Dr Dominik Budrović O.P.

O svećeničkom životu

I svezak

Dubrovnik, 1961.

Izdali Dominikanski Bogoslovi

P r e d g o v o r

Kada sam ova predavanja sastavljao za svoje bogoslove, nisam nikako mislio, da bi ona mogla jednom izići izvan ovog domaćeg djelokruga. Na insistiranje ne samo ovih bogoslova nego i nekoji svjetovnih svećenika odlučih se da se tiskaju za svećeničku i bogoslovsku javnost.

Znam, da bi za ovu svrhu zgodnije otpale neke pojedinosti; da bi rukopis trebao biti temeljitije stilski prerađen. No čekati na to, znači izlagati ne maloj opasnosti da se tiskanje odgodi „ad Kalendas graecas".

Moja nakana nije bila sastaviti kakvo „naučno djelo" o svećeništvu. Htio sam jedino, koliko mi je bilo moguće, svojim bogoslovima na jedan lagani način pokazati, ali i teološki obrazložiti, ljepotu i uzvišenost Kristova svećeništva te pomoći im, da prema tom svjetlom uzoru žive već od prvih dana njihova kleričkog života. Ova prvotna namjena ovih predavanja opravdat će - nadam se - mnogo toga u njima. Oznaka „Svezak I." pokazuje moju nakanu da nastavim. Da li ću to moći izvršiti, to je samo Bogu poznato. U svakom slučaju ona pokazuje, da ova predavanja nisu jedno potpuno djelo u ovom predmetu, iako sačinjavaju jednu zaokruženu cjelinu.

Iako su ova predavanja prvotno namijenjena redovničkim bogoslovima, to će ona jednako poslužiti i neredovničkim. Jer ono što redovnici vrše kao posebne obaveze (n.pr. tri zavjeta) to mora oživljavati i duh svakog bogoslova i svećenika i radi njegova osobnog posvećenja i radi nadnaravnog uspjeha njegova apostolskog djelovanja. Svi mi, naime, moramo biti kod duša ne samo vicarii potestatis Christi, nego također i vicarii sanctitatis et caritatis Christi.

Dubrovnik, 4. kolovoza 1960

O. Dr. Dominik Budrović O.P.

- U v o d -

Ovom akademskom 1958.-59. godinom uvodi se ova posebna disciplina asketsko-pastoralne naravi : O svećeničkom životu.

Razlozi koji me skloniše, dapače i moralno prisiliše na ovaj korak, jesu dvovrsni: prvi je razlog moje osobno uvjerenje, da je ta disciplina vrlo potrebita. Jer, [illegible] svaki odgoj treba vremena, svećenički još više. Doduše pouka u duhovnom, kreposnom, redovničkom životu i ona dugogodišnja vježbanja u tom, spojeno sa svečanim liturgijskim životom, one sporadične pouke, izričito o svećeništvu, privatno štivo i razmatranje u istom smjeru, sve je to pripravljalo i za svećenički život. Ta, u biti nema nego samo jedan "duhovni, nadnaravni život", milosni život, "vita gratiae et supernaturalium virtutum atque donorum Spiritus Sancti." Ipak u svećeničkom životu taj u biti isti, duhovni život ima neke jake, izrazite nijanse, neke osobine; tako u svećeničkom duhovnom životu treba da se na poseban način ističu neke kreposti, koje se nalaze u svakoj duhovnoj osobi, pa i u svakoj dobroj kršćanskoj duši: na pr. pobožnost prema Presv. Euharistiji i kao žrtvi (prema sv. misi) i kao stvarno - dušom, tijelom, božanstvom - u njoj prisutnom Isusu - vrhovnom svećeniku i žrtvi. Druge kreposti niti ne spominjem. O tom, kasnije na svom mjestu. Napom nuo sam samo Presv. Euharistiju, jer to nam je lakše shvatiti, da tu mora nešto biti posebno u svećeničkoj duši, pa zato i u svećeničkom kandidatu : Euharistija mora biti sunce - a svećenik njegov (tog sunca) satelit, ako svećenik hoće, da u sebi proživljava - uz gorčinu križa - također slatkoću dubokog svećeničkog života, života intimnosti s Kristom, vrhovnim svećenikom i žrtvom, te da taj život intimnosti s Kristom bude odsijevao u njegovu životnom dodiru s dušama, koje će mu Krist - na razne načine i okolnosti i u razna vremena - poslati, da im dade živu „riječ života"; da i one osjete dijelak barem onoga, što su iskrene duše (pa bile one i teško grešne) osjećale u prisutnosti Kristovoj: „Nikada čovjek nije tako govorio, kao ovaj čovjek" (Iv. 7, 46.).

Drugi razlog, jači i važniji od moga osobnog uvjerenja, jest constitustio apostolica „Sedes Sapientiae" pape Pija XII. od 31. svibnja 1956, i „Statuta Generalia" eidem Constitutioni adnexa.

U toj konstituciji Pio XII. nalaže, kako redovnički i svećenički kandidati moraju biti potpuno odgojeni i onim prirodnim odgojem, da budu „potpuni čovjek". „Nihil prorsus neglegatur, quod ad corpus animumque perficiendum, ad omnes naturales virtutes excolendas, et ad integram humanitatem viriliter conformandam quolibet modo conferat, ita ut supernaturalis deinde sive religiosa sive sacerdotalis institutio huic soliđissimo inhareat naturalis honestatis exultaequa humanitatis fundamento (isporedi : Filiplj.4,8: „ Uostalom, braćo, što je god istinito, što je god ugledno, što je god pravedno, što je god čisto, što je god milo, što je god slavno, ako je koja krepost, i ako je koja pohvala, to mislite .... i Bog mira bit će s vama"), siquidem hominibus eo facilior securiorque ad Christum via patet, quo in sacerdotis persona evidentior ipsis appareat" benignitas et humanitas Salvatoris nostri Dei" (Tit.3,4).

Ovdje, kao u zagradi, samo napominjem, kako je Pio XII. imao duboke i svestrane poglede i u ovom pitanju. Treba da mladić, koji se posvećuje redovničko-svećeničkom staležu i životu, bude najprije izgrađen prirodnim odgojem kao čovjek. Da bude kao svaki drugi plemeniti mladić u svijetu: da pazi na svoj tjelesni, fizički odgoj: da ljubi igru i sport, ukoliko je to potrebito za zdrav i krepak razvitak tjelesnog organizma, točno prema onoj staroj: „Mens sana in corpore sano". Uostalom to je i sam sv. otac vršio: sve do svoje predzadnje bolesti gimnasticirao je svako jutro 1/4 sata. Statuta Generalia u Art.35, § 3, 2°, to se izričito pripisuje za đake sjemeništa ili apostolskih škola: „Haud secus quam ceteris adolescentibus, detur eis facultas exercendi corporis atque hygienica praecepta, vere christianaeque urbanitatis leges et in conversando comitas inculcentur. Nihil cedant, ad congruum humanitatis cultum quod attinet, iis qui Statui perfectionis non destinentur." A u art.40, § 5 govori o redovničkim klericima (i novacima i studentima): „Denique, pergant alumni

(art.35,§ 3,2°) legibus obtemperare verae et christianae urbanitatis,praeceptis hygienicis;vestium ac praeterea corporis munditiam curare et quamdam in conversando comitatem cum modestia et gravitate coniunctam; quae omnia religiosum et sacerdotem decent et apostolum valde iuvant."

Corporis mundities: I radi zdravlja i radi izbjegavanja eventualnih neugodnosti za društvo i radi poštivanja tijela,koje je,radi jedinstvenosti bića s dušom,posvećenom Božjom milošću,hram Duha Svetoga.Takovo kršćansko poštivanje svoga tijela,s dušom u jedno spojenog,ulijeva zdrav ponos i važna je psihička brana protiv grijeha ponižavanja tijela. „Nosite i slavite Boga u svome tijelu"(I.Kor.6,19).Tu je uključeno i ono kršćansko pristojno,ali jednostavno držanje kose (capillorum simplicem cultum adhibeant - can.136). Neurednost u kosi ili bradi - objektivno govoreći - odaje nepoštivanje sebe i društva,a ni u kojem slučaju nije znak duhovnosti ili svetosti,nego ili neispravna shvaćanja ili znak lijenosti.Vestium mundities - urbanitas - in conversando comitas: čist i uredan u odijelu; pristojnost,uglađenost,finoća,uljudnost u kretnjama,postupku,riječima (titulirajući svakoga,kako mu odgovara) - sve kako bi to radio svaki drugi dobro odgojen i uljudan mladić,izbjegavajući dakako namještenost,afektaciju,ležernost,svjetovnjaštvo - mondenost:„cum modestia et gravitate". Ne fićfirić i gizdav, nego u svemu fin,dobro odgojen,otmjen mladić sa svakim.

Dalje: ljubiti prirodu,glazbu(u svim granama),lijepu književnost i umjetnost,društvenost i veselost s kolegama, a sve u svoje vrijeme,bez štete za svoje dužnosti.Ako si zadovoljan„Gospodinovim pozivom",kakva bi to bila logika: biti nedruštven,tmuran,šutljiv,kada nije vrijeme nauka? „Radujte se svagda u Gospodinu,opet velim radujte se !" (Filip.4,4).

Ovaj naravni odgoj,zajedno s onom srednjoškolskom klasičnom izobrazbom,uglavnom je dovršen prije ulaza u godinu kušnje i početka filozofijsko-teologijskih nauka,ali i dalje će se razvijati.To je vrlo važno,kako se razabire iz spomenute konstitucije,i kako pokazuje iskustvo: zanemaren, naravski neodgojen svećenik - redovnik odbija od sebe ljude,

ostavlja loš utisak, a time on zatvara sebi put apostolskom djelovanju među ljudima. Čemu, tada, sve ostale njegove moralne i inteletualne sposobnosti?

Ipak uvijek ostaje istinito, da nadnaravno posvećivanje svećeničkog kandidata drži prvo mjesto. Pio XII. tu govori: „Verum quamquam magni ab omnibus facienda est religiosi cleri humana naturalique institutio, primum tamen procul dubio locum in toto formationis curriculo obtinet supernaturalis animae sanctificatio. Nam si de omni christiano monitum Apostoli valet testantis „Haec est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra", (Thes. 4,3), quanto magis ad id tenetur, qui, non modo sacerdotio est auctus sed ipsam perfectionem evangelicam sibi acquirendam publica professus est, imo suo ipsius munere adeo ceterorum sanctificationis instrumenstum constituitur, ut ab eius sanctitate ipsa animarum salus et regni Dei incrementum non parum pendeat? „Meminerint igitur omnes Statuum perfectionis evangelicae acquirendae sodales, atque frequenter coram Deo recogitent, sibi non sufficere ad officium suae professionis implendum peccata sive gravia, sive etiam, Deo auxiliante, venialia vitare, neque materialiter solummodo exsequi Moderatorum praecepta, aut etiam vota seu vincula quibus conscientia adstringatur, vel proprias quoque Constitutiones..... Haec enim omnia pleno animo flagrantique amore agant oportet.....quandoquidem, ut in „sanctimoniae culmina" ascendere, utque vivos christianae caritatis fontes sese omnibus praebere valeant, incensissima erga Deum et proximos caritate flagrare atque omni virtute ornati esse debent" (Pio XII. u spom. konstituciji).

Zatim Pio XII. govori, da treba - kad je ovom nadnaravnom posvećivanju provideno - accuratissima institutio religiosi cleri sive intellectualis sive pastoralis, i to iz tri razloga: 1. jer su redovnici: koji traže samo Boga (a ne korist i slično) i o božanskim stvarima razmatraju, da drugima dadu....bez svetog znanja to ne mogu, niti doći ad sublimem cum Christo coniunctionem; 2. sacerdotalis dignitas, qua qui fulget Domina scientiarum legatus constituitur (cf. I. Reg. 2,3) atque sol terrae et lux mundi peculiari ratione (Mt. 5,13-14). 3. Apostolicum munus, quod pro sua quisque vocatione, Statuum perfectionis sodales in Ecclesia exercet.

„Statuta Generalia", koja konkretiziraju načela papina izlaganja u konstituciji u svom art.37, koji nosi naslov : Institutio religiosa et clericalis in novitiatu, vele u § 1. doslovno: In novitiatu vel aequiparata probatione, necnon per totum subsequens institutionis tempus, alumni spiritu religioso penitus confirmentur, orationi et meditationi assuescant, ut familiaritatem cum Deo consequantur, sacram Liturgiam addiscant eaque sese nutriant, amorem ac fidelitatem erga Ecclesiam eiusque Caput roborent, desiderium reparationis et animarum salutis colant ac foveant, (osobito za duše, koje će k njemu doći!) virtutes strenue exerceant, humilitatem praesertim aliasque evangelicae perfectionis proprias; divinae vocationis excellentiam perscrutare ac magni facere satagant; proprii Instituti menti, fini et legibus assidue studeant, atque eisdem rite et sapienter imbuantur (can.565, § 1).

U art.40, koji nosi naslov: Institutio religiosa et clericalis in studiorum cursu, u § 2 - 1°. veli doslovno : Pari ratione neque minore cura, quam illa qua in spiritu religioso instituuntur alumni, ad spiritum clericalem informari debent. Virtutibus igitur sacerdotalibus et zelo animarum appl centur et in iis exerceantur oportet. Dilectio quoque et summa reverentia dignitatis munerumque sacerdotalium in ipsis evolventur. Cultus publici sacrificalis, sacramentalis ac deprecatorii atque domus Dei decoris studium et praxis apud eos excitanda sunt omnique ope promovenda".

§ 3 :„Nec remittendus conatus, quibus in novitiatu jam opera data est, acquirendi et augendi consuetudinem orationis, vitam interiorem in intimo cum Deo commercio et generosam sui ipsius abnegationem devotionem assiduam erga Christum Dominum in Sanctissima Eucharistia „pro nobis" praesentem, filialem erga Beatissimam Virginem Mariam pietatem invictamque fiduciam intuitu perfectionis religiosae et sacerdotalis. -

§ 4. veli, da na ovo usavršavanje redovničko - svećeničkog života spada in studiis impigre versentur. Neka se, dakle, predadu na nauk recto mentis consilio et animi puritate ardenterque exoptent in doctrina continuo proficere; nek se ne puste prevariti, da bi učili samo ono što oni sada misle, da će im u apostolatu služiti, sed Moderatorum ac Professorum experientiae fidentes, omnibus et singulis disciplinis sibi

impositis diligentem navent operam, cum exculta totius hominis institutio, primaria sit ad apostolatum fructuose exsequendum.

U § 2-2: Ad spiritum sacerdotalem plurimum pertinent veneratio, affectus, fidelitas erga Sacram Hierarchiam, praecipue vero eiusdem Caput, Romanum Pontificem, cui ex integra sua professione, membra Statuum perfectionis speciali titulo subduntur (can. 499 § 1). Quare ab ipsis quotannis in eius honorem peculiare celebretur festum. A u broju 3° naglašuje se, da se goji izmjenično poštovanje i bratska ljubav između članova klera, te sincera dilectio in universum Dei populum pro quo sacerdotalia officia ipsis erunt obeunda.

Ovaj, dakle, drugi razlog: razlog naredbe i smjernica spomenute apostolske konstitucije Kristova namjesnika Pija XII. praktično protumačenih - po nalogu i odobrenju istoga pape u "Općim pravilima" Sv. zbora za redovnike: ovaj drugi razlog bio je odlučujući, da se uvede ova posebna disciplina. Kao rektor našeg Studiuma smatrao sam se u savjesti dužnim da se nešto u ovom smjeru poduzme. Jer, iako je „duhovni odgoj" uglavnom povjeren magistru fratrum studentium, to ne oslobađa nas ostale dužnosti, da i tu doprinesemo. To jasno izbija iz spomenute konstitucije i njenih "Općih pravila" Dakako - poslije magistra - pada u prvom redu na mene kao rektora, da se pobrinem za to.

Nije to lagana dužnost raditi na izgradnji dobrih, svetih svećenika. Ona je i puna odgovornosti. Ipak rado preuzimam na sebe dijelak te vrlo važne dužnosti.

U svom nastupnom govoru, što sam ga vama održao 8. studenoga (1957 godine), rekoh: "Ako prešutim nadnaravne motive.... onda vam iskreno mogu reći, da jedina svijetla točka u mom dolasku i boravku ovdje (u Dubrovniku) jesto samo vi.... nadasve vi kao „plantae virentes Ordinis", koje trebaju pažnje i njege za pun i jak rast u moralnom i intelektualnom životu sve do savršenog ostvarenja dominikanskog ideala u sebi." S tog stanovišta me veseli, ako vam mogu i u ovoj tako uzvišenoj - najuzvišenijoj od svih - stvari, u stvari shvaćanja i proživljavanja svećeničkog života, pomoći. Ako je moj duševni užitak i radost, da vam mogu, u bilo kojem obliku, pomoći vašem svestranom izgrađivanju; da vam olakšam kretanje

u uvijek čistoi atmosferi idealizma i heroizma potpunog dominikanskog života - ne snizujući ideal niti smanjujući njegove zahtjeve, a vaše dužnosti prema njemu (jer to bih smatrao povredom vašeg mladenačkog poleta, koji vas oživljava i nosi) nego hrabreći vas, ističući, koliko mogu, ljepotu, korist i potrebu, usprkos žrtava i baš po žrtvama, ostvarenja tog ideala, za vas iste, za naš dragi hrvatski narod, a prema prilikama i eventualnom određenju Crkvenog vodstva, možda i za one duše, koje ne pripadaju našem narodu, već bilo kojem i bilo gdje na svijetu, onda je taj moj užitak još potenciran, kada se radi baš na pomaganju u ostvarivanju vašeg potpunog svećeničkog života!

Predavanja o svećeničkom životu održavaju se, prema mojoj odluci, posljednji sat u sedmici; tu me je vodila želja da bi ta predavanja dala neku vrst nadnaravne, duhovne note našoj sedmičnoj akademskoj obuci i, barem donekle stanovitu duševnu intenciju za što korisnije proslavljenje dana Gospodinova - nedjelje, dana, u koji je Krist svojim trijumfalnim uskrsnućem najjasnije potvrdio, da nije nekakav ljudskom zavišću ili silom „svladani čovjek", nego da je pravi Bog, koji uskrisuje, i da upravo tom istom smrću i uskrsnućem pokazuje najjasnije, da je On vrhovni svećenik i žrtva i baš time otkupitelj i posvetitelj duša.

G l a v a 1.

O K R I S T O V U S V E Ć E N I S T V U
(De sacerdotio Christi)

Ako hoćemo govoriti o svećeničkom životu, moramo najprije znati, što je svećenik - svećeništvo. A naše kršćansko svećeništvo, odnosno svećenik kršćanske religije jest nekakvo sudioništvo u Kristovu svećeništvu (participatio quaedam sacerdotii Christi). Onda je jasno, da moramo najprije protumačiti, što je Kristovo svećeništvo. Ne ćemo o tome govoriti u strogo skolastičkom obliku ni na široko. O tome se predaje u bogoslovlju i teološkoj sumi. Ipak govorit ćemo toliko, da iznesemo točan i potpun pojam o Kristovu svećeništvu.

Božja je objava temelj svakog našeg nadnaravnog znanja i teologijske znanosti, pa je tako i u ovom predmetu. Zatim dolaze opći sabori ili papinske enciklike (uopće: tumačenje vrhovnog crkvenog učiteljstva), a na koncu bogoslovlje i pojedini istaknuti bogoslovi.

§ 1. Pavlova nauka o Kristovu svećeništvu.

O Kristovu svećeništvu najviše i najodređenije nalazi se u poslanicama sv. Pavla Židovima - a zatim to biva osvijetljeno u poslanicama: Rimljanima, Korinćanima i Timoteju, u mislima o Kristu otkupitelju, općem posredniku, Glavi Crkve (otajstvenoga tijela Kristova), o potrebi vjere u Krista za vječno spasenje. „Samo je jedan Bog i jedan posrednik između Boga i ljudi, čovjek Krist Isus, koji dade sebe u otkup za sve" (I. Tim. 2, 5).

Prvi dio poslanice Židovima ima kao cilj pokazati izdignutost Kristova svećeništva nad svim onima, kojima se Bog u Star. zavjetu poslužio, da se objavi ljudima ili da ih vodi; pa čak i nad anđelima, jer i ovi su samo službenici Božji, dok je Krist Bog svojim porijetlom i svojom naravi, stvoritelj i gospodar svih stvari (Žid., osobito 1,5,13; 2,18; 4,12; 7,24) - „Jer takav je dolikovalo da bude naš

veliki svećenik: svet,nevin,neokaljan,odvojen od grešnika, i uzvišeniji od nebesa;koji ne traba svaki dan,kao što veliki svećenici,najprije za svoje grijehe žrtve prinositi,zatim za narodne.Jer je ovo učinio jednom zauvijek,pošto je samog sebe prikazao" (Žid.7,26-27). Zatim sv.Pavao dokazuje obraćenim Židovima,kako su sve žrtve Stz.tako raznolične,mnoge, a često i na vrlo svečan način prinošene,bile po sebi nesposobne,da ožive i spase čovjeka."Ali Krist je došao kao veliki svećenik budućih dobara kroz veći i savršeniji šator(jer Kristov „šator" - tabernaculum - spaja nebo i zemlju: a to je njegova čovječja narav,po kojoj je prinio savršenu žrtvu),koji nije rukom načinjen,to jest nije od ovoga svijeta;niti je s krvlju jaraca,ni junaca,nego svojom krvlju ušao jednom za uvijek u svetinju i stekao vječni otkup(kadar da uvijek djeluje otkupiteljski za sve ljude,koliko god ih bude).Jer ako krv jaraca i junaca i pepeo juničin,ako se njome poškrope okaljani,posvećuje na tjelesnu čistoću (zakonsku čistoću: jer je očišćeni mogao opet doći pred sveti šator),koliko će više krv Krista,koji je Duhom Svetim (potaknut „ljubavlju",koja je u Bogu bitna Ljubav a to je Duh Sveti; Kristova duša je bila puna darova Duha Svetoga) samog sebe prikazao neokaljana Bogu,očistiti našu savjest od mrtvih djela (od grijeha),da služimo Bogu živomu" (Žid.9,11-14).

Takova je uspješna djelotvornost i beskrajna vrijednost Kristova svećeništva.A opet,dok su u St.zavjetu svećenici umirali i zato dolazili jedan za drugim,ni jedan od njih nije mogao sve ljude očistiti (niti zakonski),"ovaj(Krist), budući da ostaje uvijek,ima vječno svećeništvo.Zato i može za uvijek spasiti one,koji po Njemu dolaze k Bogu,kad svagda živi,da ih zagovara (posreduje za njih pred Bogom Ocem)"(Ži. 7,23-25).Svećeništvo nigda ne prelazi s Krista na drugoga, kao da bi On prestao biti,a netko drugi bio mjesto Njega. On je uvijek svećenik! Ljudi,koji su prema Kristovoj odredbi zaređeni - posvećeni za svećenike u Novom zavjetu,postaju po svećeničkom karakteru (neizbrisivim biljegom u duši) sudionici tog istog Kristova svećeništva i u Kristovoj snazi djeluju svećeničku službu: ali Krist uvijek ostaje,u svim svećeničkim djelovanjima svakog svećenika,glavni svećenik.To osobito vrijedi u žrtvi sv.mise,gdje će On po svećenicima

obnavljati svoju križnu žrtvu sve do svršetka svijeta. - Tridenski sabor (Ses.22,cap.I) izlaže ovu Pavlovu nauku, pa završava:"jedan put zauvijek prikaza se Ocu za nas na križu..... na posljednjoj večeri ostavi Crkvi,svojoj zaručnici, vidljivu žrtvu,koja će do konca vjekova biti spomen krvne žrtve na križu,i nama primjenjivati (aplicirati)njene plodove."

§.2 Kristovo svećeništvo je najsavršenije, što se god može zamisliti.

A) Oznake savršenog svećeništva

Oslonjeni na Pavlovu nauku,svi bogoslovi,osobito sv. Augustin (de Trinitate,l.4,c.14),sv.Albert Veliki (De Euharistia,dist.5,c.3;izd.Borgnet,t.38,p.347) i sv.Toma Akvinac (III,qu.22,a.1-4;qu.48,a.3;qu.50,a.4 ad 3;qu.83 a.1 ad 3 i t.d.) naučavali su ovu nauku.

Razlog,koji navode,jest isto tako jednostavan kao i dubok.Izlazi iz same definicije svećeništva,što se nalazi kod sv.Pavla (Žid.5,1):"Svaki veliki svećenik,koji se od ljudi uzima,za ljude se postavlja na službu Bogu,da prinosi darove i žrtve za grijehe." - Zato sveti Toma naučava,da je svećeniku vlastita služba,da bude „posrednik"između Boga i ljudi.(proprie officium sacerdotis est esse mediatorem inter Deum et populum,in quantum scilicet„divina"populo tradit,unde dicitur sacerdos quasi "sacra - dans";et iterum in quantum„preces populi"Deo offert,et pro eorum peccatis Deo aliqualiter satisfacit..." III.q.22,a 1).Prinosi Bogu ljudske molitve,prinose (oblatio),a nadasve žrtvu,taj najsavršeniji čin bogoštovlja (kulta). Ljudima daje sve dare : Božju , svetu nauku„propovijedanjem" (u širem smislu: i govorom i pisanjem!),i Božju milost po sakramentima.

Ovo dvostruko posredništvo „uzlazno" (prinosi Bogu ljudske molitve i žrtve)i „silazno"(dava ljudima nauku i milost,što od Boga silazi) na osobit način se vrši u žrtvi,koji je „sveti čin" per excellentiam. Uzlazno: jer se Bogu prinosi jedna žrtva u ime ljudi;silazno: jer po toj žrtvi Bog umilostivljen,dava ljudima od svojih darova (oprost,

blagoslov,...)i deva se ljudima kao dar,dio te iste prinesene žrtve: žrtva Bogu već prinesena smatra se kao nešto pobožanstvenjeno,pa zato blagujući od tako e žrtve,smatra se kao da im se je sam Bog približio a oni Bogu.

Izvanjski prinos (oblatio) i žrtvovanje (immolatio) "žrtve" (victimae - predmeta,koji se žrtvuje),mora na osje - tan način (sensibiliter) izraziti onaj unutarnji prinos i žrtvu svećenikovu,naime,da se iz svećeničke duše prema Bogu uzdignu: Klanjanje (adoratio) - Naknada (zadovoljština - satisfactio,reparatio) - Zahvala (gratiarum actio) - Prošnja (novih darova - petitio).Ovim raspoloženjima i nakanama duše svećenika,koji prinosi žrtvu,treba da se dakle pridruže vjernici u svojoj duši i da prisustvuju žrtvi: jer u ime svih (i svoje i njihovo)on žrtvuje.Na taj način obavlja se,vrši se najuzvišeniji izvanjski,javni i zajednički čin kreposti bogoštovlja (actus externus et publicus virtutis religionis) po kojem se podiču prema Bogu i čini klanjanja,naknade,zahvale i prošnje vjernika: tako su vjernici,na neki način,jedna duša sa svećenikom u žrtvi.

Što iz ovoga slijedi?

Slijedi,kako to dokazuje sv.Augustin (De.Trin.l.4.c. 14): da je svećeništvo to savršenije,što je sam svećenik,posrednik između Boga i ljudi,ujedinjeniji s Bogom; što je po unutarnjem prinosu i žrtvovanju ujedinjeniji s prinesenom žrtvom (predmetom,koji se žrtvuje);što je ujedinjeniji s ljudima,za koje prinosi žrtvu.

1°. Što je ujedinjeniji s Bogom,t.j.što je svetiji:ta, svećenik,kao posrednik ima svojom svetošću nadoknaditi nesavršenost klanjanja (adoracije,čaščenja Boga),zahvale,prošnje i naknade (reparacije za grijehe)ljudi,za koje žrtvuje:prema tomu,što je svećenikova svetost veća,žrtva će biti savršenija,Bogu ugodnija i uspješnija.A žrtva,žrtvovanje je glavni "svećenički čin": što je ona savršenija,savršenije je i svećeništvo,savršenije je njegovo"posredništvo"! Svećeništvo - (ekvivalent) posredništvo između Boga i ljudi !

2°. Što je svećenik utarnjim prinosom i žrtvovanjem ujedinjeniji sa žrtvenim predmetom (žrtvom) to je svećeništvo,posredništvo savršenije:Jer izvanjska žrtva je samo izvanjski i javni zajednički "znak" one unutarnje ! - Što je

žrtvovani predmet čišći, dragocjeniji i potpunije poništen u čast Božju : to je i žrtva savršenija. I u St.zavjetu holocaustum, žrtva paljenica, koja je potpuno dogorjela, bila je nas-savršenija. Time se, naime, prinosi Bogu dar u potpunosti; a "potpunost" je u svemu savršenija; nas više stoji (više nas košta); a i kao "znak" je savršenija, jer ima naznačiti potpuno predanje i svećenika i ljudi Bogu.

3°Što je svećenik ujedinjeniji s ljudima i ljudi s njime, svećeništvo - posredništvo je savršenije: Jer glavni svećenički čin je prinos, žrtvovanje žrtve ("In sacrificio offerendo potissime sacerdotis consistit officium". III.q.22,a.4 "Sed contra") kojom se Bogu uzdižu ona četiri spomenuta čina ili stava duše i svećenika i vjernika. Prema tomu: što svi ovi sačinjavaju jedno dublje i savršenije duhovno jedinstvo u žrtvi, to je žrtva jedinstvenija, više "jedna" (a "jedinstvo svemu daya savršenost bića!) : te što je veći broj vjernika ovako ujedinjenih: to je žrtva "veći dar", veći prinos, što se k Bogu diže ("uzlazno" posredništvo!); a dosljedno i "učinci" takove žrtve bit će općenitiji, raširenji (Božji darovi izlit će se na "više" ljudi - "silazno= posredništvo!)

B) Primjena "oznaka savršenog svećeništva" na Kristovo svećeništvo.

Ako promotrimo Kristovo svećeništvo u svijetlu ovih oznaka, odmah ćemo vidjeti, da je Njegovo svećeništvo najsavršenije što god se može zamisliti.

I^a O z n a k a

„Krist najsavršenija - što se god može zamisliti - je ujedinjen s Bogom.

Krist je svećenik kao čovjek (ne kao Bog), jer posrednik mora biti - kao što i sama riječ znači - "veza" između Boga i čovjeka, pa prema tomu ne Bog, nego, u koliko je "veza", niži od Boga; niti "obična čovjek", nego nešta "više" od njega. No, nitko ne može biti tako spojen, ujedinjen s Bogom kao presveta Kristova duša. Jer Kristova svetost je Njemu urođena (innata), bitna, supstancijalna (ne akcidentalna kao nama) nestvorena. On je sama ista svetost: jer je Druga Božanska

osoba,a u toj Osobi je hipostatično,osobno ujedinjena Kristova čovječja narav,a osobito duša participira od toga jedistva, jer je ona duh: to je glavno posvećenje čovječje naravi u Kristu.Zato su oni Kristovi "svećenički čini" (klanjanje - zahvala - naknada - prošnja),koji su izvirali iz Njegova čovječjeg razuma i volje,imali beskrajnu moralnu vrijednost.Još i sada Utjelovljena Riječ u nebu,po svojoj čovječjoj duši,ne prestaje posredovati za nas.(Žid.7,25).Stoga se ne može zamisliti jednog svećenika,koji bi bio intimnije i nerazrješivije ujedinjen s Bogom i prema tome,koji bi bio svetiji nego što je Krist,kao čovjek,Kristova čovječja narav,osobito duša.

Osim ove glavne i supstancijalne Kristove svetosti,Kristova je duša,a po njoj i čitava Njegova čovječja narav posvećena "puninom stvorene svetosti" (plenitudine gratiae creatae) kao otajstvena Glava svoga otajstvenog Tijela(gratia Capitis, gratia capitalis),u koje Krist ima prelijevati od svoje milosti. Kristova je čovječja narav,Krist kao čovjek obdaren je "posebnom moći" (potestate excellentiae,a kao Bog imao je potestatem auctoritatis),da može ustanoviti sakramente,koji će imati snagu davati ili povećavati božanski život u dušama,a s time u vezi,i ustanoviti također jedno svećeništvo,koje će trajati do konca svijeta; ali svećeništvo,koje će biti nekakvo sudioništvo (participacija) Njegova vlastitog svećeništva,a ne nekakovo "drugo"svećeništvo. - "Christus est fons totius sacerdotii.Nam sacerdos legalis (Lex - St.Z.:Gratia - N.Z.!) erat figura ipsius; sacerdos autem novae legis in persona ipsius (Krista)operatur." III.q.22,a.4.c. Osim toga "Homo fidelis (vjernik)ad duo deputatur: primo quidem et principaliter ad fruitionem gloriae; et ad hoc insignitur signaculo gratiae... Secundo autem deputatur quisque fidelis ad recipiendum vel ad tradendum allis ea quae pertinent ad cultum Dei; et ad hoc proprie deputatur character sacramentalis.Totus autem ritus christianae religionis derivatur a sacerdotio Christi. Et ideo manifestum est quod character sacramentalis specialiter est character Christi,cuius sacerdotio configurantur fideles secundum sacramentales,qui nihil aliud sunt quam quaedam participiationes sacerdotii Christi ab ipso Christo derivatae." (III.q.63.a.3).Svi krštenici primaju nešto u sebe od Kristova svećeništva,time što u sebe

primaju od učinka Kristova svećeništva: po krštenju primaju i posvetnu milost i neizbrisivi biljeg (karakter), po kojem bivaju sposobni "primati" dalje nove učinke, nove plodove Kristova svećeništva (druge sakramente i milosti). Samo oni krštenici, koji prime sakramenat sv. reda svećeništva, primaju po svećeničkom karakteru savršeni dio Kristova svećništva; jer tada imaju moć "davati drugima" od plodova Kristova svećeništva, time što imaju moć obnoviti Kristovu žrtvu (a to je glavni "svećenički čin"!) i dijeliti Kristovu milost po sakramentima. Najsavršeniji dio Kristova svećeništva dobiva se po biskupskom neizbrisivom biljegu (karakteru), jer time zaređenik dobiva vlast, moć, drugima dati "savršeni dio" Kristova svećeništva (drugima dati moć obnavljati Kristovu žrtvu i dijeliti milost po sakramentima).

Kristovo je dakle svećeništvo najsavršenije, što se može zamisliti: jer je 1°. Krist kao čovjek (Kristova čovječja narav, osobito duša) bitno i osobno spojen s Bogom (drugom Bož. Osobom); zato sama, bitna svetost.

2°. Kristova je duša još posvećena puninom stvorene milosti (svetosti), kao Glava otajstvenoga svoga tijela (vjernika), na koje će se prelijevati od ove punine.

3°. Tako je ujedinjena Kristova čovječja narav s Bogom, da je obdarena "posebnom odličnom moći" (potestate excellenatiae), da može ustanoviti sakramente, koji će proizvoditi ili umnažati posvetnu milost (božanski život) u dušama ljudi; a s time u vezi ustanoviti jedno svećeništvo (svećeničku vlast, moć), koja će biti - po sakramentalnim neizbrisivim biljezima - sudioništvo u Kristovu svećeništvu, tako da po tom sudioništvu ljudi mogu ne samo "primati" u sebe učinke, plodove Kristova svećeništva (krštenici - nesavršeno, početno svećeništvo), nego i "dijeliti drugima" učinke, plodove Kristova svećeništva, dijeliti milost obnavljanjem Kristove žrtve i vršenjem, obavljanjem sakramenata ("savršeno sudioništvo" u Kristovu svećeništvu - "svećenici" u redovitom kršćanskom smislu) pa čak dajući i drugima savršeno sudioništvo u Kristovu svećeništvu, vršeći sakramenat sv. reda ("najsavršenije sudioništvo" u Kristovu svećeništvu - biskupi). Krist je dakle najsavršeniji svećenik, jer tako najsavršenije ujedinjen s Bogom, da je sama svetost; da je Njegova duša posvećena i "beskrajnom" miloš ću; obdaren posebnom, odličnom moću (potestate excellentiae),

da može ne samo sama ona (Kristova duša) posvećivati druge duše, nego i drugima dati sredstvenu moć (potestatem instrumentalem, ministerialem) posvećivanja duša, davajući "nesavršeno - početno" (krštenici) - ili "savršeno" (svećenici ili čak "najsavršenije" (biskupi) sudioništvo u svomu vlastitom svećeništvu !

II[a] O z n a k a

" Krist je najsavršenije - što se god može zamisliti - ujedinjen sa Žrtvom."

Nijedan svećenik nije bio, niti može biti, tako ujedinjen svojom žrtvom, što je prinosi, kao što je to Krist sa svojom žrtvom: ta, On je sam žrtva ! Svećenik žrtve Samog Sebe! U Evanđelju sv. Ivana (gl.10) Krist govori o sebi:" ja sam pastir dobri. Dobri pastir daje život svoj za svoje ovce (11). - Kao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca; i život svoj polažem za svoje ovce (15). Zato me ljubi Otac, jer ja svoj život polažem, da ga opet uzmem. Nitko ga ne uzima od mene, nego ga ja sam od sebe polažem. Vlast imam položiti ga, i vlast imam opet ga uzeti. Ovu sam zapovijed primio od svoga Oca." (17 i 18)

Običava se slikati janje kao simbol Krista - žrtve. Ali nigda se ne slika Krista, kao da bi On prinosio janje ili golubicu ili slično! Toliko je vjernicima jasno, da je Kristova žrtva On isti !

Osim toga ta žrtva je u strogom smislu beskrajne vrijednosti, jer je tijelo Božjega Sina, koje, izranjeno bičevanjem na križ prikovano, izlijeva svu svoju krv. Time se - dakako uz pristanak Kristove volje ! - poništava "čovječji život" Krista Boga - Čovjeka, jer je Kristova duša rastavljena od svojega tijela.

I Kristova je duša bila žrtva (Hostia, žrtveni predmet): bila je mučena duhovnom boli, osobito u Getsemanskom vrtu (od te boli krvavim se je znojem znojio) i na samom križu, gdje se je sinovski žalio svome Ocu: "Bože moj, Bože moj, zašto si me zapustio?"

Ta je,dakle,Žrtva (Hostia)bila "potpuna": u tijelu, u duši sve do poništenja "ljudskog života" - do stvarne smrti čovjeka,koji je istodobno bio i Bog. Savršeni holocaustum.Izričito i jasno je zadovoljeno Očevoj pravdi za tjelesne i za duhovne grijehe svih ljudi,što su igda postojali,postoje ili će postojati.

A Krist je sve ovo - pače i čitav svoj život - tako savršeno "prihvatio" i razumom i voljom,to jest najsavršenijom ljubavlju.Ova ljubav kojom je sve to On prihvatio i Ocu prinio,žrtvovao,jest "duša" Kristova žrtvovanja čitavog Sebe. Kristu je to (žrtvovati Sebe) uvijek bilo pred očima. To ni je mogao ni časa "zaboraviti": jer to je bio jedini smisao, "raison d' etre" Njegova čovječjeg opstanka,Njegova utjelovljenja; a kao najsavršenijeg čovjeka,koji je uvijek uživao "nebesko gledanje" (visio beatifica) Boga, nije ga mogla išta "rastresti" od Njegove životne misli i životne zadaće.

Kristu je,kao čovjeku,od prvog časa ljudskog opstanka, bilo jasno,da je to Njegova "životna zadaća": "Jer krv junaca i jaraca ne može uništiti grijeha.Zato ulazeći u svijet (t.j. netom je začet kao čovjek pod srcem svoje Majke) govori: Žrtava i darova ne ćeš,ali si (to jest:Ti,Oče) mi tijelo pripravio. - Tada rekoh: evo dolazim - na čelu knjige pisano je za mene - da učinim tvoju volju, Bože." (Žid.10, 4-8) - Da Židovima,kojima upravlja poslanicu,bude ovo shvatljivije i da lakše prihvate (nije im bilo lako prihvatiti, da nisu više oni sami "odabrani narod"!) u gore navedenim riječima citira Psalam 39 (nalazi se taj psalam :utorak ad Tertiam!) -

A da je to Kristu bilo uvijek pred očima,i da je ta "životna zadaća" bila i trajni izvor Njegove boli ("trajnog žrtvovanja"),to nam jasno govori sam Krist,kod sv.Luke glava 12,50 :"A treba mi se krstiti krštenjem,i kolika mi je muka,dok se ne svrši." - Općenito i sigurno tumačenje,da ovdje "krštenje" znači Kristovu muku i smrt: "Krvno krštenje." Da,zato je Krist došao; za tim je On i čeznuo.Ali,kao pravi čovjek,od takove se je smrti i plašio,što se je ona sve više približavala: zato je i želio,da se to dovrši što prije. No nije isključena iz ovoga teksta smisao,da je Isus želio, da se što prije dadne Božjoj pravdi savršena naknada.Svakako,

i u oba smisla ("strašio se je kao čovjek", što se je vrijeme muke i smrti sve više približavalo - i "želio je također, da se što prije prinese Ocu savršena naknada") ova Kristova životna zadaća trajno (bez prekida!) je obuzimala Kristovu dušu (razum, volju i ljubav!) i bila Mu je izvor "trajnog žrtvovanja": "Kolika mi je muka, dok se ne svrši" (to "krvno krštenje")!

Krist je, dakle, najsavršeniji svećenik: jer je najsavršenije bio ujedinjen sa svojom žrtvom ("žrtvovanim predmetom" - Hostia) - tako je u Kristu "istovjetnost" Svećenika sa Žrtvom. A ne može biti većeg "ujedinjenja" nego što je istovjetnost" - identitas!

Krist je "žrtva" svoga svećeništva: To jest: takova je narav, bit Kristova svećeništva, posredništva, da je ovo tražilo kao žrtvu (Hostia - "žrtvovani predmet") žrtvovanje (sacrificium) istog Kristova života. Druga žrtva (Hostia) nije Njemu pristajala! - Opet: Krist je "svećenik" Svoje vlastite žrtve - Sebe: To jest: Takova je narav, beskrajna uzvišenost i vrijednost žrtve (Hostije - žrtvovanog predmeta), da je nije mogao nitko drugi Ocu prinijeti, žrtvovati nego jedino Krist: jer je jedini On vlasnik te žrtve (Hostie), naime svoga čovječjeg života; i jer je On jedini mogao tu žrtvu prinijeti točno odgovarajućim "unutarnjim raspoloženjem": savršenim shvaćanjem razuma i najsavršenijim činom najsavršenije ljubavi - a sve je to dobivalo beskrajnu moralnu vrijednost radi beskrajne savršenosti Osobe (Božjeg Sina), kojoj su ti čini razuma i volje pripadali ("Actiones sunt suppositorum" - bez obzira kojoj "naravi" pripadaju kao svom izvoru ili principu!)

Kristov ljudski razum: bio je najsavršeniji po prirodnoj snazi; a osim toga Njegov je razum bio obogaćen savršenim nadnaravnim znanjem (scientia supernaturalis infusa) i još: Njegov je razum uživao "nebesko gledanje" Boga (visio beatifica, kao odabranici u raju, samo u najsavršenijem stupnju): zato je najsavršenije - što je uopće moguće - shvaćao Božju svetost i ljudsku grešnost i slabost; a odatle: groznu veličinu ljudskih grijeha; apsolutnu potrebu Božjih milosti i pomoći za ljude. Zato je Krist mogao prinijeti Bogu Ocu: Klanjanje (adoratio), čast neizmjernu, koliko to traži Božje veličanstvo; Zahvalu (gratiarum actio) za sva dobročinstva

koliko to traži Božje vrhovno gospodstvo (vlasništvo) svega; Zadovoljštinu - Naknadu (satisfactio, reparatio), koliko god to traži povrijeđena Božja svetost i pravednost; Prošnju (petitio) za sve milosti i darove, koliko god to traži naše apsolutno siromaštvo (ništa sami od sebe nismo i nemamo!) i Božje beskrajno bogatstvo i savršenstvo. Sve ovo (ove četiri nakane) je Krist najsavršenije prikazao, zapravo: trajno u svojoj duši prinosio Ocu. To je bilo trajno Kristovo "unutarnje prinošenje žrtve" Sebe, popraćeno savršenom ljubavlju: ovim unutarnjim žrtvovanjem Krist je uvijek proživljavao svaku svoju "izvanjsku žrtvu" (hostia) kroz cijeli svoj zemaljski život: napore privatnog života u obitelji u Nazaretu: glad, žeđ, siromaštvo; napore svojih djelovanja u javnom životu: patnje tjelesne (umor) i duševne (nastojanje oko apostola, a oni tako malo shvaćahu! a s druge strane: opiranje i mržnju i zavist židovskog vodstva proti Djela otkupljenja, što je On donosio; i t.d.); te napokon i osobito onu "izvanjsku" (vidljivu, javnu) najsavršeniju žrtvu (hostia) svoje muke te smrti na križu, koje su osobito bile spojene, popraćene i sa žrtvom (hostia) Njegove duše (duševnim bolima).

Krist je, dakle, najsavršeniji svećenik, što god se može zamisliti: jer je uopće najsavršenije ujedinjen bio sa žrtvom: istovjetan sa žrtvom! A opet Njegovo "unutarnje žrtvovanje" ("Četiri nakane"!) bilo je najsavršenije i po svojoj naravi (savršenim shvaćanjem Božje svetosti i ljudske grešnosti i siromaštva i najsavršenijom ljubavi) i po trajanju (jer je bilo neprekidno). Konačno: Ovo najsavršenije unutarnje žrtvovanje uvijek je proživljavalo svaku "izvanjsku" žrtvu, osobito žrtvu (hostiju) Muke i Smrti Kristove. I s ovog stanovišta, i s ove "oznake": Krist je zbilja "jedinstveni Svećenik"!

III.a O z n a k a :

"Krist je najsavršenije - što se može zamisliti - ujedinjen s ljudima, i dosljedno: ljudi s njime" (kako to ne može ni jedan drugi svećenik biti s ljudima ni ljudi s njime) .

Svećenik je "posrednik" između Boga i ljudi. Dakle: što je posrednik ne samo povezaniji, ujedinjeniji s Bogom, komu treba "pri pojiti" i privesti ljude, nego što je taj posrednik povezaniji i s ljudima, koje treba privesti Bogu: time će posrednik biti savršeniji posrednik, savršeniji "most", savršenija "spojka" ljudi s Bogom: savršeniji svećenik! A Krist je najsavršenije spojen s ljudima!

Krist je, naime, otajstvena - ali najstvarnija - glava o tajstvenog - ali najstvarnijeg - Tijela ili organizma Njegova. A može li se zamisliti veće sjedinjenje od ovoga što postoji između glave i ostalih dijelova jednoga tijela? Ta, to nije bilo kakvo "S"jedinjenje, već pravo "U"jedinjenje t.j. stapanje "u" - "jedno"! A odatle nastaje samo jedan jedini organizam, samo jedno tijelo. - Ovdje bi se mogla logički razviti cijela rasprava (tractatus) o tako velikom i utješnom otajstvu, o "Otajstvenom Kristovu Tijelu", ali to bi nas odvelo predaleko. Svraćam pozornost na Encikliku Pija XII. "Mystici Corporis Christi" od 29.VI.1953., koja je na hrvatskom izišla u "Vjesniku Đakovačke Biskupije" - pa je usrdno preporučam kao jedno vrlo korisno duhovno štivo. Tu je iscrpno obrađen ovaj predmet. Mi ćemo ovdje samo ukratko donijeti nekoje misli o ovom predmetu, u koliko je potrebito za temu o svećeništvu.

Krist je glava svoga otajstvenoga Tijela, čiji smo mi - po neizbrisivom krsnom biljegu, po vjeri u Njega, a nadasve po posvetnoj milosti i božanskoj ljubavi - članovi, udovi. Od Krista nam dolazi svaka nadnaravna milost. Od Krista dolazi svaka milost: Prvo, u tom smislu, što je Krist zaslužio sve milosti . Drugo, što On proizvodi milost (ili izravno ili po sakramentima) u svima, u kojima je proizvodi, koji je imaju; a može je proizvesti u onima, u kojima je stvarno nema, a mogu je imati.

Krist je Glava: 1° jer je "Prvi" dio toga Tijela (kao i glava u čovjeku): On je prvi do Boga (najbliži Bogu); 2° "Naj -

savršeniji"dio: u Njemu su sve milosti u najsavršenijem stupnju (kao i glava u čovjeku: u njoj su središta svih čovjekovih"moći",sposobnosti); 3°"Moć uplivanja,djelovanja"na sve ljude,na sve članove (virtutem influendi gratiam in omnia membra Ecclesiae). (III. q.8,c.1) - " Dare gratiam aut Spiritum Sanctum convenit Christo,secundum quod est Deus,auctoritative; sed instrumentaliter convenit etiam ei,secundum quod est homo: in quantum scilicet Eius humanitas instrumentum fuit divinitatis Eius (Christi); et ita actiones ipsius (Christi kao čovjeka) ex virtute divinitatis fuerunt nobis salutiferae,utpote gratiam in nobis causantes,et per meritum,et per efficientiam quandam". (ib.ad 1). - Tota Christi humanitas - jer je tota unita Verbo - secundum animam et corpus,influit in homines et quantum ad animam,et quantum ad corpus,sed principaliter quantum ad animam,secundario quantum ad corpus....."(ib.art.2).

Krist je Glava svih ljudi ovim redom ili stepenom: 1.Nebesnika (koji već uživaju Boga u nebu); - 2°Onih,koji su već združeni s Kristom ljubavlju (actu uniti per caritatem); - 3°Onih,koji su već (actu) združeni s Njime vjerom (per fidem, sine caritate); - 4° Onih,koji nisu sada (actu) združeni s Njime ljubavlju ili vjerom,ali će to jednom biti (non actu, sed in potentia,quae reducenda est tamen in actu secundum divinam praedestinationem); - 5° Onih,koji s Njime samo "mogu" biti združeni,ali to ne će biti nigda (sunt uniti tantum in potentia quae unquam reducetur ad actun); kao što su to ljudi na ovom svijetu,koji nisu primili niti će primiti dar vjere (donum fidei christianae) ali radi svoje osobne krivnje (odrasli grešnici) ili radi krivice istočnog grijeha (nerazumna djeca,koja umiru bez krštenja) (ibid.art.3).

Krist je glava čitave Crkve: na nebu i na zemlji - zato je On glava i anđela,jer je i kao čovjek savršeniji u milosti nego svi anđeli; bliži Bogu nego svi anđeli,"Prvi"poslije Boga (glava je "prvi"dio u čovjeku računavši odozgo),a kao Bog i On je zajedno s Ocem i Duhom Svetim,u anđelima proizveo milost (ib.art.4). Kako,kojom milošću Krist djeluje na članove Svoga otajstvenoga tijela? - Onom istom milošću,koja posvećuje Njega kao "pojedinca čovjeka"."Eadem est secundum essentiam gratia personalis,qua anima Christi est justificata (posvećena),et gratia Eius,secundum quam est Caput Ecclesiae justificans (posvećujući) alios;differt tamen secundum rationem"

(ib.a,5). Da ne duljim,samo navodim nekoja mjesta u sv.Pavla o ovom predmetu: N.pr.Efež.5,2?, I Kor.12,27 - Efež.4,15 - 2 Kor.15,14 - 15 .

Krist je,dakle,na najsavršeniji način,što god to može biti,sjedinjen s ljudima,koji su članovi,a osobito živi članovi(po bož.ljubavi i posvetnoj milosti) Njegova otajstvenoga Tijela,koje je stvarno,najstvarnije,"stvarnije"(jer je božanske naravi!) od našeg fizičkog tijela.On je,naime,ne samo zaslužio sve milosti,nego On ih dijeli i proizvodi u dušama: ili sam ili po sakramentima,ali uvijek On osobno,uvijek izravno svojim "jakosnim dodirom" (contactu virtutis)i onom istom milošću,kojom je Njegova duša posvećena! A posljedica ovoga Kristova najintimnijeg dodira i djelovanja u našim dušama (u dušama "živih"članova Njegova ot.Tijela) jest: ona osobna,tajnovita (mysteriosa) stvarna osobna prisutnost u nama ne samo Krista,kao Boga (Druge Bož.Osobe),nego i Oca i Duha Svetoga; a za vrijeme sv.Pričesti,dok traju svete prilike,stvarna prisutnost i čitava Krista kao čovjeka!Ne može se,dakle,zamisliti veće sjedinjenje od ovoga,kako je Krist sjedinjen s članovima ot.Tijela,a prema tomu i članova s Kristom: jer"sjedinjenje" je nužno izmjenično. Ovo sjedinjenje "živih" Kristovih vjernika s Kristom (jer o onom nebesnika ovdje zapravo nije govor) uvijek postoji - da se tako izrazim - "na objektivan način",ali vjernici,živi članovi tog Tijela,treba i svojim osobnim,subjektivnim,činima osobito bogoslovskih kreposti (vjere - ufanja - ljubavi) da"proživljavaju"ovo sjedinjenje s Kristom: uvijek i što trajnije - koliko je to čovječjoj naravi moguće - a osobito dok primaju sakramente,a na najosobitiji način dok prikazuju Nekrvnu Kristovu Žrtvu,bilo kao savršeni prinositelji ("savršeni svećenici";pučki,svećenici!)bilo kao nesavršeni prinositelji ("početni svećenici":svi krštenici!) i sudionici te Žrtve blagovanjem te žrtve.(Za opširniji tumač ovog sudjelovanja vjernika u prinošenju sv.mise vidi brošuru:Dr.D.Budrović: "Liturgijsko shvaćanje sv.Mise u svijetlu teoloških načela" - Knjižnica Zvijezda Mora - Hvar - Svezak X.)

Time će se više čina Klanjanja - Zahvale - Naknade - Prošnje prinijeti Bogu po sv.Misi ("Uzlazno svećeništvo") po Kristu; a time će i na više njih obilnije milosti sići ("silazno

svećeništvo"!) po toj Kristovoj žrtvi,kojoj se članovi tako "subjektivno" (pučki:tako pobožno) pridruže,sjedine.

Ovim "subjektivnim" sjedinjavanjem s Kristom i Bogom, rasti će u članovima milost,rasti će - dakle - ono stvarno objektivno sjedinjenje Krista sa svojim članovima,s dušama vjernika; a rasti će u dušama i ona živa svijest ovog sjedinjenja Krista s nama, i našeg s Kristom; svijest u duši prisutnog Boga; a odatle ona najdublja,najelitnija,najljepša radost te duševni (psihički) i duhovni užitak.

§ 3.

U čemu se formalno sastoji Kristovo svećeništvo. (Po čemu je Krist svećenik.Što,koje savršenstvo Krsitovo čini Njega svećenikom).

(De "formali constitutivo" sacerdotii Christi.)

Vidjesmo oznake savršenog svećenika i da te oznake pripadaju Kristu na najsavršeniji način i u najsavršenijem stupnju,što je god to uopće moguće.Prema tomu: Krist je najsavršeniji svećenik,što se god može zamisliti.Jasnoće radi,moramo ići dalje i sići u jedno podrobnije pitanje: Što je to u Kristu,što ga čini svećenikom? Svećenik je posrednik između Boga i ljudi : To je,u najvišem stupnju,Krist.On je to na mnogo načina.Posreduje mnogim svojim činima (actionss),nadasve ljubavlju; mnogim djelima (operibus:propovijedanjem,postom,pokorom i t.d.) a osobito Žrtvom svoga života na križu ; mnogim djelovanjima na ljude (influxibus),kao na pr.davanjem od svoga svijetla razumu,od svoje topline ljubavi volji ljudi,sklanjajući na dobro.Ali to su sve razni čini (actus) i službe (officia) svećenika ili svećeništva.Ali "odakle" to Krist može činiti? "Što" u Kristu dava "snagu"(virtutem) - vrijednost (valorem) - uspješnost (efficacitatem) tim Kristovim "svećeničkim" činima i službama ?

Rekosmo: Svećenik je "posrednik - most - spojka" između Boga i ljudi.Dakle: Ne može biti običan,sam,čovjek! Ne može biti ni sam Bog kao takav! Dakle: mora imati nekakve "dodirne točke" i s čovjekom (s ljudima),eda se taj "posrednik" ta "spojka" može "prikopčati" na zgodan,na "prirodan" način

s ljudima (koje mora privući Bogu) i s Bogom (koga mora približiti, dati ljudima; dati Njega ili barem od Njegovih darova),

A to je Krist! Krist, kao čovjek, Kristova čovječja narav (dakle: "ukopčan" je s ljudima sasvim prirodno, naime po istoj njihovoj naravi), koja je bitno, osobno (substantialiter, in persona) ujedinjena s Bogom - s Drugom Bož. Osobom. S Bogom ima jednu te istu egzistenciju: dakle je s Bogom najsavršenije "spojen", jer je "jedno" s Bogom : jest i pravi Bog (dakle "posrednik", "spojka" sasvim prirodno "ukopčan" s Bogom). Dakle: Krist je savršeni posrednik, savršeni "most", savršena "spojka" između Boga i ljudi: kao čovjek (čovječja narav) s jedne strane "mosta" savršeno prirodno spojen s ljudima, kao Bog s druge strane "mosta" prirodno spojen s Bogom !

Dakle: "Bogo - Čovještvo" Kristovo je ono što Ga čini svećenikom. U bogoslovlju se to veli "gratia increata substantialis unionis" humanae naturae Christi cum Verbo. Drugim riječima: Factum Incarnationis Verbi: Činjenica utjelovljenja Sina Božjega: to je "formale constitutivum" sacerdotii Christi.

Iz ovoga (iz ove nestvorene milosti - dara - bitnog i osobnog ujedinjenja) je slijedila u Kristovoj duši ona najsavršenija (najveća punina) stvorena posebna milost. Ta milost nije doduše u strogom smislu riječi beskrajna (infinita actu) kao nekakva beskrajna kvaliteta (ens seu accidens qualitatis infinitum: jer "creatum" et "infinitum" metaphysice repugnant!), ali je u nekom smislu beskrajna (indefinita), jer je Bog - davajući je Kristovoj duši - nije ograničavao kao kod drugih ljudi ili anđela, kojima je davao milost samo u vidu te pojedine duše (i eventualno kakve omeđene njene službe). "Alio modo (a ne kao "ens quoddam creatum"!) potest considerari (gratia habitualis) secundum propriam rationem gratiae (t.j. u pogledu njenih učinaka i djelovanja u toj duši i eventualno u drugima): et sic gratia Christi potest dici infinita, eo quod non limitatur (na tu ili te osobe; na te ili tolike učinke); quia scilicet habet quidquid potest pertinere ad rationem gratiae, et non datur ei (Kristu, Kristovoj duši!) secundum aliquam certam mensuram id quod ad rationem gratiae pertinet; eo quod secundum propositum Dei, cujus est gratiam mensurare, gratia confertur animae Christi, sicut cuidam universali principio gratificationis (t.j. gratum Deo faciendi - posvećivanja!) in humana natura

secundum illud Ephes.1,6: Gratificavit nos in dilecto Filio suo: sicut si dicamus lucem solis esse infinitam,non quidem secundum suum esse,sed secundum rationem lucis,quia habet quidquid ad rationem lucis pertinere potest."(III,q.7.a.11.) (na pr,ima sve kvalitete svijetla,dovoljno snage,da osvijetljuje čitavu zemlju; njeno svijetlo je "prirodno" za naše oči; svijetli i topli,te u snazi te topline i čovjek živi i sve životinje i biljke i t.d.)

G l a v a 2.

"O KRISTOVOM SVEĆENIŠTVU U NAMA SVEĆENICIMA"

i l i

" O KRISTOVIM SVEĆENICIMA. "

Odjel 1.

"Okvir" Kristova Svećeništva u nama.

O Isusu Kristu smo rekli,da je najsavršeniji svećenik t.j.najsavršeniji "posrednik" između Boga i ljudi,najsavršeniji"posvetitelj"duša,davajući im svete,božanske darove;Svećenik "sacerdos" = "sacra-dans";najsavršeniji,što god može postojati:

1. Jer je najsavršenije ujedinjen s Bogom ("jedno" s Bogom - Bog - Druga Bož.Osoba).
2. Jer je najsavršenije ujedinjen sa Žrtvom (vrlo važno:Jer žrtva je glavni čin svećeništva!):ta,On isti je žrtva! To je "istovjetnost" a ne samo"ujedinjenje".
3. Jer je najsavršenije ujedinjen s ljudima,a dosljedno i ljudi s Njime.I ovo je ujedinjenje,u nečemu,fizička istovjetnost; Istovjetnost s jednom posebnom ljudskom naravi.Krist je,naime,pravi čovjek. - Moralna istovjetnost po otajstvu Otajstvenog Tijela Kristova. Krist je Glava ("prvi"dio - prvi do Boga;najsavršeniji,jer je najsvetiji "dio"toga Tijela;"djeluje"na sve,jer je zaslužio i dijeli svaku milost; ljudi ujedinjeni s Njime: sakramentalnim biljegom - vjerom - posvetnom milošću i bož.ljubavlju)a svi s Njime ujedinjeni jesu članovi.

§ 1.

Bit "okvira" Kristova svećeništva u nama: Posebna prijateljska ljubav Kristova Srca prema svom Odabraniku.

Iz ovoga već možemo nazrijeti, naslutiti, kako mora biti nešto i odveć za čovjeka uzvišeno i sveto i ono "Kristovo svećeništvo u čovjeku - svećeniku, ono sudioništvo čovjeka - svećenika u Kristovu svećeništvu: Kristov svećenik - "Alter Christus", "Drugi Krist": dakle sve, što je bilo i jest u Kristu (osim "osobno - bitnog" jedinstva s Bogom) i svá djelovanja Kristova, ne isključivši ni Čin Kristove Žrtve (dapače to je i Kristovu svećeniku najglavniji čin svećeništva kao i u Kristu!): sve se to u "umanjenom stilu" mora naći, ostvariti i u Kristovu svećeniku: Dakle i osobna svetost! No ne ćemo odmah prijeći na pitanje, što je Kristovo svećeništvo u čovjeku - svećeniku; što ga čini Kristovim svećenikom. Prije ćemo vidjeti Kristov postupak prema tom čovjeku, koga je On nakanio učiniti svojim svećenikom; Kristovo pripremanje, obdarivanje "iz daleka", pa "iz bliza", tako da nam se "dar svećeništva" pojavi kao uokviren ostalim Kristovim darovima. Tako će nam se i sam vrhovni Kristov dar, dar svećeništva, pojaviti u jednoj još lijepšoj viziji, iako je taj dar sam za sebe i od sebe najlijepši: slično kao i najljepša slika drukčija nam izgleda u lijepom okviru, makar je ona i od sebe i ljepša i vrednija od svoga okvira.

Taj "okvir" mogao bi se lijepo nazvati ; Prijateljstvo, prijateljska ljubav i to posebna prijateljska ljubav, posebno prijateljstvo Presvetoga Srca Isusa Krista Svećenika prema svome odabraniku, koga On odabra ("Ego elegi vos"! Non vos me elegistis. Iv. 15. 16), da nastavi Njegovu životnu zadaću u dušama, u svijetu.

"Vos autem dixi amicos" - "Ja vas nazvah prijateljima" (Iv. 15, 15): Eto zvijezde vodilje u ovom našem pitanju! Prijateljstvo, posebno Kristovo prijateljstvo prema svojim posebnim Odabranicima: eto izvora svih izlijeva Kristovih darova nad svojim odabranikom, sve do onog vrhovnog dara - do svećeništva !

Doduše, već je čitav nadnaravni život svih kršćana protekao iz Božje i Kristove prijateljske ljubavi; čitavi nadnaravni život duša i nije drugo nego nekakvo " božansko prijateljstvo"

između čovjeka i Boga, imitacija i participacija (više nego "analoga participatio" bića u prirodnom redu) onoga života prijateljstva, što se odvija u intimnosti Presvetoga Trojstva između Presvetih Božanskih Osoba: "Manifestum est, quod caritas amicitia quaedam est hominis ad Deum."(2,2,q.23 ,a.1).

Posvetna je milost temelj ovoga bož.prijateljstva u duši; **ona stvara onu** "sličnost naravi" između čovjeka i Boga, koja (sličnost) je potrebita za ostvarenje prijateljstva.(Prijateljstvo je nemoguće između čovjeka i bića od njega nižih!)Ali božanska ljubav (caritas) je isto, samo prijateljstvo. Krepost ljubavi (habitus) je to prijateljstvo kao u "statičkom stanju"; a čini (actus) te ljubavi ostvarivaju živo strujanje tog prijateljstva, ostavruju dinamiku prijateljstva. Doduše, božanski život duše ne obuhvaća samo ljubav (caritas) i njezine vlastite, izrazite čine (actus eliciti) nego i čine svih ostalih kreposti, sve nadahnjujući, svima davajući život i božansku vrijednost potičući ostale kreposti da djeluju u duhu i cilju ljubavi (svi su oni "actus imperati" caritatis!).

Na ovaj način čitav kršćanski, duhovni, nadnaravni život postaje, kao što on to po svojoj naravi i jest, odvijanje božanskog prijateljstva u duši vjernika. Ovo je lijep, opširno i iscrpno obradio H.D.Noble O.P. u svojoj knjizi :"L'amitie avec Dieu." - Essais sur la vie spirituelle d'apres saint Thomas d'Aquin - Nouvelle edition - Desclee de Brouver et C.ie - Paris (VII) 1932.

Prijateljstvo pretpostavlja istovjetnu ili barem, što je više moguće, sličnu narav: To između nas i Boga ostvaruje posvetna milost: ona je kao nekakva nadnaravna, božanska duša u nama: zato je njeno sjedište (subjektira se) u samoj biti naše duše: Nju potpuno preobrazuje! Iz te posvetne milosti nužno izvire božanska ljubav (caritas), koja ima sjedište u volji. Iz posvetne milosti izviru u razumu i krepost vjere (svijetlo vjere, lumen fidei) i ufanja u volji (težnja k intimnom Bogu, i iščekivanje Njegove pomoći i vječne nagrade). No vjera i ufanje mogu biti i bez posvetne milosti, dok su ljubav i posvetna milost nužno međusobno povezane (ili su obe ili nijedna u duši - volji!). Uz posvetnu milost i ljubav uvijek je povezana jedna "velika povorka" svih ostalih nadnaravnih kreposti i sedam darova Duha Svetoga (magnus ille comitatus virtutum et donorum - Tridentski Sabor). - Eto onih vlastitih učinaka i čina

prijateljstva: Darivanje svega što prijatelj može dati! Ali prijateljstvo i prijatelj ne može se dozvoliti samim darivanjem darova. On daje sebe! Amicus dimidium animae meae - Amicus alter ego:govorio je već Aristotel.To ne može stvarno (realiter) dati nitko u naravnom prijateljstvu.Ali to može i to ostvaruje Bog.Po posvetnoj milosti i kreposti božanske ljubavi: Bog daruje stvarno i sebe duši:"K njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti" (Iv.14.23)! - "Ljubav se je Božja(caritas Dei)izlila u srcima našima Duhom Svetim,koji nam je dan"(Rim.5,5.).Ne,dakle samo"darovi"Božji i božanski,već sam Duh Sveti. Sv.Toma to jasno i odlučno naučava:....."ipso dono gratiae gratum facientis (darom posvetne milosti)Spiritus Sanctus habetur,et inhabitat hominem. Unde ipsamet Spiritus Sanctus datur et mittitur." (I.q.43,a.3.) (Vidi "Duhovni Život"g.1934,br.6.:Duh Sveti,najveći dar našem srcu",osobito str.325-6.Ako nemate pri ruci nešto bolje,može vam poslužiti niz članaka o Duhu Svetom u vezi našeg duh.života,napisanih od moje malenkosti u "Duh.Životu" g.1934 i 35. - U g.1935,str.338.stoji vrlo pogrešan naslov : "Nesudjelovanje kod darova Duha Sv,"a mora biti: Naše sudjelovanje.....")

Po posvetnoj milosti i kreposti bož.ljubavi Bog ostvaruje ne samo najljepše nego i najstvarnije prijateljstvo: Daje "od svoje naravi"("divinae consortes naturae" 2 Ptri,1,4.); od svoje intimne ljubavi (caritas); obasipa darovima ("velika povorka kreposti i darova Duha Svetoga");daje istoga Sebe,stanujući u dušama("K njemu ćemo doći...");hraneći nas samim Sobom (u sv.Pričesti).

U "lađi našeg života" ne samo nismo "prepušteni" sebi niti osamljeni,nego s nama,stanujući "u nama",putuju sva "TRI Božanska Prijatelja",sve Tri Božanske Osobe !

Toliko sa strane Božje! A s naše? Prijatelistvo je nužno izmjenično! Treba,dakle,odgovarati trajno.Jer i s Božje strane stanovanje u nama,i strujanje Njegova života u nama je trajno.

Treba razvijati one darove,osobito bogoslovske kreposti: Rasti u spoznavanju toga Božanskoga Prijatelja (razvijanjem "vjere" i "darova Duha Svetoga",koji pripadaju umnoj moći) i većem ljubljenju i teženju za njim (per maiorem caritatem et spem) i većem darivanju sebe Njemu (po svim krepostima

i darovima Duha Svetoga, osobito onim,koji pripadaju volji i osjećaju: jakom voljom i jakim delikatnim i intimnim osjećajem raditi za Njega,vršiti Njegovu volju i želje!).

Dakle u kratko i delikatno (ali da ne bude ništa manje stvarno!) : Prolaziti svoj život u onom "licem u lice", "srcem uz srce" u ovom tajnovitom,ali vrlo stvarnom izmjeničnom odvijanju života između nas i onih Božanskih Prijatelja i trajnih "slatkih gostiju" (dulcia hospes animae: **Sequentia** Pentecostes) naše duše ! Lijepo to crta jedna stara francuska pučka pjesma :

"Cheri de Celui qu'il adore
(Milovan od Onoga komu se klanja;koga adorira)
Son bonheur le suit en tout lieu.
(Njegova sreća ga prati na svakom mjestu)
Que peut-il desirer encore
(Sto može on željeti više)
Quand il se voit l'ami d'un Dieu?"
(Kad sebe vidi da je prijatelj jednoga Boga").

U "pjesmi"

Miljem Onog - Kom se klanja - ovijen,
Svud Njegovom on je srećom opijen.
Što veće od toga on željeti može,
Kad gleda,da Tvoj je prijatelj,Bože ?

(O.Dr.Dominik Budrović)

§ 2.

Jedna vrlo lijepa vlastitost ove Kristove prijateljske ljubavi:

U s t r a j n o s t l j u b a v i

Među ljudima ima raznih vrsta ljubavi i prijateljstava: sretnih, nesretnih, čak i prezrenih. Koliko se puta dogodi, da i najplemenitija i najiskrenija ljubav prema nekome nije od njega priznata, shvaćena, čak je i odbijena? Tada i ponuđena ljubav po malo ugasne, prestane. Samo ljubav prijateljskoga Isusova Srca ne poznaje ove slabosti. Prijateljstvo je, doduše, izmjenično. Ali prijateljska, to jest čista nesebična ljubav, može biti i "jednostrana". To se događa, kada prijateljska ljubav nije prihvaćena ili čak izričito odbijena a možda i otvoreno prezrena od onoga, komu je upravljena, ali onaj, koji ju je nuđao, jest duboko plemenit. Nije nudio svoju ljubav i tražio odgovor na nju radi svoje sreće, nego radi sreće onoga, komu je pružao svoju ljubav. Zato on ne prestaje ljubiti i dalje. Čeka postojano. Ljubi trajno. Prema zgodnim prilikama dadne dotičnome i na izvanjski način razumjeti, da njegova ljubav nije prestala. I ako se onaj, u bilo kojem času, predomisli i odluči prihvatiti tu trajno nuđenu ljubav - ovaj će ga u svako doba rastvorena srca dočekati kao da bi to prihvaćanje ljubavi bila njegova vlastita sreća !

To je slučaj Kristova Srca i naših ljudskih srdaca! Koliko je puta prijateljstka ljubav Njegova Srca "jednostrana": ne nailazi na odgovor, nailazi čak na izričito odbijanje, a katkada i na otvoreni prezir sa strane ljudi. A stav prijateljskoga Kristova Srca na sve ovo? Bolje, da nam ga Ono (Kr. Srce) samo opiše. Lijepše je to čuti, kada Ono samo tako dirljivo progovara: "Evo stojim na vratima (tvoga srca), i kucam. Ako tko čuje moj glas i otvori vrata, ući ću k njemu, i večerat ću s njim, i on sa mnom." (Otk. 3, 20)

"Evo stojim na vratima i kucam" - nije li to ljubav, koja čeka na našu sreću (koja će nam doći, ako odgovorimo), kao da bi to bila Njegova sreća? Koje li ustrajnosti Kristova Srca u ljubavi prema ljudima! - "Ako tko ..... i otvori vrata, ući ću k njemu, i večerat ću s njime i on sa mnom": kakve li

delikatnosti te Kristove ljubavi:ne će biti prekoravanja,grđenja,galame zbog tolikog čekanja pred vratima.Ne,nego On će odmah"ući k nama" svojom posvetnom milošću ("K njemu ćemo doći i nastanit se kod njega").Ne samo to,nego i "večerat ću s njime i on sa mnom": "Večerati" s nekim znak je osobite prijateljske intimnosti.Ne zove se u privatne,obiteljske,osobne goste bilo koga,nego samo prijatelje! To važi osobito za tako intimne pozive: poziv na večeru u dvoje! - Krist odmah po iskrenom prihvaćanju Njegove prijateljske ljubavi sa strane raskajničke duše ulazi i blaguje večeru s takvom dušom: Duboka utjeha,slast duše,srca i čitava bića.Neka razdraganost,koja se ne da opisati,nego samo osjetiti,iskusiti.U duboko raskajanu dušu odmah ulazi duboka božanska ljubav; ulazi i ona "velika povorka kreposti i darova Duha Svetoga"."Večerat ću s njime i on sa mnom": Radovat će se Krist,sudjelovat će u sreći te duše; - ali (što je još više za otkraćenika)Krist veli: i on sa mnom.Kristovo Srce iskreno i duboko raskajanoj duši,dakle duši,koja već tako iskreno i duboko ljubi Krista,odmah otvara bogatstva svoga Srca,svoga Božanstva i Čovječanstva.Ta,Kristove zasluge i milosti (Krist je glava) jesu i naše zasluge i milosti,nama pripadaju,kad smo po ljubavi živi članovi Njegova otajstvenoga Tijela:i što smo intimnije s Njime sjedinjeni (a to biva po većoj, intensivnijoj ljubavi)to si bogatije,obilnije prisvajamo Kristovo bogatstvo.Primjer Marije iz Magdale (Magdalene!) nam to na vrlo jasan način govori:"Oprošteni su joj mnogi grijesi,jer je mnogo ljubila" (Luk.7,47). To znači:Ona jest mnogo sagriješila,ali eto od sada,od časa svoje duboke raskajanosti ona mnogo ljubi.I Magdalena je već od tada uživala u posebnoj ljubavi Kristova Srca.Ona je stajala pod križem.Ona Ga je prva od svih ljudi (osim Kristove Majke) vidjela uskrsnulog.Prije istog nevinog ljubimca Kristova Ivana! Zato se baš ona naziva"apostolorum apostola":ona je uskrsnuloga Krista navijestila apostolima. Doduše predaja veli,da je Magdalena činila strogu pokoru za cijeloga svog života.Ali nije joj to Krist naredio.Krist je,vidjevši toliko Magdalenino žaljenje,raskajanost i ljubav,odmah "zaboravio"sve njezine grijehe,sve"teško odbijanje ljubavi" : "Idi u miru"! (Lk.7,50) - Ali Magdalenina ljubav"milo i silno je gonila"nju na doživotnu pokoru;ali u toj pokori i po njoj ona je postala sve ujedinjenija s Kristovim Srcem i Krist joj

je davao sve više od svoje ljubavi,od svoga prijateljstva, od svoje sreće:"Večerat ću s Njime i On sa mnom"!To je bivalo uvijek sve savršenije,potpunije,intimnije.U svoj ovoj pokori trajno je rastao onaj božanski užitak te otajstvene večere, tog intimnog blagovanja s Kristom. - Primjer Magdalene i Krista nije jedini,to je samo tipičan i klasičan primjer svake duše,koja dubokom raskajanošću i ljubavi prihvaća Kristovu ljubav,Kristov poziv na prijateljstvo."Večerat ću s njime i on sa mnom".I ne radi se tu samo o "milosnom"blagovanju,o primanju milosti.Krist svakoj raskajanoj duši odmah daje,da"večera s Njime"blagujući Njega osobno u sv.Pričesti! Dirljiva i duboko je značajna Kristova priča o "Rasipnom sinu". - Otac rasipnog sina,ugledavši svoje dijete,gdje se raskajano vraća:i ne sluša njegovo ispričavanje,već sav užurban naređuje,da se iznese "nova odjeća"sinu i da se odmah priredi "svečana gozba". Otac je sretan,što je njegov sin u očevoj ljubavi opet sretan; po svoj prilici sretniji od samoga sina.Krist videći raskajano srce jedne duše:odmah daje najljepše novo odijelo:posvetnu milost; priređuje svečanu gozbu: daje Sebe u sv.Pričesti! Krist izgleda usrećen,što je duša u Njegovoj ljubavi opet našla svoju sreću.A zar sreća te duše nije i Kristova radost ? Ta,što bi drugo onda značile one Njegove riječi u onoj dirljivoj priči "o izgubljenoj ovci"(koju gospodar - kad ju je našao - digne je na svoja ramena,radujući se; došavši kući zove susjede):"Radujte se sa mnom (to Krist o sebi govori u priči!),jer nađoh svoju ovcu izgubljenu! - Kažem vam (to Krsit naglašava!) da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grešnika,koji čini pokoru (t.j.koji žali,što je"odbijao moju prijateljsku ljubav",a sada mi je "otvorio vrata"svoga srca i odgovara mojoj ljubavi),nego li za devedeset i devet pravednika,kojima ne treba pokore;"(Lk.15,5-7). Dakle: Velika"veća radost na nebu"! A tko sačinjava to"nebo",ako ne u prvom redu Bog,Krist? Dakle:U prvom redu radost Kristu,a anđelima i ostalim odabranicima,jer se oni raduju i vesele s Kristom svemu, čemu se On veseli !

To je ono veliko,beskrajno Kristovo Srce,koje uvijek čeka! Razastire"mrežu svoje ljubavi" (nadahnućima,pozivima,darovima,čak prijetnjama,kaznama i t.d.)no bi li se zalutala duša, na bilo kakav način,"zaplela"u toj Njegovoj mreži."Vezama

dobrote vukao sam ih k sebi,užima ljubavi"(Ozej 11,4."Vreba" na duše kao pauk svojom mrežom na plijen,samo u oprečnoj nakani:Pauk,da,jedući plijen,spasi svoj život;a Krist,da svome "plijenu",zalutaloj duši,dadne da blaguje Njega i tako da ona spasi samu sebe;da živi,i da Kristovim životom živi;da može s ushitom reći:"Živim,da,ali ne više ja,već Krist živi u meni " (Gal.2,20) !

I koliko je puta,vremena,Božja i Kristova prijateljska ljubav bila "jednostrana" u odnosu prema nama !

Bila je ona to - i to je divno i predmet intimna i ugodna razmatranja! - najprije "u vječnosti",kada je postojao samo On,Bog! Kada Mu ja nisam mogao odgovoriti na Njegovu ljubav.Kada je On u vječnom izmjeničnom "zagrljaju"svoje bitne ljubavi,u Duhu Svetome ljubio Sebe; kada iz ljubavi između Oca i Sina izlazi Duh Sveti:u tom jedinstvenom,u tom "jednom" činu Ljubavi presvetih Božanskih Osoba bio sam milo zahvaćen i ja! Zato sam - u od Njega određenom času,vremenu - izišao iz"svoga ništa" i započeo opstojati,eda nigda više ne prestanem biti!"Ljubavlju vječnom ljubim te"(Jer.31,3).

A od časa svoga utjelovljenja i Krist,kao Čovjek-Bog,ljubio je mene,sve nas,koji smo došli poslije Njega,ovom svojom lijepom "jednostranom" prijateljskom ljubavlju:prije nego smo mi Njega mogli ljubiti,odgovoriti Njegovoj ljubavi,jer nismo ni postojali.Ljubio je Krist i zato se predao za nas.Sveti Pavao ovako lijepo i intimno govori sam sebi o toj Kristovoj ljubavi:"Ljubio me je(Krist) i predao sebe za mene"(Gal.2,20)!

I kad sam počeo živjeti - tako moramo reći barem mi,djeca kršćanskih roditelja - još prije nego sam znao da živim kao čovjek,ova"jednostrana"prijateljska ljubav dobroga Kristova Srca požurila se je,da me sakramentom sv.krštenja"ugrabi" za Sebe,da me u Sebe"ukopča"svetim i neizbrisivim "krsnim biljegom";da me Svojom ljubavlju ovije,ogrije;da u meni "Njegov život",posvetnom milošću i božanskom ljubavlju (uz"veliku pratnju svih nadnaravnih kreposti i Darova"),prostruji.Da budem prijatelj,"dijete Njegova prijateljskoga Srca"intimnije,uzvišenije i više nego dijete svojih vlastitih roditelja !

I ta "jednostrana"Kristova ljubav,kad sam došao k prvoj jasnoj uporabi razuma,razvila se je u ovaj izmjenični lijepi život božanskog prijateljstva između Isusova Srca i mene ! I taj život odvijao se je mirno.Razvijao se"normalno".Sve na

više.Po svetim sakramentima:krizmom; djetinjim i rano - mladenačkim ispovjedima i svetim Pričestima.Nevinim pobožnim molitvenim životom.Išlo je to tako sve,dok nisam ponarastao i u poznavanju ..... - "zla i dobra"! Proklijala je ta "neželjena spoznaja" iz onog zavodljivog i zlobnog šaputanja sotone,svijeta i u zlom smjeru probuđene moje čovječje naravi.Tada je usljed raznih "nepovoljnih i nesretnih prilika i zgoda" unutar - njih ili vanjskih ili svih složenih u jedno - nastao moj "prvi lom" s ljubavlju dobroga,ali s mene,s mojeg nelojalnog postupka,ožalošćenoga Krista,koji je - u odnosu prema meni - ostao sam! Ostao je,da me i dalje ljubi,ali - sada je to bolno! - ta je Njegova ljubav ostala "jednostrana"!Moje srce nije više odgovaralo toj ljubavi,ono ju je - u raznim oblicima -odbilo ! Možda dugo odbijalo tu prijateljsku ljubav dobroga Kristova Srca.....

Tu dolazi tajnovita i tajna "povijest duše"svakoga nas, poznata samo nama i Kristovu Srcu.Radi li se o"punom lomu" s Kristovom ljubavlju (teškim grijehom); o jednom ili višestrukom"kidanju s Njime";radi li se samo o"nepunom"odgovaranju ljubavi Kristova Srca ("lagani grijesi"ali potpuno svijesni,česti, mnogi,koji se olako počinjaju,kao što se lako ispija čaša vode);radi li se možda o onom opiranju pozivu Kristova Srca,koje nas hoće"potpuno za Sebe" - a time u najstvarnijem smislu: i potpuno za nas,za našu sreću - ; da Ga"savršeno"slijedimo u Svetištu redovničko - svećeničkog života: to će svatko o sebi najbolje znati.

Ali sve ovo ja stavljam u jedno:"odbijanje Kristove prijateljske ljubavi". A što na sve ovo Krist? Dok smo se mi "opirali" - Krist je i dalje ljubio,čekao i "stajao na vratima i kucao"....(nadahnućima,dobrim primjerima kolega,subraće,grižnjom savjesti,nemirom,nezadovoljstvom sa samim sobom,nečijom opomenom,dobrim savjetom,kakvim"udarcem" i t.d.).

Krist,Kristovo dobro,prijateljsko,samilosno Srce,kružio je visoko kao orao nad nama i brižno bdio,da nas ne bi "nešto" ili "netko" potpuno i zauvijek ugrabio,Njemu oteo! Puštao nas je,neka vršimo svoje "loše igre"s Njegovom ljubavi.Kao što orao s visoka promatra svoj budući plijen i pušta ga neka se kreće..... a on uz to odmjera,kako će se točno i munjevitim zahvatom oboriti na nj, da ga zgrabi.....

Ali orao čeka i odmjera svoju žrtvu,da joj oduzme ži - vot.A dobro i samilosno i prijateljsko Kristovo Srce lebdi nad nama,da nama dadne život! Pušta nas našim "lošim igrama", lutanjima,odbijanjima(potpunim ili nepotpunim),eda osjetimo žalac"otrovnog užitka"(rasipni sin u dalekom svijetu od oca! Savao na putu u Damask zlosretno uživa u svom bjesu na kršćane!) A tada u jednom danom času (jačeg unutarnjeg svijetla,jačeg"udarca",jačeg prekoravanja savjesti;za vrijeme kakvih duhovnih vježbi;za čitanja koje dobre duhovne knjige;za vrijeme pohoda Njemu u Euharistiji i t.d. i t.d. i t.d.) zaletio se je taj Božanski Orao,zahvatio nas i u duši progovorio:"Zašto me progoniš?" - Zašto odbijaš moju prijateljsku ljubav? Moj poziv u Svetište? Moj poziv na svet život,na intimnost sa Mnom? - Možda smo i mi tada,kao i Savao kad je i njega"zgrabio " isti Božanski Orao progovorio i nešto zbunjeno:"Tko si ti?" - I mi smo u duši čuli:"Ja sam Isus,koga ti progoniš,odbijaš već dugo vremena".....Ali u snazi Njegova svijatla i topline,koju smo osjetili u tom času,i mi smo "dršćući" kao i Savao prošaputali "Sto hoćeš,da činim?" - I napustili smo ono dotadanje "odbijanje".Prihvatili smo Njegovu ljubav..... Njegov poziv u Njegovo svetište....,Njegov poziv na svetiji život.....na intimnost sa Njegovim prijateljskim Srcem, na život sreće s Njime i u Njemu:"Dođi i slijedi Me"(Mk.2,14) ! Dođi k Meni ti,koji si se (stojeći daleko od mene)umorio i opteretio i ja ću te okrijepiti.Uzmi moj jaram na sebe,jer je on sladak;nosi moj teret,jer je on lagan.Nauči se od Mene, jer sam blag i ponizan srcem: i naći ćeš mir svojoj duši (Mt. 11,28-30). - I mi smo taj mir našli: u Njegovu Svetištu,u jednom boljem odgovaranju Njegovoj prijateljskoj ljubavi u"izmjeničnom strujanju života"između nas i Njegova prijateljskoga Srca.....

"Odakle"ono ovako "božanski - viteško,duboko prijateljsko držanje Kristova dobroga Srca prema "meni"? Odatle,što me je odabrao za Sebe,za Svoga "zamjenika",za svoga svećenika! Za "ostale"mogu biti drugi razlozi i ciljevi ovakova Kristova postupka.Za mene je taj: odabranik sam Njegova svećeničkog Srca !

Iz ovakova Kristova postupka mogu zaključiti: Moj duhovni život,život božanskoga prijateljstva u meni odaje ovo Njegovo bitno obilježje: nešto osobno s Kristovim svećeničkim

Srcem.Tu se uvijek odvija nešto između Kristova Srca,Njegove osobe,beskrajno dobre i svete - te mene,moje duše,moga srca, moje osobe beskrajno slabe,a katkada i duboko nezahvalne.Moj duhovni život jest skup odnosa između Krista Isusa i mene. Ne između mene i"nečesa",pa i najsvetijega,nego između mene i"Nekoga": Nekoga,tko je beskrajno dobar,milosrdan,darežljiv,uvijek vjeran i stalan u svojoj prijateljskoj ljubavi prema meni. Taj netko jest u isto vrijeme Čovjek i Bog - Svećenik po svojoj naravi - Krist Isus! Njegovo"svećeničko Srce"me odabra:to je za mene izvor svih Njegovih milosti i pažnja:Njegova brižnog "orlovskog nadlijetanja"nađa mnom; Njegova konačnog milosnog"zahvata i zgrabljenja" mene za Sebe !

§ 3.

"Posljedice - Zaključci : Dakle : U svemu i uvijek -

I s u s i j a."

Vidjesmo u prethodnom paragrafu (§ 2): Onako"božanski - viteško",duboko prijateljsko držanje i postupak uvijek vjerne ljubavi Kristova dobroga Srca prema "meni" izvire odavle: Za Sebe me oduvijek odabra. Za svoga me zamjenika,za svoga me svećenika odredi.Citav moj duhovni život,život božanskog prijateljstva u meni jasno odaje ovo bitno obilježje:nešto osobno s Kristovim svećeničkim Srcem.Tu se uvijek odvija nešto između Kristova Srca,Kristove osobe,beskrajno dobre i svete te mene,moje duše,moga srca,moje osobe beskrajno slabe a katkada i duboko nezahvalne.No svakako: moj duhovni život jest skup najljepših odnosa i "susretaja" između Krista i mene.

Da vidimo posljedice,zaključke,koji bi imali u meni slijediti iz naravi ovakova stava i postupka dobroga Kristova svećeničko - prijateljskoga Srca prema meni.Ako duboko shvatim ovaj dirljivo - lijepi stav i postupak uvijek vjerne ljubavi Kristova Srca prema meni,onda ću u svim stvarima i zbivanjima, s kojima će me Božja Providnost htjeti da se u životu susret - nem,vrlo lako,prirodno ("connaturaliter"s tim "stavom Kristova Srca") ugledati i gledati samoga Isusa,koji mi se pojavljuje preda mnom i nuđa,da se u tom i po tom zbivanju izmjenično obojica ljubimo i jedan drugoga darivamo.

1°. = Božje zapovijedi - Božji zakon =

Uzmimo na promatranje u ovom svijetlu najprije Božje zapovijedi. One mi - u ovom svijetlu stava Kristova Srca prema meni - ne će više izgledati samo ni glavno kao N E S T O dostojno najdubljeg poštovanja i sveto obavezno. One će za mene biti kao N E T K O najsvetiji i najbolji, koji mi nešto zapovjeda, zabranjuje ili dopušta: a taj netko jest u mojim očima i u mom srcu sam Isus, Isusova Osoba, Isus Prijatelj i Svećenik, koji mi u svakoj od tih zapovijedi pokazuje stazu, pruža sredstvo moga posvećivanja, moga rasta u Njegovu prijateljstvu i daje smjernice života, koje ću pokazivati onim dušama, koje mi On pošalje ili ka kojima me On upravi ili izravno On sam unutarnjom inspiracijom, "slučajem", ili Vodstvom svoje Crkve. Moja bojazan pred prekršajem Božjega zakona bit će sada veća, ali i lijepša, a opasnost prekršaja - manja. Bit će "sinovski strah", bojazan prijatelja, da ne povrijedi Srca tako dobrog Oca i Prijatelja; da ne pomuti one lijepe i intimne odnose, koji se moraju odvijati između dva prijateljska srca: Kristova Srca i mojega! Prekršaj Božjeg zakona ne bi bio za mene samo i glavno grijeh proti "nečesa" najsvetijega, već nadasve proti moga obožavanog Prijatelja, proti dobroga Krista.

Razmatrajte katkada psalam 118. "Beati immaculati in via ....." "Blago onima, koji su čista života - koji idu po zakonu Gospodnjem!" To je najdublji psalam. Psalmista ne nalazi dovoljno izraza, kojima bi izrazio, kako je Božji zakon dostojan ljubavi. Psalam je pun zanosa vjere, ufanja i ljubavi. On je najsjajniji "pohvalni govor" zakonu Božjemu. On je pretkršćanski "Credo". Sv. Augustin izrekao je o njemu 32 krasne homilije. Ovaj psalam je u hebrejskom jeziku "alfabetski": svako osam redaka uzastopce počinje istim slovom. U svakom retku (osim u retku 122) ima riječ, što označuje "zakon", pod kojim Psalmist razumjeva čitavu Starozavjetnu Objavu. Te riječi su na pr.: naredba, zapovijed, odluka, naputak, putovi, nauka, riječ, svjedočanstva, istina, propisi Lex, testimonia, viae, mandata, justificationes, judicia, sermones, eloquia, mirabilia de lege, verba, semita mandatorum. Cijela ova pjesma obrađuje, uvijek drukčijim opetovanjem, ljepotu i blagoslov Zakona Božjega i odnos čovjeka prema Zakonu, i blagotvorne učinke ljubavi i opsluživanja Zakona. "Kako su slatke grlu mojemu riječi tvoje+ mnogo slađe od meda ustima mojim!" - Tak

između ostalih pohvala i uzdizanja,Psalmist,koji nije bio čuo iz ustiju samoga Boga - Čovjeka:".....k njemu ćemo doći i k njemu ćemo se nastaniti....Evo stojim pred vratima i kucam ; tko mi otvori,ući ću k njemu i večerat ću s njime i on sa mnom .... Ja vas nazvah prijateljima....Vi ste moji prijatelji.... Ti si zauvijek moj svećenik...."Psalmist,koji nije bio vidio Čovjeka - Boga,gdje sebe žrtvuje.....koji Samim Sobom hrani duše....;Psalmist,koji nije bio dobio poziv,da nastavi"životnu misiju"Boga - Čovjeka,da obnavlja zajedno s Njime Njegovu žrtvu,da je blaguje i da je i ostalim dušama daje blagovati.Kako, dakle,moram ja,odabranik Kristova svećeničkoga Srca,promatrati Božje zapovijedi,daleko lijepše? Kako one imaju biti za mene kudikamo"slađe od meda ustima mojim"t.j.slađe nego što je med sladak za usta? Ta,one su odraz,volja,želja dulcissimi Cordis Jesu,Prijatelja moga i Svećenika Vrhovnog,koji me neslomljivim vezama svećeničkog biljega i svećeničke svoje ljubavi (koliko je do Njega)trajno uza Sebe drži,da sve Njegovo bogatstvo milosti i svećeničke vlasti i moje trajno bude! Kako onda sve Božje zapovijedi postaju mojim očima sve lijepše,srcu privlačive,u vršenju lakše.Zbilja se ostvaruju tada Kristove riječi: "Jaram moj je sladak,i moj teret lagan!"Dva su toj slatkoći i lakoći izvora. Psihološki:jača je pobuda za ono,što nam izgle da lijepo i privlačivo. Ontološki(stvarni): Božja milost,koja daje volji stvarnu jakost.A u Božjim zapovijedima gledati dobro i prijateljsko Kristovo Srce,jest čin delikatne i duboke ljubavi,kojom onu"milost stvarne Božje i Kristove snage"zaslužujemo,makar"izričito"i ne prosili u Boga milost.Ta i prošnji (petitioni) dolazi vrijednost od božanske ljubavi,a i već sama duboka,prijateljska ljubav prema Bogu i Kristovu Srcu jest molitva najčišće (nesebične) vrsti !

2°. " Božji savjeti - Sveti Zavjeti."

A) Savjet - Zavjet Siromaštva.

Duši,koja je osvjetljena svjetlom uzvišene ljepote poziva Kristova svećeničkoga Srca i protkana toplim osjećajima Kristova prijateljskoga Srca,koje ju onako"ustrajno"ljubi - takvoj duši savjeti Sv.Pisma ili Crkve nisu samo nekakve apstraktne svete pobude: za nju su ti savjeti sam dobri Isus Krist.

Jesu Kristova osoba,Kristovo Srce,koje nešto određeno od nje želi.Dobro je i prijateljsko je to Kristovo Srce: stoga Ono to ne naređuje,ne zapovijeda,ne prijeti se,ako ne ćemo.Ono milo i tiho samo izražava želju svoga Srca.Ono,rekao bih,nekako bojažljivo,bojeći se valjda da ne povrijedi slobodu naše ljubavi, ljubezno šapuće:"Si vis.....Ako hoćeš biti savršen,idi prodaj svoju imovinu i podaj siromasima("što učinite jednom i najmanjemu....Meni ste učinili!"),i imat ćeš blago na nebu,i dođi i idi za Mnom"(Mt.19,21),da živiš sa Mnom,da od Mene i u Meni živiš!

Duša Kristova odabranika u ovom evanđeoskom savjetu čuje u sebi samoga Njega,koji joj na tako delikatan način sugerira svojevoljno siromaštvo.U snazi Kristova svjetla i topline ljubavi Njegova prijateljskoga Srca osjeća,da ne može odbiti ove Kristove želje. Zašto? Jer je to glas Kristova Srca njenom srcu.Jer u takovom siromaštvu vidi skrita istoga Krista:"Ego ero merces tua magna nimis!"(Gen.[illegible],1). - Blaženi siromasi duhom(siromasi,koji dušom,srcem prihvaćaju siromaštvo Krista radi),jer je njihovo kraljevstvo nebesko"(Mt.[illegible],3).A nije to"kraljevstvo nebesko"samo ono u vječnosti:"Ecce enim regnum Dei intra vos est:Jer,gle,kraljevstvo je Božje među vama(u vama) " (Lk.17,21).Krist je glava toga kraljevstva."Cor Jesu deliciae Sanctorum omnium"(Litanije S.I.):On je,dakle,to Kraljevstvo !

"O admirabile commercium"(Antiph.Circumcisionis) ! - O,divne li izmjene! Mjesto zemaljskog posjedovanja - posjedovanje Kristova potpuno usrećujućeja,beskrajno obogaćujućega Srca: Cor Jesu,in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae,divinitatis,vitae et sanctitatis,ardentis caritatis,totius consolationis,deliciarum Sanctorum.....(Litanije S.I.).To su osjećaji i raspoloženja duše odabranika Kristova svećeničkoga Srca, kada zavjetom svojevoljnog siromaštva prihvaća Njegovu"ponudu bogatstva"!Da,taj zavjet nosi u sebi i obilježje jedne žrtve za odabranikovu slabu ljudsku narav. I Kristovo dobro Srce cijeni tu žrtvu.U velike Mu se svida.Ona Ga veseli.Beskrajno je nagrađuje.Ali duša Kristova odabranika u tom zavjetu više gleda na radost Kristova Srca,što Mu je pruža time.U njemu vidi više obilježje"dobitka"nego narav"odricanja".Više"dar Kristov" nego li "dar Kristu"!U svojoj prijateljskoj i zahvalnoj ljubavi prema Srcu Krista Svećenika i Žrtve,Kristov odabranik vidi u svojem zavjetu siromaštva,u toj svojoj "smrti prema svakom

zemaljskom posjedovanju",ono što mučenik gleda u svojoj mučeničkoj smrti za Krista:"Felici commercio,pro terrenis caelestia,pro perituris aeterna commutans: Coelos(Cordis Jesu) petivit sanguine (paupertatis) laureatus"(Responsorij na I.Večernji Mučenika).

Za dušu svećeničkog odabranika zavjet siromaštva jest okvir siromašnoga Krista;u duhu siromaštva jest sam siromašni Krist,koga ova duša voli;u podnašanim žrtvama siromaštva (per "sanguinem paupertatis") jest isti siromašni Krist,koji u njoj bogatstvom Svojih biranih milosti živi:"Mihi vivere Christus est"!(Filip.1,21) - "O,admirabile commercium - O,divne li,dosta,izmjene !"

B) Savjet - Zavjet Anđeoske Kreposti .

Evanđeoski savjet airomaštva jest"za mene"savjet,delikatna sugestija dobroga Srca Krista Prijatelja i Vrhovnog Svećenika,koji mi nuđa svoje beskrajno bogato Srce,istoga Sebe,čitava Sebe,koji je bitno Bogatstvo.Moj zavjet s duhom i životom evanđeoskog i Kristova siromaštva jest prihvaćanje ove ponude Kristova Srca,prihvaćanje puno duboke zahvalne i prijateljske ljubavi moga srca prema Njegovu Srcu:"O,admirabile commercium!"A evanđeoski savjet anđeoske kreposti? To je također jedan savjet Kristova Srca,na daleko delikatniji od onoga siromaštva.Savjetujući Krist siromaštvo,On je doduše postupao delikatno,obazrivo,govoreći blago:"AKO hoćeš...."No ipak otvoreno i jasno je naznačio,što bi On želio:"Ako hoćeš.....idi, prodaj svoju imovinu i podaj siromasima.....(Mt.19,21).No o savjetu djevičanstva,o savjetu anđeoske kreposti,izgleda kao da je Isus izbjegavao o tom pitanju govoriti;a kad je govorio,izgleda kao da je govorio sasvim"slučajno",jer su ga na to naveli farizeji,kad su mu postavili pitanje,da li je dopuštena rastava braka(Mt.19,3.) - Kad je Isus izložio strogu i čvrstu nauku o nerazrešivosti braka,onda su se javili sami Isusovi učenici ovom primjedbom:"Ako je taki odnos(odnos nerazrešivosti)između muža i žene,nije se dobro oženiti". - Tu(na ljudski govoreći),izgleda,da se je Isus našao u"škripcu": Sad je morao progovoriti o tomu,kad su ga učenici takovim upitom"prisilili":"Nije dobro oženiti se"! - Krist je

odgovorio u stvarnosti,da su učenici dobro zaključili,jer toliko se poteškoća raznih vrsti pojavi u braku,u obitelji.Ali Krist ipak nije to tako izričito i jasno rekao.Odgovorio"na po riječi",neizravno:"ne shvaćaju svi ove riječi(što ste vi,učenici, zaključili) do oni,kojima je dano(da to razumiju)".I Krist je prosljedio nabrajati,tko se sve ne ženi:oni,koji su po prirodi za to nesposobni;oni,koje je ljudska zloba ili neznanje one sposobilo;te konačno oni,koji to ne čine,koji se ne žene"poradi kraljevstva nebeskoga" (Dakle:"kojima je dano od Boga,od Krista,da to razumiju"!). (Nama danas izgleda pomalo groteskan način,izraz,kojim se je Krist ovdje poslužio.Ali Židovima -kao i svim istočnjacima onoga doba - to je izgledalo nešto obično čuti,jer su na to navikli.Oni su,tako,jasno razumjeli;a Krist je neposredno njima govorio).

Konačno je Krist tako"uvijeno"završio,kao da bi se bojao,da Ga tada ne bi tko shvatio; da ne bi tko pomislio niti da On na to,pa ni u blagom obliku,poziva:"Tko može shvatiti,neka shvati"(Mt.19,12).

"Tko može shvatiti(ne govori niti:"Ako hoćeš..."!),neka shvati" - može li se zamisliti delikatnijeg načina od toga? Može li se zamisliti širokogrudnijeg,laganijeg sugeriranja,koje bi duši ostavljalo veće slobode u izboru,u prihvaćanju? Krist nije ništa u ovom predmetu izravno sugerirao.Njegove riječi,same ode sebe,pružaju najviše prigodu.da se o njima misli;da se "nagađa",što bi On zapravo želio.

Zašto u ovom pitanju ovakova skrajna delikatnost i obazrivost postupka Kristova Srca ?

Jer je i sam predmet do skrajnosti delikatan,intiman, "dubinski",i to s obe strane:s Kristove strane - i - sa strane ljudske duše,ljudskog bića.

Svećeničkom odabraniku Kristova svećeničkog Srca"je dano,da može shvatiti"ovaj Kristov savjet,Kristovu želju,ovu novu ponudu Kristova Srca svome odabraniku:Zamjeniti svoj najintimniji život i užitak,"dubinsku srž"svoga srca s Kristovim najintimnijim životom i užitkom,sa"dubinskom srži",sa središ - tem Njegova Srca.

Kristov odabranik uviđa uzvišenost i ljepotu ove nove ponude ljubeznog i najjače ljubećeg Kristova Srca.Ali,da li će on moći tako duboko zasjeći u samu srž svoga bića? Radi se,naime,tu najprije o gospodarenju nad onim vrlo snažnim nagonom

njegove naravi, što ga sam Bog postavi u dubinu njegova bića ta ko snažnim u interesu samoga ljudskoga roda, ali on nije više o nako savršeno vođen i upravljan razumom i voljom kao što je to bilo u stanju one prvotne nevinosti prije pada praroditelja.

To je prva žrtva i prva bojazan pri promatranju ove Kri stove ponude. Ali to još nije ona glavna žrtva, koju sa sobom vu če prihvaćanje ove ponude. "Sebus", koliko god može u izvjesnoj periodi života ili izvjesnim subjektivnim prilikama biti izvor neugodnosti, borba i žrtava, on, uzet sam za sebe, ipak nije glavni problem, jer nije glavna težnja ljudskog bića ni ljudskog sr ca.

Ljudsko srce glavno teži za ljubavlju. Draž ljepote, mili na ljubavi, blaga, tiha i nježna dobrota, to su razne nijanse iste čežnje: ljubiti snažno, nježno, do izgaranja, do pune žrtve is toga svoga bića za ljubljenu osobu. Ljubiti ovakovom ljubavlju, gdje nema ni skrivanja ni tajna, gdje nema granica punog izmjeničnog darivanja čitava sebe: i takovom savršenom ljubavlju, ljubiti isključivo samo jednu osobu - i biti ovijen, znati i osjećati, da sam ovijen upravo istom ovako savršenom, punom, "isključivom" ljubavlju, to je najdublja čežnja čovječjeg srca, to je samo srce !

A kakav li je užitak srca, duše, čitava bića gledati is pred sebe jednu živu pojavu "drugog sebe", koja je kao nekakvo produženje moga osobnoga bića! Da, i čežnja "očinstva" treba da bude položena na oltar prihvaćanja ponude Kristova svećeničkoga Srca !

Da, to su dubinske čežnje moga srca, moje duše, bića svega moga! Odabranik Kristova svećeničkog Srca svijestan je svih ovih čežnja, svega užitka i sreće, na koje ga sama njegova narav naginje i vuče. Ali "njemu je dano - od toga Istoga Kristova Srca - da razumije" Kristove evanđeoske riječi, Krista Svećenika , koji ga k Sebi zove, koji mu nuđa svoje Srce.

Svećeničkom odabraniku" je dano, da razumije". da su sve ove njegove čežnje za srećom i ljubavi jednoga stvora neostvarive u onom idealnom zamišljanju svoje sreće. Njemu je dano, da razumije i sebi reče: ta ljubav nije ono, za čim moje srce čez ne; ja želim vječnu ljubav, a ta nije vječna; ja tražim puno usre ćujuću ljubav, a ta nije takova; ja hoću samo čistu ljubav, koja nema ni sjene egoizma, a takove možda ni nema nigdje na zemlji;

ja hoću ljubav,koja mene diže iznad mene,mene sublimira,preobrazuje,plemeni;ljubav,koja život istom mom životu daje; ljubav,koja uvijek vjerno ljubi i kad ja vjeran nisam..... Ja hoću ljubav,koja odgovara mom ljudskom srcu,ali i beskrajnoj želji moga duha: a takove ne zapažam na zemlji.Suze,javne suze i jecaji bezbroja negda"sretnih"muževa i žena,otaca i majki,sinova i kćeri i odviše mi glasno mom uhu,oku,duši i srcu zbore :

"Smiri se, Srce moje, smiri -
Na svijetu nema vrijednosti -
Da se za nju plače.
Smiri se,Srce,smiri.....
Srce, - nema bogova po zemlji. -
Umri ! - Ljepota je na visini.....

(Jeronim Korner:Pjesma srcu)

Da,u svijetlu i toplini milosti,koja iz Kristova Srca u njegovu dušu i srce prostruji: On,odabranik Kristova svećeničkog Srca spremno i rado sebi veli: Smiri se,moje srce,smiri! Srce,zbilja nema"bogova sreće"po zemlji! Umri! Umri svemu, što ti tvoja narav nuđa! Ljepota,i s njom povezana ljubav i u žitak sreće,jest samo u visini! U visini,koja je sišla k tebi: U Isusovu Srcu,u onoj najljepšoj,najintimnijoj"dubinskoj srži" Njegova,već i tako najljepšeg,najboljeg,najprijateljskijeg, najosjećajnijeg,najvjernijeg,najjače ljubećeg i beskrajno - čovječji i božanski - usrećujućeg Srca !

"Vizija" Kristova Srca.

U jednom čudesnom viđenju sv.Margareta Marija Alacoque vidjela je nekoć stvarno Krista,koji joj prikaza svoj rastvoreni bok,a u njemu Svoje presveto i preljubezno Srce,čitavo u plamenu ljubavi,trnjem ovijeno i u njemu zasađen križić,te joj progovori:"Gle Srca,koje je toliko ljubilo i ljubi ljude....."

I odabranik Kristova Svećeničkog Srca doživio je u jednom času svoga života sličnu viziju Krista Svećenika.Kristov odabranik mogao bi opisati otprilike svoje unutarnje doživljaje pri konačnom prihvaćanju Kristove ponude ovako: U mojim molitvenim časovima,u mojoj duhovnoj lektiri,u mojim mladenačkim toplim razmatranjima,u časovima mojih prijateljskih razgovora s Njime na podnožju Njegova Šatora na našim oltarima; u mojim

najintimnijim osobnim sastancima u dubini moje duše, srca, čitava mog bića s Njim u sv.Pričesti kao i u časovima našeg zajedničkog prinošenja sv.Žrtve(On stvarno, a ja duhom):Kristova mi je "silueta"bivala sve jasnijom, Njegov glas sve glasnijim, Njegova ponuda sve određenijom, sve privlačivijom. I u jednom, od Njega odabranom, času Njegova je "silueta"postala za mene "Vizijom". Bila je ona tada i odviše jasna, da je ne bih uočio. Bio je glas i odviše glasan, da ga ne bih čuo. Bila je ponuda i odveć određena, da je ne bih razumio. Bio je poziv i odveć"slatko - nasilno"prodoran, da bi se na površini zaustavio; bio je on i odviše ljubezan, mio, sladak, pun miline, ljubavi, upravo božanski magnetičan za moje mladenačko srce, a da je ono - u tom času neiskazane sreće - moglo išta drugo reći osim: Tu, Domine, Tu Amabilissimum et Dulcissimum Cor Jesu, Tu es"Pars hereditatis meae et calicis mei: tu es qui tenes sortem meam (Vulgata: tu es qui restitues hereditatem meam mihi). Funes ceciderunt mihi in amoena; et hereditas mea perplacet mihi. Benedico Domino(et Cordi Jesu mei), quod dedit mihi Consilium istud..... Propter hoc laetatur cor meum et exultat anima mea, insuper et caro mea requiescat secura.....Ostendes mihi semitam vitae, ubertatem gaudiorum apud te(in intimo Corde tuo), delicias ad dexteram tuam in perpetuum"(Ps.15. - Novi latinski prijevod Pija XII - Ono u zagradama moj dodatak). - "Ti, o Gospodine Isuse, Tvoje preljubezno i preslatko Srce, jesi otsada moja baština i moj dio; Ti, jedini kalež užitka, u kojem ću tražiti napitak sreće za svoje srce. Na milu zemlju(tvoga dobroga Srca)pao je dio sudbine moje; i ova baština(tvoje presveto Srce)dopada mi se veoma(beskrajno više od sve baštine čitava bića moga, što je napuštam Tebe radi). Blagosivam, Gospodine Isuse, Tebe i Srce Tvoje, jer si mi dao onaj prijateljski savjet i milo povukao moje srce k Sebi, da prihvatim svim bićem ovu novu i punu ponudu dara Tvoga prijateljskoga Srca. Tomu se raduje srce moje i veseli se duh moj, i isto moje tijelo počivat će u sigurnosti("insuper et caro mea requiescat secura").... Stazu, koja vodi k životu, što se u intimnosti Tvoga Srca otvija, Ti mi objavljuješ ovim novim i tajnovitim Pozivom Svojim; u Tebi je punina radosti, u Srcu Tvome milina vječna"(Prijevod Sarića sa slobodnim izmjenama) !

A što mogoh drugo reći, više srcem nego usnama, nego ono što rekoh? Ta, Vizija je bila i odveć uzvišeno lijepa, puna

nebeske draži i miline:Krist Vječni Svećenik pokazivao mi je u mojoj duši svoje prijateljsko i svećeničko Srce,i On mi je slatko i ko samilosno šaputao duši:Gle,Srca,koje baš tebe dubokom i posebnom ljubavlju ljubi.Ono baš tebe želi.Tvoje srce. Ali čitavo i nedjeljeno srce.Htio bih izmjenu srdaca naših.Da budu jedno.Da mi budeš,uz svećeničku vlast,zamjenik moje ljubavi kod duša.Vicarius sacerdotalis potestatis meae - ali uvijek i "vicarius amoris mei"kod duša.....

U životu,koji je strujao u Njegovu Srcu,gledao sam kao u nekakvoj "jasnoj sjeni",ko u bijelom prozirnom oblačiću,gdje se pojavljuju Njegova otajstva:Utjelovljenje - Otkupljenje - Posvećivanje duša svijetlom nauke i toplinom milosti kroz sedam tajnovitih izvora - Njegovo Svećeništvo - Žrtva -Poniženja - Pobjede - Radosti - Boli - Konačni triumf i Slava. - A sve je izviralo iz jednog središnjeg plamena;iz plamena Njegove beskrajne božanske ljubavi i dubinske prijateljske čovječje osjećajnosti Njegova Srca prema Ocu,dušama,prema meni napose.... Na posljetku mi,blagim pogledom i ljupkim glasom reče:"Sve ovo bit će život i tvog srca; u tom životu bit će puna,beskrajna tvoja sreća "! -

I ja Mu poklonih svoju ljubav,svu ljubav,čitavo srce. Radostan,sretan svom dušom,srcem,čitavim bićem uskliknuh: O ineffabile commercium inexplicabile mysterium Amoris dulcissimi Cordis Jesu Sacerdotis et Amici! O neizrecive li izmjene! O neprotumačiva,nedokučiva li otajstva Ljubavi slatkog Srca Isusa - Svećenika i Prijatelja! -

To je,u dubinskoj srži,onaj savjet Kristova Srca,koje onako skrajne delikatno sugerira punu posvetu,puno darivanje najintimnijeg sebe Njemu - eda Ono može puno,najintimnije darovati duši Sebe.

Zavjet anđeoske kreposti jest posveta našega tijela,osjećajnosti,pune ljubavi,čitava srca,sve intimnosti naše Naj - intimnijem životu ljubavi Isusova Srca,Srca Krista Svećenika i posebnog Prijatelja našeg.Ovaj Savjet Kristova Srca jest ponuda izmjene srdaca.Zavjet znači prihvaćanje ove ponude;znači "Izmjenu srdaca"između Krista i mene,Njegova odabranika.Jest stapanje naših srdaca u jedno srce.Moga u Kristovo Srce !

To je onaj najdelikatniji dar Kristovu Srcu,Moja najdelikatnija žrtva.Kristovo je Srce nadasve voli,poštiva.Ono je beskrajno delikatno nagrađuje! Ali i ovdje još većma: Moj

zavjet jest zapravo najdelikatniji dar Kristova Srca - meni!

Nek Mu je za taj dar vječna hvala i za očuvanje toga da ra trajna i žarka molitva čitavog žića moga !

"Dialog" između Krista i Njegova odabranika .

Odabranik : Ti znaš,o Kriste,onu priču o nekom rimskom caru i jelenu.Ti znaš,što ja ne znam,da li je to samo priča ili je stvarna činjenica.Priča se,da je neki rimski car bio dobavio nekog jelena i postavio ga u svoj posebni,ograđeni vrtić.A da ga nitko ne bi dirao,car je dao urezati na jednoj zlatnoj pločici ove riječi:"Noli me tangere:Caesaris sum"! - i tu je pločicu dao pričvrstiti na jelenovo čelo.

No,nije priča,to također Ti Isuse znadeš bolje od mene, nego duboka stvarnost,da sam ja,Tvoj svećenički odabranik,na dan svojih zavjeta,zavjetom anđeoske kreposti,"vlastitom rukom" živo urezao na svom vlastitom srcu u pogledu svake ljubavi i osobe:"Noli me tangere:Cordis Christi Jesu sum!" - Kristovu svećeničkom Srcu isključivo pripadam:ne diraj me" !

Krist : Da,vidim taj natpis na tvom srcu.Mila mi je bila tvoja žrtva,koju ti je nadahnula ljubav moga Srca prema tebi,a u njenoj snazi i tvoja ljubav prema mojemu Srcu.Ja sam tvoj delikatni dar,odmah primio i postavio na pohranu u svoje Srce.Ali na dan tvoga svećeničkog ređenja po onom neizbrisivom svećeničkom biljegu i posebnoj svećeničkoj milosti,Ja sam taj tvoj dar sebe Meni,na posve poseban način posvetio,potvrdio.I Ja sam"svojom rukom",rukom svemoći i ljubavi,na tvom srcu još življe,dublje,neizbrisivo,za svoju vječnost urezao:"Cor sacerdotis, Cor Christi - Cor Christi cor sacerdotis est!" "Tu,sacerdos meus in aeternum" - "Tu vicarius Amoris mei" - "Tu alter Ego" !

Odabranik : Hvala Ti,Kriste,na tom neizrecivom daru.Nazrijevao sam tvoje dare u ovoj slatkoj viziji Tvoga svećeničkog Srca. Bio sam već onda duboko svijestan(o,koliko još više sada!)svoje"ljudske"(a i svoje osobne) slabosti i znao sam(i još sada osjećam),da ljudsko srce može lako da zavede kakva stvorena ljepota: zato onim svojim zavjetom htjedoh učvrstiti svoju volju,da Tebe i tvoje Srce sebi uvijek predočujem kao Najsavršeniju Ljepotu. - Svijestan,da čovječje srce može lako da rani kakva Stvorena ljubav,zato sam svojim zavjetom - uz tvoju milost - htio da trajno priznajem Tebe i tvoje Srce kao najslađu

Ljubav,koja jedina može zagasiti i smiriti žeđu moga srca:beskrajno ljubiti i beskrajno biti ljubljen. - Svijestan,da kakva stvorena radost lako može da opoji čovječje srce,svojim zavjetom i tvojom milošću htio sam da ostanem čvrst i postojan, da jedino u Tebi i tvojem Srcu tražim čistu i Najbraniju radost: jer Ono je sama radost.Daj mi,o Kriste svoju slatku i svemoćnu milost,da ostanem uvijek i svakoga časa vjeran ovoj svojoj punoj i intimnoj posveti tvome presvetom Srcu,jer ne samo vjerujem nego i duboko osjećam istinitost tvojih riječi:"Bez Mene ništa ne možete"(Iv.15,5).

KRIST : Ispravan je tvoj postupak,jer je učinjen u svijetlu mojih riječi i nadahnuća milosti,koje su protekle iz mojega Srca u tvoje.Ta,zar nisam ja došao"ut gaudium Meum in vobis sit...? Ut gaudium vestrum (što se prelijeva iz Moga Srca u vas,moje odabranike) impleatur?"(Iv.15,11).Da se ta radost obilno prelijeva u tvojem srcu,a iz njega u srca ostalih duša,koje će k tebi doći."Et gaudium vestrum nemo tollet a vobis"(Iv.16,22). Da,nitko ti tu radost ne može oduzeti,ako uz moje Srce i u Mojem Srcu ostaneš.Zar ne čuješ onaj zanosni glas moga vjernoga apostola Pavla:"Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?Nevolja,ili stiska ili progonstvo? Ili glad,ili golotinja,ili pogibao ili mač? Kao što je napisano:"Za tebe (to Meni govori Apostol)nas ubijaju,vas dan,drže nas kao ovce,koje su za klanje" (Ps.43,23). Ali u svemu ovomu pobjeđujmo po Onomu,koji nas ljubi(a to znači: po slatkoći ljubavi i svemoći milosti,što iz moga Srca u srca vas,mojih odabranika,trajno struje).Jer sam uvjeren,da ni smrt,ni život,ni anđeli,ni poglavarstva,ni sadašnjost,ni budućnost,ni sile,ni visina,ni dubina,ni drugo kakvo stvorenje ne može nas rastaviti od ljubavi Božje,koja je u Kristu Isusu Gospodinu našemu"(Rim.8,35-39). A ne vidiš li ostale moje apostole,kako su radosni najviše onda,kada nešto trpe za Mene?"Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii,quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati"(Act.5). - Da,Ja sam stvorio tvoje Srce za radost,zadovoljstvo,sreću.A Ja, napose moje Srce,jesam sama radost,čista sreća.Ne samo u nebu, već i ovdje,za dušu svakog mog odabranika,koji od Mene i u Meni, u mom Srcu živi.Takovoj duši Ja uvijek ponavljam:"Sve moje jest tvoje" - Mea omnia tua sunt(Luk.15,31;Iv.17,10).Zar nisi opazio da su moji vjerni odabranici,sveti svećenici najradosnija bića, na zemlji? Ne sjećaš li se svoga Oca i utemeljitelja svoga Reda,

a,tvojim danima još bliže,jednoga svetoga Ivana Arškog,kako im je njihova duša otsijevala i na njihovom tijelu,na licu,baš najviše po ovoj anđeoskoj kreposti,po ovom zavjetu,koji posvećuje svu osjetnost,svu tjelesnost,svu najintimniju unutarnjost svoga srca Mojoj ljubavi,Mojemu Srcu Prijatelja i Svećenika? A nije li"Moj ljubimac"djevičanski Evanđelist Ivan najdublje prodro u intimnosti moga Srca i najviše se podigao u visine moga Božanstva? A tvoj veliki subrat Anđeoski Naučitelj,Anđeoski sa svoga znanja i anđeoski radi savršene svoje anđeoske krepostí, nije li on već na zemlji najviše okusio istinitost ovog"blaženstva":"Blaženi čista srca,jer će oni Boga vidjeti"(Mt.5,8)? On je tako bistro gledao u sva božanska otajstva.Nije li upravo on tako dubinskim pijetetom i bistrinom prodro u otajstvo moje ljubavi,u tajnu moje Žrtve i Gozbe,te u ime moje Crkve opjevao uzvišenost i intimnost darežljivosti moga Srca u Euharistiji ?

Zapamti jednom zauvijek : Samo onaj odabranik mog svećeničkog Srca,samo onaj svećenik,koji savršeno gaji ovu lijepu krepost,može imati jaku,zdravo-nježnu ljubav prema mom Srcu i prema Euharistiji,u kojoj stvarno živi moje Srce svećenika i prijatelja.Iz ovakove ljubavi izvire i ona prava ljubav,sveto osjećajna i na djelu požrtvovna ljubav prema svakom bližnjemu, prema svakoj,pa i najbijednijoj duši.

Da,baš odatle izvire ono"duhovno očinstvo"u mom svećeniku.Gledaj moga ljubimca Evanđelista,kako u svojim pismima svojoj duhovnoj djeci (u poslanicama) rabi najmilije izraze:"Dječico moja"(. filioli mei) -"ljubazni"(carissimi).Slične izraze ovog lijepog i jakog osjećaja ljubavi duhovnog očinstva naći ćeš i u onom mojem Apostolu,"koji je više od svih radio za Mene"("radio sam više od sviju njih,ali ne ja,nego milost Božja, koja je sa mnom" I.Kor.15,10):"Dakle,braćo moja,ljubezna i poželjena,radosti i kruno moja,tako stojte u Gospodinu,ljubezni. - Itaque,fratres mei carissimi et desideratissimi,gaudium meum et corona mea,sic state in Domino,carissimi"(Filip.4,1)..... vas opominjem kao svoju ljubeznu djecu.Jer,ako imate i deset tisuća učitelja u Kristu,ali nemate mnogo otaca(razumije se:kao što ja jesam vama otac).Jer vas ja u Kristu Isusu rodih evanđeljem" (I.Kor.4,14 - 15).

Čuvaj,dakle,ovu svoju posvetu,kojom si posvetio mom Srcu Svećenika i Prijatelja svu svoju tjelesnost i najintimniju srž

svoga srda,i moje će Srce preobilno ispuniti sve njegove čežnje za ljubavlju i srećom."Moje Srce je svemoguće.Hodaj pred Njim,s Njime i u Njemu,i budi savršen.I evo Ja sklapam ugovor, zavjet s tobom: Ti ćeš postati otac mnogim dušama"(Vidi Genes. 17,1,4).

Odabranik:O predobro i predarežljivo Srce Isusa moga,daj mi tu veliku milost,da ustrajem u ovoj svojoj posveti najintimnijega svoga života isključivoj tvojoj ljubavi.Neka posebna i velika ljubav Tvoja bude ono veliko žarište ljubavi,koja će preobraziti svaku ostalu ljubav u meni.Neka u svima gledam samo braću i sestre,članove Tvoga Otajstvenoga Tijela,bili oni sveti ili grešni,a za ove nek sve izvršim što Ti od mene želiš, da postanu sveti i živi članovi tvoji i moji.Sa svima da suosjećam u radosti i boli,ali da nitko i ništa ne zaveže moga srca.U pogledu stvorova želim da uvijek mogu "biti sam - a svima bliz - i dalek svima".U pogledu Tebe,Presveto i Predobro Srce: Uvijek s Tobom i u Tebi biti.Sada i u vječnosti."A Te,o dulcissimum Cor Jesu,nunquam me separari permittas"(Canon Missae) !

"Fac me,Domine Jesu,sanctissimi Cordis tui virtutibus indui et affectibus inflammari: ut et imagini bonitatis tuae conformis; et tuae **redemptionis merear esse particeps**" !

"Učini,Gospodine Isuse,da me rese kreposti tvoga presvetoga Srca i da izgaram njegovim osjećajima: eda budem vjerna slika tvoje dobrote i saučesnik tvojega otkupljenja"! Amane.

In Te,Cor Jesu,speravi: non confundar in aeternum!

C.) SAVJET - Z A V J E T - P O S L U H A

Moj duhovni život,život božanskog prijateljstva u meni,jest skup odnosa između Krista i mene,Njegova svećeničkog odabranika.Za odabranikovu dušu,koja je protkana živom svješću,da je ovijena trajnom posebnom prijateljskom ljubavlju Kristova Svećeničkog Srca,svaki događaj,svako zbivanje(u duši ili izvan nje jest jedan odjek,jedan potez te iste ljubavi,jest jedan"susretaj"s Kristom.Nisu svi ti"susretaji" po svojoj vlastitoj naravi jednaki.Ali svi izviru iz iste Njegove ljubavi i svi vode k toj istoj ljubavi.Ova istina je veoma važna za razvijanje svećeničkog duhovnog života,za razvijanje,usavršavanje i "uljepšavanje" onih prijateljskih odnosa između Kristova i svećenikova(i

svećeničkog odabranika) srca te za očuvanje čvrstog mira njego ve duše.

O onim unutarnjim, dubinskim "susretajima" odabranikove duše s Kristovim svećeničkim Srcem, što se odvijaju u onom redovitom strujanju milosti iz Kristova Srca u odabranikovu dušu, a osobito u onom vanrednom strujanju milosti u obliku poseb - nih, naročitih prosvjetljenja, inspiracija, milosna poticaja ili privlačenja volje općenito na jedan skroz savršeni život s Kristom do heroizma, bilo na kakva pojedinačna djela svetosti: o tome - barem konkretno i detaljno - govoriti izmiče dohvatu, spoznaji svju, osim onih, koji to osobno proživljavaju. Zato o takovim "susretajima" ne možemo govoriti. Ali o onim susretajima, koji se događaju između Krista i duše svakog odabranika, možemo i trebamo govoriti.

Govorili smo o onom prvom i temeljnom "susretaju", naime o Kristovoj posebnoj i trajnoj prijateljskoj ljubavi prema svom odabraniku, koja u nekoliko slučajeva nosi obilježje radosne ili bolne "jednostranosti". Drugi je "susretaj", kada naša duša dobiva milost, da u Božjim zapovjedima, u Božjem zakonu, gleda istoga Krista, koji nešto naređuje, zabranjuje ili dopušta, u vidu razvijanja, rasta života božanskoga prijateljstva u duši. Treći susretaj ili treća vrst susretaja Kristova Srca sa svojim odabranikom jest u Njegovim savjetima. Vidjesmo u Savjetu - zavjetu evanđeoskog siromaštva samoga Krista, koji nam nuđa svoje bogatstvo milosti kao zamjenu za sva zemaljska dobra, čitavo zemaljsko bogatstvo, što ga od srca napuštamo (stvarno: ono, što smo eventualno imali; željom - odlukom volje: napuštajući i samu mogućnost posjedovanja). U Savjetu - zavjetu anđeoske kreposti taj Kristov "susretaj" s nama bio je još ljepši i delikatniji, jer se je radilo o "intimnosti", o dubinskoj srži najintimnijeg života Kristova i našeg. Bila je to sa Kristove strane najobzirljivija ponuda izmjene, odnosno stapanja našega najintimnijeg života s onim Njegova svećeničkog i prijateljskoga Srca. Ponuda Kristova u obliku Njegova savjeta i prihvaćanje s naše strane našom punom posvetom Njegovu Srcu našim zavjetom anđeoske kreposti.

Da pogledamo, kakav je bio ovaj treći susretaj svećeničkog odabranika s Kristom, s Njegovim svećeničkim i prijateljskim Srcem.

Dijalog između Kristova Svećeničkog Srca i Njegova odabranika.

Odabranik: u onoj slatkoj viziji tvoga presvetoga i preljubeznoga Srca,kada si svojim blagim pogledom i tajinstvenim ljupkim glasom tihano ali prodorno šaputao mom srcu:"Gle Srca,koja baš tebe posebnom ljubavlju ljubi.Sve ovo(to jest sva otajstva,koja su se odvijala u tom srcu)bit će život i tvoga srca;u tom životu bit će tvoja puna,beskrajna sreća" - jasno sam u toj viziji nazrijevao,što mi sve nudiš,koje su sve tvoje divne i pune ljubavi ponude.Gledajući,kako se u Tvom Srcu redaju Tvoja sveta otajstva osobito otajstvo Svećeništva i Žrtve,i videći,kako je sve ono izviralo iz onog središnjeg plamena ljubavi u prvom redu prema Tvom Nebeskom Ocu,a zatim i prema dušama,a prema meni napose,razumio sam Tvoju svestranu Ponudu.Razumio sam,da se nije radilo samo o prihvaćanju ponude bogatstva tvojih milosti mojim zavjetom siromaštva.Osjećao sam,da se nije radilo ni samo o prihvaćanju ponude najljepših i najintimnijih osjećaja i kreposti Tvoga presvetoga i dobroga prijateljskoga Srca mojim zavjetom anđeoske kreposti predavajući i posvećujući Tebi moj najintimniji život, dubinsku srž moga srca,čitava mog srca.U svijetlu i toplini Tvoje posebne milosti uvidio sam u tom času,da se radi u isto vrijeme i o ponudi"ljudske i božanske stalnosti Tvoje volje u nepreki dnom vršenju najsvetije i najbolje volje Tvoga Nebeskoga Oca u svemu bez i jedne iznimke bilo kojega detalja života,od najsitnijeg i najmonotonijeg do onog najvišeg,konačnog i herojskog predanja volje Ocu u žrtvi vlastitog života".Otajstvo tvoga svećeništva(biti trajni posrednik između grešnog čovjeka i Boga!) i Žrtve(trajnog doživotnog žrtvovanja:"Treba mi se krstiti krštenjem, i kolika mi je muka,dok se ne svrši."Lk.12,50); Križić zasađen u Tvome Srcu i Srce ovijeno trnjem,kako si to pokazao sv.Margareti bili su mi trajno prisutni za one vizije Tebe,o predobro Isusovo Srce:sve mi je to jasno govorilo o ovoj tvojoj trećoj ponudi: Stapanje naših volja u jednu volju.Stapanje,dakako,moje volje u Tvoju,a time stapanje u presvetu i za nas uvijek predobru volju Tvoga i moga Nebeskoga Oca.

Velika i beskrajna je to milost i dar,o Presveto Srce,posjedovati volju uvijek čvrstu i postojanu u dobru,uvijek i u svemu isto željeti,htjeti i vršiti ono što i Tvoje Srce želi,hoće i vrši;imati nekakav"dio",participaciju nepromjenjive svetosti volje Tvoga presvetoga,uvijek prema meni dobroga i prijateljskoga Srca

kao i volje Tvoga i moga Nebeskoga Oca.Nešto slično kao što je posvetna milost nekakav otajstveni ali stvarni"dio"božanske naravi Tvoje("divinae consortes Naturae"2 Petr.1,4).Nazrijevao sam,da ta milost,koju si mi tako velikodušno i božansko prijateljski nuđao,milost,koja daje mojoj volji od božanske nepromjenljive stalnosti;milost,koja znači isto što i svetost;savršeni mir i spokojnost duše;konačno usavršavanje našeg intimnog prijateljskog života;nazrijevao sam;nazrijevao sam,ponavljam Ti to,o moje dobro Isusovo Srce,da to mora značiti isto što i predokus Neba,Nebo na zemlji!To me je,gledajući beskrajnost vrijednosti samoga dara i njegove usrećujuće posljedice,snažno privlačilo i budilo u mom srcu čežnju za tim Nebom na zemlji.Ali,o dobro Isusovo Srce,ti znaš,da je moja ljudska narav u prvim časovima one vizije teško zadrhtala od bojazni ne zapravo od veličine žrtve,koju je po svojoj prirodi tražila tvoja ponuda(jer što bih se ustručavao zamijeniti svoju grešnu volju sa svetošću Tvoje volje?)već od ozbiljne bojazni,da u svom ljudskom bezumlju ne potražim natrag Tebi prikazani dar svoje volje, a time ne poljuljam ili čak ne poništim one lijepe odnose prijateljstva između Tvoga dobroga Srca i mojega.Zato sam Te,o moje Isusovo Srce,toplo molio za daljnje milosti svijetla i snage.Ta,zar nije i tvoja čovječja narav teško zadrhtala,kad se je približio onaj čas,kad si imao stvarno položiti svoj čovječji život kroz muku,rane,krv i Križ? Nisi li se i Ti u Maslinskom vrtu nalazio u pravoj smrtnoj boli,u agoniji? Nije li Tvoje Srce bilo tako dubokom boli do dna uzdrmano,da je i kaplje krvi iz istih žila istisnulo,te je znoj tvoje agonije bio leden i krvav?Tvoj Evanđelist Luka otkrio mi je ovu tajnu Tvoga, u onom času prebolnoga Srca:"Njegov znoj je bio kao kaplje krvi,što su tekle na zemlju"(Lk.22,14). - Nisi li se i Ti u tom istome vrtu kao čovjek nekako ustručavao prihvatiti križ smrti i smrt Križa?"Oče,ako hoćeš,ako je moguće,odnesi od mene ovaj Kalež,ali ne moja volja,nego tvoja neka bude;"I tada Ti se javio anđeo s neba i hrabrio Te je(ib.42-43).Zato sam i ja Tebe, o dobro Isusovo Srce,molio,da Ti isti budeš moj"anđeo",koji će me još novim svijetlom,jačom snagom,vatrenijom ljubavlju"hrabriti",da prihvatim ovu Tvoju najpotpuniju Ponudu svetosti i nepromjenljivosti Svoje i Očeve volje poklonom moje slabe volje, moje slobode pogibeljne,moga prevrtljivoga,ali meni ipak tako dragog i voljenog "ja"!

Krist:Mila mi je tvoja naklonost i želja,da prihvatiš ovu moju konačnu ponudu svetosti i nepromjenljivosti volje moga Srca i volje moga i tvoga nebeskoga Oca.Shvaćam i tvoju bojažljivost pred žrtvom,kojom trebaš otkupiti ovu moju posljednju ponudu prije mog konačnog i najvišeg dara,dara mog svećeništva tvojoj duši.Jer veliko je blago,što ga ova ponuda u sebi sadrži,i ono traži jaku podlogu čvrste i do heroizma Meni predane volje.Tvoja bojažljivost dakle,nije znak neodlučnosti ni polovičnosti tvoje volje niti manjka tvoje prijateljske ljubavi prema Meni. Naprotiv,to je znak,da te obasjava i vodi svijetlo svete vjere. Ta,i moj veliki apostol Pavao govorio je:"Ali ovo blago imam u zemljanim(to jest vrlo krhkim)posudama"(2 Kor.4,7).No što zato? Zar,da radi toga kloneš? Nije li tvoja posuda zemljana",tvoja narav slaba upravo zato"da izvanredno mnoštvo sile"(mjeri svaku ovu riječ:izvanredno - mnoštvo - sile!)bude od Boga,a ne od nas"?Sjećaj se,stoga,da ova moja ponuda i žrtva samoga istoga tebe,kojom prihvaćaš moju ponudu ne prepuštaju tvoju narav njenoj prirodnoj slabosti i prevrtljivosti.Naprotiv tvojom žrtvom prihvaćena ponuda nosi sa sobom"izvanredno mnoštvo sile od Boga",svemoćnu milost moga darežljivoga Srca!Gledaj ponovno na moga apostola Pavla,kako on ima beskrajno pouzdanje u moju milost,kada kliče:"Sve(pazi na tu sveobuhvatnu riječ:sve!)mogu u Onome,koji me krijepi"(Filip.4,13),a to znači u Meni i po Meni i sa Mnom.U svemoći Moje milosti i u slatkoći ljubavi moga Srca! Šta više,taj Apostol je iskusio na sebi ono,što je govorio. Baš onda,kad je osjećao prirodnu svoju ljudsku slabost,tada je najviše osjećao moju,božansku snagu:"Zato su meni - govorio je on - ugodne slabosti.....,jer kad sam slab(kad osjećam svoju prirodnu slabost),tada sam silan,(silom,svemoću Božjom) - Cum enim infirmor,tunc potens sum"(2 Kor.12,10).Kad me je Apostol tri puta molio,da ga oslobodim od"anđela sotonina",od napasti,od slabosti,Ja sam mu na sve te molitve i slabosti odgovorio:"Dosta ti je moja milost,jer se sila(snaga Božja i moga Srca) u slabosti(ljudske naravi)usavršuje"(2 Kor.12,8-9). To isto odgovaram i tebi na tvoje bojazni:"Dosta ti je moja milost i slatkoća ljubavi moga Srca,koja te trajno ovija.Priljubi se čvrsto uz moje Srce živom vjerom,djetinjim i beskrajnim pouzdanjem i punom ljubavi i"sila moje milosti"neće te niga ostaviti i ti ćeš uvijek izići pobjednik nad slabošću svoje ljudske naravi-"Uzdaj se u mene,Ja sam pobjedio svijet"(Iv.16,33) !

Kako onda ne bih nadvladao slabost samo jedne čovječje naravi, tvoju slabost? Ljubimče i posebni prijatelju moga Svećeničkoga Srca, lijepe i najljepše veze najintimnijega prijateljstva između moga Srca i tvoga već su snažno prokročile naprijed onom "izmjenom naših dobara" tvojim zavjetom siromaštva; uljepšane su onom "izmjenom naših srdaca" tvojim zavjetom anđeoske kreposti. No puno usavršenje prijateljstva i savršeni užitak sreće prijateljstva može biti samo u onom beziznimnom izmjeničnom predanju, u onom punom stapanju volja u jedno. To je ne samo najočitiji znak savršenog prijateljstva, to je srž i bit prijateljstva, koja sve ostalo sa sobom nosi, sve ostalo uključuje. Lijepa je prijateljska "zajednica dobara" (z. siromaštva), daleko je ljepša i slađa "zajednica intimnosti života srdaca (z. anđeoske kreposti), ali najsavršenije jedinstvo jest "jedinstvo duša", koje se potpuno ostvaruje u "jedinstvu volja". Po tom jedinstvu prijatelj prijatelju je onaj pravi "alter ego". Zar bi, dakle, tvoje prijateljsko srce moglo odbiti mome prijateljskom i darežljivom Srcu, a i samom sebi, ovu moju ponudu stapanja volja, naših duša u jednu volju, u jedan duh: u uvijek svetu i uvijek punu ljubavi volju moga i tvoga Nebeskoga Oca ?

Ako te privlači intimni život moga Srca, zar bi moglo biti, da te ne bi privlačila srž života moga Srca? A ta srž života moga srca jest moja ljubav Očeve volje i trajna želja uvijek i u svemu izvršiti Njegovu volju.

Pogledaj malo u moju dušu. Prisluškivaj kucaje mojega Srca. Već u prvom času moga čovječjeg opstanka pod srcem moje Djevičanske Majke čut ćeš prvi pokret moga Srca: "Evo dolazim da učinim volju tvoju, o Bože" (Žid. 10,7). A kad sam bio još dječakom? Zar se je išta izmijenilo u mom Srcu u tom pogledu? Jest, ali samo time, što je moj posluh prema Nebeskom Ocu pokazao jedan savršeniji oblik: oblik žrtve moje sinovske ljubavi prema mojoj presvetoj Majci i očinskom Othranitelju samo, da izvršim volju Nebeskoga Oca: "Zašto ste me tražili? Niste li znali, da meni treba biti u onome, što je Oca moga?" Žalost i bol mojih roditelja, što su je osjetili pri mom boravku u Jeruzalemskom hramu, ranjavala je moje sinovsko Srce. - Ali i to je moralo biti postavljeno kao žrtva na oltar volje nebeskoga Oca.

Boravio sam punih trideset godina u svojem skromnom Nazaretskom domu. Mnoge vuče znatiželja, da bi spoznali detalje

tog života.Ali oni,kao takovi,nisu mnimalo ni važni ni značaj ni.Jedino je važan duh,koji im je davao život i vrijednost. A to je bio duh ljubavi prema volji Očevoj.Želja,da izvršim Njegovu volju. Duh posluha. Zato sam nadahnuo svoga Evanđelistu, da o čitavom mom tridesetgodišnjem životu u Nazaretu zabilježi samo one vrlo oskudne,ali najdubljeg značenja,riječi:"I siđe s njima(s roditeljima) i dođe u Nazaret.I bio im je poslušan"(Lk.2,49-51). Time sam htio poučiti sve ljude svih vjekova,tebe napose,u veličini posluha Očevoj volji,ma po bilo komu bila ona naznačena,kao što je ona u mom životu bila naznačena po Mariji i Josipu.Htio sam napose tebi i svima mojim odabranicima da se u dnu srca i duše duboko utisne ova velika životna istina: Jedino važno jest"život posluha"volji Nebeskoga Oca. Velika djela pred mojim Nebeskim Ocem i za moje Srce nisu "velika djela",nego djela"velikog posluha",savršena ljubav i vršenje volje dobroga Oca našega,koji je na nebesima.

Kad sam umoran s puta sjedio na Jakobovom zdencu,apostoli,ljudi,mislili su,da čekam hranu i piće.A Ja sam sjedao,čekajući da dođe čas,da izvršim volju Očevu u obraćenju one žene Samarićanke.Tu želju svoga Srca jasno sam otkrio svojim učenicima,koji su bili donijeli hrane iz onoga mjesta:"Ja imam jelo da jedem,za koje vi ne znate.....Jelo je moje,da činim volju Onoga,koji me je poslao,i da izvršim Njegovo djelo"(Iv.4,31-34). - "Otac,koji me je poslao,On mi dadne zapovijed,što da kažem i što da govorim. I znam,da je NJEGOVA ZAPOVIJED ŽIVOT VJEČNI"(Iv.12,49-50). - Zar život vječni nije i tvoja želja,najveća,najdublja želja tvoga srca?

Odabranik : Hvala Ti,o predobro Isusovo Srce,na ovom novom i obilnom svijetlu o ljepoti,uzvišenosti i beskrajnom božanskom bogatstvu,što ga sadrži ova Tvoja konačna i zadnja(prije dara tvoga svećeništva) ponuda o"izmjeni naših volja":moje slabe, čovječje,okaljane volje s voljom Tvoga Svetoga Srca,koja je bila uvijek jedno s voljom tvoga Nebeskoga Oca.Ti si mi,o Kriste,i odveć jasno pokazao cijelim svojim zemaljskim životom, da je ona bila hrana i piće,a to znači život i radost tvoga presvetoga i dobroga Srca.Ti mi jasno govoriš,meni i mojoj duši i srcu,da je ta sveta i puna ljubavi volja Nebeskoga Oca Život vječni i za moju dušu. Već ovdje na zemlji.

U svijetlu tvoje milosti,o Kriste Isuse,sada vidim, da

ivu vjeru i veliku milost,da ni u otajstvu žrtve moje volje vojoj nikakove"nebitne" manjkavosti onih,koji Tebe zamjenju ju(koji Tebe"sakrivaju"kao nekakve "prilike"!),njihove priro ne odbojnosti,ni nezgrapnosti njihova postupka,ni neugodnosti sadržaja njihovih naredaba,niti išta"ljudsko"tomu slično, e učine,da bih zaboravio pod svima tima neugodnim"Prilikama" gledati i jasno vidjeti samo Tebe,Tvoje uvijek posebno ljubeće me Srce. Srce,koje u tom času želi i traži stvarni rinos žrtve moje volje Sebi.Svako slovo pravila moga redoni kog života nek mi bude živi glas Tvoga Srca. Glas Tvojega amjenika ili glas zvona redovničkih mojih dužnosti,nek mi bu ie kao blagi poziv Tvoga Srca,koje me nekamo poziva.

Uvijek,u svemu i svugdje: neka"maleni otajstveni hram" oga intimnoga života bude pohranjen u"velikom Hramu tvoga presvetoga Srca":da tu bude naša zajednička"zajednica dobara" (zavj.siromaštva!),naše"jedinstvo srdaca i osjećaja"(z.anđeoske kreposti!) i nadasve"stapanje naših misli i volja" u jed mu trajnu žrtvu posluha,izgaranu na zajedničkoj ljubavi spram Nebeskoga Oca i duša (suotkupljivati duše žrtvom posluha!).

To je,o Kriste Isuse,moja najtoplija,najusrdnija i najveća molba moga srca i čitave moje duše Tvome Srcu.Uslišanje ove molbe bit će mi,o Vrhovni Svećeniče Kriste,najveća milost Tvoga Srca,koja će napraviti najljepši"okvir"u mojoj duši,u koji ćeš Ti onda zgodno postaviti svoju"najljepšu sliku": Dar Svećeništva svoga !

Daj,stoga,o dobro Isusovo Srce: nek mi je Tvoj živi"žrtvovni lik" uvijek intimno prisutan duši i srcu momu.Učini,da u onoj trajnoj žrtvi moje volje također i trajno slušam glas Tvoga Srca,koje mi govori:"Cum anxietates multiplicantur in corde tuo - consolationes Cordis mei delectant animam tuam " (Iz Ps.93. s izmjenom lica,koje govori)!- A u onim časovima žrtava,koje će jače zasjecati u samu srž moje volje i sveukupnoga moga bića,nek mi osobito tada,o dobro i blago Isusovo Srce,Tvoj živi Lik bude još jasnije prisutan; pogled Tvoga Srca nek mi bude još samilosniji i blaži; Tvoja milost jača;Tvoj glas još ljupkiji i slatko prodorniji: In summo dolore - gaudium quoque summum !

Ovdje još više nego igdje sva moja nada u savršeno ispunje nje one Tvoje svestrane ponude i mog prihvaćanja leži jedino

je Tvoje presveto Srce bilo kao jedan otajstveni Hram,u kom je na oltaru ljubavi izgarala trajna žrtva Tvoje volje volji tvoga Nebeskoga Oca. Sve izvanjske žrtve,do one najviše naKrižu,jesu zapravo vanjsko očitovanje,ispoljavanje tvoje unutarnje trajne žrtve: žrtve Tvoje volje,žrtve posluha.I tu je upravo bio izvor boli i radosti tvoga presvetoga Srca:"Cum anxietates multiplicantur in corde meo,consolationes tuae(o Pater Caelestis) delectant animam meam"(Ps.93,19 - Vulgata:"Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolationes tuae laetificaverunt animam meam."). Vjerujem,o dobro svećeničko Isusovo Srce,i u snazi svijetla i mile topline tvoje posebne svećeničke milosti naslućujem sada i osjećam veliku i čudnovatu istinu: Na Križu, u času najviših tjelesnih i duševnih boli,u času konačnog podnevnog sjaja i uspona tvoga posluha,u središnjoj srži tvoga Srca vladala je u isto vrijeme najčišća i najdublja radost! In summo dolore - gaudium quoque summum (Vidi III.46, a.8) !

Divno je ovo otajstvo Žrtve posluha tvoga,o dobro Srce Krista Isusa Svećenika i Žrtve i božanskoga prijatelja moga! Sjajni lik otajstvenoga Hrama - Srca tvoga - u kojemu je na oltaru plamena ljubavi trajno izgarala puna žrtva tvoje volje Volji Nebeskog Oca: opčarao je,u snazi tvoga posebnoga svijetla,oči moje duše; a u"izvanrednom mnoštvu sile"(2.Kor. 4,7)slatke milosti,koja iz tvoga predarežljivoga i posebno prijateljskoga Srca u mome srcu struji,napravio mi je"slatko nasilje"srcu i volji mojoj.Stoga i Srce i volja moja poklanjaju Ti dar čitave svoje slobode - dar sebe! Da budu samo "jedno i jedino" s Tvojim Srcem i s Tvojom voljom.

Napravi,o dobro Isusovo Srce,prema vlastitom svom uzoru,i u mojoj intimnosti jedan"otajstveni hram",gdje će na oltaru moje savršene ljubavi spram Tebe izgarati trajna žrtva moje slobode i moje volje Tvojoj volji a s njome presvetoj i uvijek dobroj prema meni volji Nebeskoga Oca Tvojega i moga!

U Euharistiji - Tvoje me svijetlo tako uči - nikakve "nebitne"manjkavosti svetih prilika kruha i vina(izobličenost nepravilnost hostije,neprijatan ukus,i sve tomu slično) ne mogu učiniti,da Ti nisi tu stvarno prisutan,u žrtvovnom stanju(in statu immolationis).

Daj mi,o dobro Isusovo Srce,isto tako(ako ne i još jač

u Tvome predobrome i predarežljivome prijateljskom Svećenič - kom Srcu !

In Te,Cor Jesu - usque ad mortem obediens factum - speravi : Non confundar in aeternum !

Krist : Ecce,Electe mi,complacuit sibi in te anima Cordis Mei ....Dedi spiritum meum super te,... Stemus simul - quis,tunc, adversarius noster? Noli timere: Ego enim elegi te et vocavi te nomine tuo"Meus es tu!" - Cum transieris per aquas tribulationum,tecum Cor Meum erit,et flumina tentationum non operient te.Cum ambulaveris in igne passionum,non combureris,et flamma superbiae non superardebit in te: Cor Meum enim habitaculum tuum et omnipotens gratia dulcis Cordis Mei salvatio tua (Adaptacija iz Izaije : 42;- 43; - 50) !

§ 4.

Čitavi "Okvir" Svećeništva u jednom samom razmatranju: "Životna Pobožnost Prema Srcu Isusovu i Duhovni Život Njegova Odabranika ".

Prije nego prijeđemo na govor o samom Kristovom svećeništvu u nama,iznijet ćemo jedno završno razmatranje,koje ukratko i sintetično sadržava sva izlaganja duhovnoga"Okvira" (str.24 -.57),koji bi trebao uvijek resiti najljepšu sliku Krista - Svećenika u nama: Njegov najviši dar odabranikovoj duši: Dar Njegova svećeništva u nama.

Evo tog R a z m a t r a n j a.

Isus zapravo ne treba ničega od nas.Ali,ako ćemo govoriti, da nečega treba od nas: i za nas i za ostale duše,onda treba samo naše ljubavi. - Mnogo radi,tko mnogo ljubi. Sv.Bernard piše papi Uegenu: Proklete zaposlenosti,koje nas spriječavaju,da ne postanemo svagdano bolji."Ako govorim i anđeoskim jezikom,i budem imao dar proroštva,i znao sva otajstva i znanje,i vjeru(takovu)da brda prenosim.... i razdijelim sve siromasima i predam svoje tijelo,da se spali,a ne budem imao ljubavi - sve mi to ništa ne koristi"(I Kor.13.).

Zato : Ad Cor reclusum vulnere - Ad mite Cor accedite(Hym. SS.Cordis - Stari ofic.O.P.) ! U toj peći ljubavi,moći ćemo i

hraniti svoj duh,koji treba Beskrajnoga.Jedino u tom "Bezdanu svih kreposti"i izvoru savršenstva moći ćemo obnoviti svoje duhovne snage. Jedino u tom Božanskom Perivoju i"Izvoru sve utjehe"naći ćemo dovoljno energije,da uvijek nosimo smješak u tom životu,koji ako nije uvijek(a možda rijetko ili nigda) lijep s naravnog gledišta,ipak je božanski lijep i u boli i u suzama,kad se žarko i istinski ljubi Isusovo Srce,kad se vjeruje u Ljubav !

Trebamo li svetog i živog znanja,eda dođemo mi sami i druge dovedemo do svetosti:U Srcu Isusovu"skriveno je sve bogatstvo mudrosti i znanja." Trebamo li svete strasti u spasavanju duša i vlastitom posvećivanju:"Srce Isusovo je Kralj i središte sviju srdaca;" U obraćanju grešnika? Srce Isusovo je "mir i pomirenje naše; ono je pomirište grijeha naših". Ono je"strpljivo i mnogoga milosrđa". Ono je"život i uskrsnuće naše".

Zaokuplja li nas strah za prošlost? U Srcu Isusovu je obilno otkupljenje.Ono je"žrtva za grijehe"; Ono je neprevarljivo"ufanje onima koji u Njemu umiru"; Ono je"kuća Božja i vrata neba"!

Treba li nam svetosti? Srce Isusovo je nepresušivi"izvor života i svetosti" i "Bezdan kreposti".Fons vitae et sanctitatis - virtutum omnium abyssus!

Presveto i preljubežljivo Srce Isusovo je ona"sjajna jutarnja zvijezda"(Otkriv.22,16 - Numer.24,17) - onaj"dragocjeni biser" Evanđeoski - čisto ogledalo,Odsjev Božjeg Veličanstva i odraz Božje dobrote.Ogledalo naše duše,da u njemu vidimo sebe: kakvi smo - i kakvi bismo morali biti.Srce Isusovo je sve privlačivo("totus desiderabilis"- Cant.5,10).Ono je vječni počinak Svetaca (Naslj.Kr. - 3,21).Ono je "naslada i užitak svih Svetaca"i u nebu i na zemlji. - Ono je Knez mira, obilnog,dubokog,nenarušivog mira.

Srce Isusovo jedino može nadoknaditi i mnogo,neizmjerno,više ispuniti onu prazninu srca(svećeničke)duše,koja time, što se je potpuno posvetila Bogu i Kristu ostaje bez svoje vlastite obitelji,bez one posebne ljubavi jedne određene osobe, koja bi s njime sačinjavala njegovo vlastito obiteljsko ognjište.Svojom velikom i žarkom ljubavlju spram Isusova Srca zaslužit ćemo,da će Ono nas ispuniti svojom slatkoćom.U njemu ćemo

naći potpuno zadovoljenje čitava srca. Dapače od ove slatkoće imat ćemo i za druge. Bit ćemo onda doista "Vicarii amoris Christi" prema dušama, a ne više samo "Vicarii potestatis Christi". "Vicarius amoris Christi" privlači duše, da im možemo biti "Vicarii potestatis Christi" djeleći im svete sakramente, a to znači Kristovu milost, Kristovu ljubav i život po sakramentima.

Čovječje je srce stvoreno za ljubav, kao razum za istinu, kao oko za boje (svijetlo). Ono mora ljubiti i biti ljubljeno: to je prirodni i općeniti zakon bez iznimke. Zato, ako svećenikovo srce ne ljubi svom snagom Isusovo Srce te ne "osjeća", da je od Njega ljubljeno: svećenikovo će srce bezuvjetno (svjesno ili nesvijesno) ljubiti nešto ili nekoga zemaljskoga. To - barem u početku - ne mora biti ni teško - a možda ni lako - grešno. Ali svećenikovo srce će biti podijeljeno: "Et divisus est" (I Kor. 7,34)! Zato ono ne će biti sasvim zasićeno ni smireno: ni u jednome (S. Isusovu) ni u drugome ("zemaljskom"). Ova podvojenost obično učini vremenom, da se u raznim oblicima, potpuno predamo nečemu ili nekomu zemaljskom !

Dok žar ljubavi Isusova Srca nije ispunio naše srce, uvijek postoji velika pogibelj, da, prije ili kasnije, duboko padnemo ili čak se od Krista odalečimo. - "Bez prijatelja ne možeš dobro, sretno živjeti" (Naslj. Kr. 2,8). Ako "ljepotu prijateljske intimnosti" nismo našli u Božanskom Prijatelju, u Isusovu Srcu, potražit ćemo je sigurno - u jednom ili drugom obliku - u nekom stvoru. No, ni u čemu ni u komu ne ćemo je naći kao u Isusovu Srcu. Ono je živo i životno u Sveto - Hraništu; ima sve prednosti i kvalitete osjetnosti i osjećajnosti, a osim toga lijepoga i privlačivoga "ljudskoga", Ono je i Božansko! Ono je ne samo "ljubezno i ljubeće nego je i sama ljubav": Iste Sponsus non modo amans sed amor iste" (Sv. Bernard). Ljubav, koja se može priopćiti i priopćuje se (dariva se) duši, koja to iskreno želi i koja se za to raspoloži čisteći se - ne baš nužno od svake stvorene ljubavi, nego - od svake "privezanosti" za bilo kakvu ljubav. "Ko Mene ljubi i Ja ću njega ljubiti.... I kao što je Mene ljubio Otac tako sam i Ja vas ljubio (i ljubim)" (Iv. 14,21; 6) . "Vi ste moji prijatelji..... Ja vas nazvah prijateljima..."

Stoga odreći se intimnog prijateljstva s Isusovim Srcem ne samo je za nas najveći gubitak (i jedna velika opasnost), gubitak najslađe prijateljske intimnosti na zemlji, nego - na

ljudsku govoreći - i za Isusovo Srce bol: Si inimicus exprobrasset mihi - sustinuissem utique: Sed eras tu,sodalis meus, amicus et familiaris meus: quocum dulce habui consortium(Ps. 54.12).

Lijepo veli sv.Margarita Alacoque:"Ko nas ljubi,jest sve moguć; ljubimo ga i ništa nam neće izgledati teško.Čistoćom (slobodom)srca najuspješnije ćemo doći do ove ljubavi i intimnosti s Isusovim Srcem,a po ovoj intimnosti najsigurnije ćemo doći do sve veće,i,konačno,do najviše čistoće srca.

Ova ljubav i intimnost je jedina uspješna garancija(jamstvo) našeg uspjeha u bilo kojoj vrsti rada oko spasa duša. Ako,naime,posjedujemo učenost,spretnost,taktiku,i slično, mi možemo steći neko udivljenje,hvalu ili simpatiju kod ljudi,ali pravi duhovni,nadnaravni,uspjeh postizavamo"obično"jedino po našoj božanskoj ljubavi,što je u srcu nosimo.Ona jedina stvara u svećeniku ono"duhovno očinstvo": "Nam,si decem millia paedagogorum habeatis in Christo,sed non multos Patres"(I.Kor. 4,15).

To je ono čudnovato i otajstveno u radu oko duša:"Nonne stultam fecit Deus sapientiam hujus mundi"(I.Kor.1,20) ?Samo oni,koji gore ljubavlju,znadu i druge zapaliti"(Bend.XV.:Encycl.:"Humani generis"15.jun.1917).To je jasno s psihološkog stanovišta:Samo onaj vatreno i uvjerljivo govori i osvaja,tko je i sam vatreno uvjeren.To je jasno i s božanskog stanovišta: Jedino Božja milost obraća i osvaja duše za "nadnaravni svijet",a ovu milost Bog daje dušama,obično,prema svetosti Božjeg radnika. - Sveta Mandaljena Sofija Barrat veli:"Treba se neumorno navraćati na izvor života: izgleda,da u ovim žalosnim vremenima presv.Trojstvo ne blagosiva i ne pušta se svladati,ako ne u ime Presv.Srca Isusova".

Otajstvo Srca Isusova je skup svih Isusovih otajstava, jer sva su izvirala iz Isusove ljubavi,iz Isusova Srca.Ta, što znači ljubiti ?

Ljubiti znači = davati od svoga: eto Stvaranja.
Ljubiti znači = govoriti s ljubljenom osobom:eto Objave.
Ljubiti znači = postati sličan s ljubljenom osobom: eto Utjelovljenja.
Ljubiti znači = trpjeti za ljubljenu osobu: eto Otkupljenja po muci i smrti.

Ljubiti znači = živjeti blizu ljubljene osobe : eto Euharistije,kao stvarne Isusove prisutnosti u tom Sakramentu.
Ljubiti znači = stopiti se u jedno s ljubljenom osobom :eto svete Pričesti.
Ljubiti znači = uživati s ljubljenom osobom = eto nagrade Raja.
A Srce Isusovo znači sve ovo zajedno! - Ali sve ovo moralo bi značiti i obratno,koliko je to moguće,za svaku dobru,a osobito svećeničku dušu: davati trajno sebe za Isusovu slavu,za spas duša;razgovarati,često o Njemu razmatrati i misliti na Nj i u radu i u žalosti i radosti.Postajati Mu svagdano sličniji u Njegovim mislima,nakanama,osjećajima:krepostima.Znati trpjeti za Nj(progresivno: strpljivo - rado - s veseljem) a uvijek pod milim pogledom ovoga presvetoga Srca, koje pozna naša srca i sve,što se u njima zbiva,a da ne tražimo da nas drugi,osim Njega,sažaljuje i tješi,osim,ako trebamo tražiti savjeta u onoga,koji Njega zastupa u svetoj ispovijedi.Inače,svećenička će duša ljubomorno čuvati u svom srcu,kao dragocjeni biser,"otajstvo križa i boli",što se u njoj(u sveć.duši) odvija u zajednici s Vrhovnim Svećenikom i Žrtvom - Kristom !

Svećenička će duša živjeti u blizini Isusova Srca: mišlju i srcem,koliko je to moguće,trajno; a u blizini živog Isusova Srca u svetohraništu,koliko je to moguće.Stapati se u jedno s Isusovim Srcem svagdano sve više,sve svetijim celebriranjem i blagovanjem Njega.Onda će doći i ono uživanje s ljubljenim Isusovim Srcem: uživanje čisto i vječno u nebu, a ono"bolno - slatko"već i ovdje na zemlji:"Gdje si ti - tu je Nebo"(Naslj.Kr.3,59).

Ljubiti Isusovo Srce znači još postaviti u Nj svu svoju bojažljivu skrb oko vlastitog posvećenja: ako bismo i sto put pali u iste nesavršenosti,slabosti,pa i grijehe,sto put se podignuti brzo i ponizno,bez malodušja i smireno,uzdajući se u trajno čudo Njegove svemoguće milosti,odmarajući se na beskrajnoj slatkoći praštanja"uvijek milosrdnog i uvijek ljubećeg Isusova Srca" !

Živo ljubeći Srce Isusovo,znat ćemo poštivati sve trpeće duše kao"otajstvene rane" (otajstvena stigmata) Isusove,u

kojima Isus trajno slavi bolno i pobjedno otajstvo svoje Muke i Otkupljenja. Znat ćemo još "suosjećati" s Isusovim Srcem za one strašne i bezbrojne uvrede, što Mu se trajno nanose. Suosjećati praktično: žrtvujući se kao naknada i kao pomirna žrtva za obraćenje svih onih, koji leže u blatu grijeha; za one, koji Ga ne ljube ili Ga ne ljube dovoljno; za one, koji Ga mrze. Ta naknada će biti: naša molitva, brevir, sv. Misa, i sve one svagdanje možda monotone i sitne dužnosti, izvršene duhom vjere i ljubavi; onaj napor i umor apostolskog rada: u svemu tomu ne tražeći ni časti ni priznanja, već očekujući jedino priznanje i nagradu od Isusova Srca. - Ljubiti Isusovo Srce znači gajiti onaj duh skromnosti, duh siromaštva, zadovoljavajući se, redovito, za sebe osobno samo potrebitim u materijalnim dobrima, a, ako Providnost bude tražila, znati katkada oskudjevati i u tomu.

Ljubiti Srce Isusovo znači ljubiti "sa zanimanjem" Crkvu - Svećeništvo i svećenstvo (braću svećenike): veseliti se u njenoj pobjedi, žalostiti se u njenim bolima. Znači ljubiti sve duše, Njegovom Krvlju otkupljene: učiniti sve, što nam je moguće - molitvom i radom - da Mu što više duša privedemo, osobito od onih, koje su nama povjerene. Veli se, da je sv. Karlo Boromejski govorio: "Jedna sama duša jest dovoljna biskupija, da obuzme sve brige jednog biskupa. Apostol Kine Pater Chicard je govorio: "Prijeći ocean, spasiti jednu dušu i zatim umrijeti."

Kako je veliko djelo ljubavi i božanske i ljudske: sam za sebe shvatiti i druge uvjeriti o ovoj utješnoj istini: Ako se je upalo u koje moralno poniženje, u kakav moralni poraz ili pad, najuspješnije sredstvo, da se opet podigne, jest baš Isusovo Srce, taj nepresušni izvor praštanja, preobilne naknade, i svetosti i za iste grešne duše ! Kako je i božanski i ljudski lijepo: živo sam shvatiti i drugoga uvjeriti, da su sve boli ipak slatke u Isusovu Srcu, gdje se sve pretvara u ljubav ! Kako je utješno za svakoga, koji strepi za vječni spas, da živo shvati, da sin ne može propasti, kad se nalazi na rukama jednog svemogućeg Oca, koji želi, da Mu se isplati dugove bogatstvom Isusova Srca !

Zbilja je najfinija i najkorisnija ljubav i za nas i za

druge: Približiti se ovako žive i životno Srcu i poraditi - prema mogućnosti i prilikama - da Mu se i drugi približi.Poraditi svim žarom i marom propovijedima i van propovijedi , da svi prvopričesnici odmah obave pobožnost"Devet prvih petaka":djeca će to rado učiniti,za svoju dob sveto će učiniti,samo ako im se na shvatljiv način izloži"nakana"(n.pr.ako to učiniš,dragi Isus ne će dopustiti da ideš u pakao nego , da s Njime budeš uživat u raju): i tako smo Srcu Isusovu spasili te,sada još nevine,duše.Veliko je to djelo,velika utjeha našem svećeničkom srcu! - Da nekoga približimo Isusovu Srcu,katkada je dovoljna i koja rječca,uputa,blaga napomena: i to će možda jače djelovati nego i sama propovijed.

Ako ova pobožnost prema Srcu Isusovu postane živa i životna,neprisiljena,kao prirodna,djetinja,te zaposjedne dušu: Ta će pobožnost brže,lakše i sigurnije - nego išta drugo - učiniti od te duše,jednog sveca !

"PER MARIAM AD JESUM" Da lakše i sigurnije dođemo do ovakove pobožnosti prema Isusovu Srcu,budimo sinovski pobožni prema Bezgrešnom Marijinom Srcu.Ako smo Njezini učenici i sinovi: Ona će nas sigurno i to brže i lakše nego bismo mi to sami mogli,učiniti i ljubiteljima i ljubimcima Isusova Srca.

Budimo posvećeni,ali stvarno posvećeni,ovim presvetim Srcima.Kad se netko nečemu posveti(kaže se n.pr.posvetio se glazbi,liječništvu i slično),to znači,da je njegova životna misao i briga na to upravljena.Biti stvarno posvećen ovim svetim Srcima ne znači izgovoriti"obrazac"posvete.Znači imati životnu brigu,da za njihovu slavu živimo i radimo.Dobro je da ovu posvetu(i bez izgovaranja obrasca) obnavljamo svakog jutra,osobito kod Prikazanja u sv.Misi,a nadasve kada "dovršavamo"(Konsumiramo)sv.Žrtvu blagujući sakramentalno , ali stvarno,presv.Isusovo Srce u sv.Pričesti.Obnavljajmo je u svom srcu češće preko dana,dok ne dospijemo,da u toj posveti živimo,dapače da"od" te posvete živimo.Tada će naš život postati ne samo"ekstaza(žanos) ljubavi nego i ekstaza djela i života"(Sv.Franjo Saleški).

Kada tako budemo posvećeni Isusovu Srcu,Ono će na se be preuzeti brigu za naše posvećenje i naše konačno spasenje,

jer će učiniti"da ćemo usprkos svih oluja stići u luku spasenja"(Obećanje S.I.).

Kad na ovaj način budemo živjeli u Isusovu i Marijinu Srcu, naš će svećenički život biti zaista božanski krasan i ljubak,usprkos svih gorčina,dapače baš radi tih gorčina, zaslađenih od Isusova i Marijina Srca.U tom slučaju mi ćemo se na svom samrtnom času blaženo i sretno osvjedočiti: "Kako je krasno umrijeti poslije nego smo živjeli u njež - noj(životnoj i) trajnoj pobožnosti prema presvetom Srcu Onoga,koji nas ima(sada,do koji čas) suditi"(Sv.Marg.Ala - coque); a to znači svojom vječnom ljubavlju i slatkoćom nagraditi.

Ovakova pobožnost prema presvetom Srcu Isusovu neka nam trajno rezimira (ukratko predočuje) i smisao našeg svećeničkog života i ovih naših razmatranja o svećeništvu.Posvećeni smo svestrano i isključivo Bogu kao i Ono("=Utjelovljenje=" - "Svećenički karakter"!). Sveti zavjet čistoće i duh i krepost siromaštva neka nam budu srestvo k slobodi srca od svakoga i svega stvorenoga. Zavjet posluha ("Promittis reverentiam et oboedientiam...? Promitto) neka nam bude izvor, da i nama sveta volja Božja (gdjegod i kakogod se ona pokazala) postane hrana duše kao i Isusovu Srcu: Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus qui misit me,Patris. - Quae placita sunt Ei,facio semper.

Raskajanost srca i poniznost(u Kristu: mržnja na grijeh,jer "raskajanost" nije mogla biti u Njemu! - i - poniznost) neka budu temelji našeg duhovnog života, jer su to dva preduvjeta,da i naše srce postane,slično Njegovu:"Žarko ognjište ljubavi - fornax ardens caritatis. - Tada ćemo - kao prirodno i logično - i mi,kao i Ono,prinositi u svetoj Misi Žrtvu i Njega i sebe i čitavog otajstvenog Tijela: Da i u Misi,kao i u življenju i radu za spas duša,budemo kao i Ono i u zajednici s Njime:"hostia pura,hostia sancta,hostia immaculata"(Canon Missae) i time"panis sanctus", što će ga užitkom blagovati Isusovo Srce,koje će nam za uzvrat podati "calicem salutis perpetuae": ut edamus et bibamus super mensam Cordis Eius in regno Eius (Luc.22,30).

Sve ovo ukratko i lijepo je izražavala "Molitva"oficija

i Mise blagdana Srca Isusova u Dominikanskom obredu (i u nekim mjestima) prije uvođenja novoga oficija i Mise:"Fac me,Domine Jesu,Sanctissimi Cordis tui virtutibus indui et affectibus inflammari,ut et imagini bonitatis tuae conformis et tuae redemptionis merear esse particeps."(Hrvatski prijevod str.48).

Po ovakovoj pobožnosti presveto Srce Isusovo će nam biti trajnim uzorom i izvorom našeg punog i integralnog posvećenja te konačnog ujedinjenja s Njime u sretnoj i blaženoj vječnosti; a ovdje će biti najprikladniji "okvir" za "onu najljepšu sliku" = za "dio" Njegova Svećeništva, što će ono položiti ili je već položilo - i to zauvijek - u dubinu naše duše.

Dao nam to dobri i milosrdni i svemogući Bog svima nama posredništvom Bezgrešnoga Marijinog Srca i zaslugama presvetoga i preblagoga Srca Isusova! - Fiat, fiat !

- - - - - - - - - - - -
- - - - - - - -

O d j e l 2.

O SAMOM KRISTOVOM SVEĆENIŠTVU U NJEGOVIM ODABRANICIMA.

§ 1.

U čemu se sastoji "Kristovo svećeništvo"u Njegovim Posvećenim Odabranicima. (De formali constitutivo sacerdotii Christi in Sacerdotibus ipsius Christi.)

U prvom odjelu iznijeli smo "Okvir",što ga sam Krist,uz odabranikovu suradnju,izgrađuje u duši svoga budućeg Zamjenika kod duša,prije nego će u njegovu dušu postaviti svoju "Najljepšu Sliku",najintimniji dar Svoga Svećeničkog i posebno Prijateljskog Srca: Dar Svoga Svećeništva.Sada nam dakle,treba razmotriti samu"Sliku" - Dar Kristova Svećeništva odabranikovoj duši.

Isus Krist je u Božjoj zamisli "Prvorođenac" između svega stvorenja Primogenitus omnis creaturae (Kološ.1,15). A u Kristu Isusu,u Njegovom presvetom i predobrom Srcu,sve

je bilo usmjereno prema Njegovom Svećeništvu.A Njegovu Svećeništvu središnja,svim vladajuća i vrhovna točka bila je Žrtva Njegova vlastitog čovječjeg života na Križu.Tako je to uredila beskrajna mudrost i ljubav Nebeskoga Oca i Krista.Čitava je vasiona,na svoj način,uzdignuta na nadnaravni red,usmjerena prema Kristu Isusu,a time prema Njegovu Svećeništvu,koje nužno uključuje u sebi Njegovu Žrtvu,kojom otkupljuje i posvećuje "Svijet".

Sve ovo se analogno ostvaruje i odvija u svim odnosima i"susretajima" između Kristova prijateljskoga i svećeničkoga Srca i Njegova odabranika.Svi darovi,prirodni i natprirodni,počevši od dara opstojnosti,umne i osjećajne nadarenosti,sve natprirodne milosti (poznate i nepoznate),sve one divne,bogate i najdelikatnije"Ponude"(o kojima je bilo govora u"Okviru" svećeničkog dara) dobroga Kristova Srca: svi ti darovi što ih je primio ili će ih primiti Kristov svećenički odabranik - u nakani Isusova Srca - bili su i ostaju usmjereni prema vrhovnom daru Njegova (Kristova) Svećeništva,što ga je Kristovo Srce postavilo ili će postaviti u dušu i srce Svoga Odabranika !

Da,stvarajući me,o dobro Kristovo Srce,Ti si u meni gledalo svoga budućeg svećenika.Utjelovljujući se,postajući Čovjekom,umirući za sve nas na Golgotskom brežuljku,ustanovljujući sakramente,napose sakramenat Svoga Svećeništva i Žrtve,Ti si me prijateljskim pogledom gledalo sa svih ovih "mjesta" tvojih najvećih otajstava i htjelo me učiniti najintimnijim,gorljivim i moćnim saradnikom Svoga otkupiteljskoga Djela i,zajedno sa Sobom,posvetiteljem i spasiteljem duša!

To je dar Kristova Svećeništva! Kristovo Srce postavlja taj dar,tu moć suotkupljivanja,suspasavanja i suposvećivanja duša u dubinu duše Svoga Odabranika-

Kada i Kako ?

Kada ?

Kada je mladenačka duša,bogato osvijetljena raskošnim svijetlom milosti tolikih intimnih"susretaja"s Dušom Krista Svećenika,i tolikih slatkih"vizija" Kristova prijateljskoga Srca,u komu je odabranikova duša gledala otajstveno odvijanje svih Njegovih Otajstava; kada je vatreno

mladenačko srce bilo već zagrijano i opojeno toplinom i ljup košću ljubavi dobroga Isusova Srca, od čijeg je beskrajnog plamena bilo bezbroj puta grijano u onim izmjeničnim"fuzijama" srdaca u časovima stvarnih, najstvarnijih dubinskih dodira u sv.Pričestima: tada je odabranikova duša, razum, srce, čitavo biće(uvidjevši jasnu želju Isusova Srca, koje ga samo za Sebe hoće) postalo sveto nestrpljivo i u toj staloženoj i bistroj opojnosti progovorilo:Kao što žedni jelen čezne za izvorima voda, tako i moja duša i srce i čitavo žiće čezne za Tobom, o predobro, predarežljivo Svećeničko Isusovo Srce! Evo Ti srca, koje si Ti tako delikatno i snažno pripravljalo i pripravilo, da Tebe, dà samo Tebe da ljubi i želi da ga zauvijek sa Svojim Svećeničkim Srcem ujedini, zapravo "Jedno" s Njime učini !

Kako ?

Mladi se je odabranik približio Njegovu Zamjeniku, koji, u snazi svetog biskupskog reda, nosi u sebi najsavršenije sudioništvo Kristova Svećeništva. Pružio mu je svoje ruke, da mu ih svetim pomazanjem posveti. Pružio mu je nadasve svoju širom rastvorenu dušu: da po sakramentalnim polaganjem biskupovih ruku i riječima prostruji iz Srca Krista Vrhovnog Svećenika u njegovu dušu neka otajstvena, ali stvarna, struja, snaga, koja će ga zauvijek ukopčati, spojiti s Njime, s Kristom Svećenikom, ostavivši neizbrisivi, neuništivi znak, koji se naziva "svećenički pečat, biljeg - character sacerdotalis".
Evo tog jednostavnog, a u značenju uzvišenog, obreda:

Biskup polaže obe ruke na odabranikovu glavu u šutnji; to isto čine i ostali prisutni svećenici (barem trojica). Svi (biskup i svećenici) i dalje, poslije polaganja ruku, drže ispružene desnice nad odabranikom (ali ovo držanje ispruženih desnica nije važno za valjanost ređenja) a biskup, mitrom na glavi, govori:

Oremus, fratres carissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hunc famulum suum, quem ad Presbyterii munus elegit, coelestia dona multiplicet; et quod eius dignatione suscipit, ipsius consequatur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. Amen.
Zatim, skinuvši mitru, okrenut prema oltaru govori:

Oremus - Ministri: Flectamus genua. - Levate -

Biskup okrenut prema odabraniku,govori:

Exaudi nos, quaesumus, Domine Deus noster,ut super hunc famulum tuum bene+dictionem Sancti Spiritus,et gratiae Sacerdotalis infunde virtutem: ut,quem tuae pietatis aspectibus offerimus consecrandum,perpetua muneris tui largitate prosequeris. Per Dominum nostrum.....(raširenih ruku pred prsima) :

"Praefatio" : Per omnia saecula..... R Amen
Dominus vobiscum R Et cum.....
Sursum corda R Habemus....
Gratias agamus..... R Dignum.....

(Slijedi"Praefatio"): Vere dignum et iustum est..... - Ali bitne i potrebite za valjano ređenje svećenika jesu samo ove slijedeće riječi:"Da,quaesumus,omnipotens Pater,in hunc famulum tuum (ako više njih: hos famulos tuos) Presbyterii dignitatem; innova in visceribus eius(eorum) Spiritum sanctitatis, ut acceptum a te,Deus,secundi meriti munus obtineat,censuramque morum exemplo suae conversationis insinuet". To je dakle forma svećeničkog ređenja! Materija je ono,gore spomenuto, biskupovo polaganje ruku (u šutnji) na glavu Odabranikovu. Ako ih je više,treba na svačiju glavu položiti ruke,ali formu izgovara samo jedan put i to u"množini" . Dodir glave rukama propisno mora biti fizički,ali za valjanost ređenja dovoljan je i samo moralni dodir. - Ovo je svojom vrhovnom apostolskom vlašću definitivno odredio Pijo XII.svojom apostolskom Konstitucijom"Sacramentum ordinis"da na 30.studenoga 1947.Tu papa naređuje,da se svi ostali obredi ređenja (naznačeni u "Pontificale")moraju i dalje u potpunosti opsluživati kako i do sada,ali za valjano ređenje je nužno samo ovo dvoje već spomenuto (ona"Materija"i"Forma").

Dakle: Polaganjem biskupovih ruku (fizičkim ili moralnim dodirom;polaganje ruku prisutnih svećenika nije potrebno za valjnost ređenja!) i izrečenom "Formom"(Da,quaesumus, omnipotens Pater.....) u odabranikovu dušu otisnut je zauvijek "neizbrisivi svećenički biljeg,znak,pečat - indelebilis character sacerdotalis"! Od toga časa Kristov odabranik jest potpun svećenik,potpuno sposoban da vrši i daje sve sakramente osim dijeljenja svetog reda.Krizmu može dijeliti: posebnom vlašću Svete Stolice(inače Krizma ne vrijedi) .To

ovlaštenje ima svaki župnik (i oni,koji su izjednačeni,aequiparati - sa župnicima,kao na pr."neovisni kapelani";koji"vrše dužnost župnika" i slično),ali samo na smrtnom času vjernika,ako biskup ne može sine gravi incommodo doći. U istočnom obredu krizmu dijeli svećenik odmah poslije krštenja.Za ispovijedanje potrebita je svakom svećeniku"ju - risdikcija".Sakramenat ženidbe dijele vjenčanici sami sebi izražavanjem privole.Prisutnost ovlaštenog svećenika je potrebita sklapanju valjanog vjenčanja jedino propisom Crkve, a i to ima izuzetaka.

Sto je taj "svećenički biljeg"? Zove se "biljeg - znak - pečat",jer "zabilježenoga"razlikuje od onih,koji nemaju tog biljega.On je nekakva nadnaravna moć.Est in genere "potentiae".Potentia est principium(početo,sposobnost) recipiendi vel agendi (quo quis bene vel male utitur).Krštenički"biljeg" je pasivna sposobnost za primanje ostalih sakramenata. Krizmanički biljeg je i pasivna i aktivna sposobnost, pasivna: da po njoj prima Božje pomoći potrebite, da brani svoju vjeru; aktivna: jer je po njoj sposoban,da, po svojoj službi Kristova vojnika,ispovijeda (priznaje) i brani vjeru.Svećenički biljeg je aktivna moć,sposobnost. Sposobnost djelovanja: vršenja sakramenata,a po sakramentima moć izvođenja milosti u dušama.

Rekosmo: Jest nadnaravna moć,sposobnost.Dakle: jer je moć,sposobnost,njome se možemo služiti,kad god hoćemo;a jer je "nadnaravna"znači,da po njoj možemo raditi "sredstveno"(instrumentaliter),kao živa i "razumska sredstva" pod vodstvom i pokretanjem Onoga,komu je to djelovanje (vršenje sakramenata i izvođenje milosti) prirodno; Onoga,koji to s nama djeluje kao glavni uzrok (causa principalis).Naprotiv po naravnoj moći (n.pr.razumu,volji) djelujemo kao glavni uzrok (principaliter, causa principalis).

Po biljegu,znaku krštenja = configuramur (biti sličan; biti slika Krista) Christo ut Regi vel Patri,postajemo sluge Kralja i djeca Oca; po krizmaničnom Christo ut Prophetae,čiji postajemo borci,braneći Njegovu nauku (vjeru); a po svećeničkom biljegu configuramur Christo - Sacerdoti seu Pontifici,quatenus efficimur ministri (službenici) Eius et dispensatores (djelitelji) mysteriorum Dei: Po

svećeničkom biljegu postajemo slični Kristu Svećeniku, živa slika Krista Svećenika, živi lik s Kristom Svećenikom u jed no saliven, kao što je kist "jedno" s umjetnikom u činu sli kanja !

Taj biljeg je otisnut u dušu (a ne u "organizam čovječji"). Ali ne u samu bit duše (kao posvetna milost) već se nalazi u nekakvoj duhovnoj moći: razumu ili volji, jer je "moć - sposobnost" i to (osim krštenićkog biljega) djelatna moć. Prema tomističkoj nauci i mnogih drugih: svaki sakramentalni biljeg nalazi se u moći, koja se naziva "praktički um" (intellectus practicus). To je sam um, koji pod impulsom volje, zgodno i sređeno (ordinate et apte) pokreće ostale moći na djelovanje prema jednom određenom predmetu, cilju. A baš za ovakovo djelovanje (određeno, zgodno) u nadnaravnom redu daje se vjerniku "sakramentalna moć", koja se zove "biljeg - character"./Zato je i krštenički biljeg u nekom smislu "djelatna" moć: jer upravlja, pokreće krštenikove moći, da sve dolično (convenienter) priprave za primanje (u tom smislu je "pasivna" moć!) ostalih sakramenata/. Stoga se i sakramentalni biljeg nalazi u praktičnom umu.

Iz svega ovoga razlaganja o svećeničkom neizbrisivom biljegu, karakteru, najvažnije je, da nas Vjera sa neprevarljivom sigurnošću uči:

U svećeniku postoji jedna trajna moć, sposobnost, koja ga čini sposobnim, da u Kristovoj snazi i Njegovim djelovanjem u njemu (svećeniku): može vršiti sakramente (koji su znak i sredstveni uzrok milosti) a po njima i izvoditi milost u dušama, koje su dolično (convenienter ad hoc) raspoložene. A najviša i najuzvišenija svećenička moć, sposobnost jest: Prinijeti Bogu pravu Žrtvu Isusa Krista, koja u sv. Misi na nekrvni i sakramentalni način obnavlja Kristovu Žrtvu na Križu. Sveta Misa je prava (to je članak vjere) Žrtva, koja primjenjuje (aplicira) svo bogatstvo milosti dušama, na različit način i u različitoj mjeri i to prema duhovnom raspoloženju, prema unutarnjoj pripravi duša. O ovoj pripravi, kasnije će biti podrobnije govora, kad budemo govorili o sv. Misi.

Najviši, najuzvišeniji i najpotrebniji čin svećeništva (posredništva između Boga i ljudi) uopće, a napose Kristova

svećeništva,jest Žrtva. Zašto? Jer najvažnije i najuzvišenije za razumsko biće jest,da se njegov duh (a po duhu čitavo biće na svoj način)"združi s Bogom":i na zemlji i u vječnosti.To je ona unutarnja žrtva,prikazanje sebe Bogu. "Invisibile sacrificium est per quod homo Deo spiritum suum ofert,secundum illud Ps.50,19: Sacrificium Deo spiritus contribulatus (novi prijevod:Sacrificium meum,Deus,spiri - tus contritus), et ideo omne illud quod Deo exibetur,ad hoc quod spiritus hominis feratur in Deum,potest dici sacrificium". Stoga - nastavlja sv.Toma - čovjek treba žrtve s tri cilja: za oproštenje grijeha - da se u stečenoj milosti sačuva - da se savršeno njegov duh sjedini s Bogom,a to će najviše (maxime)postići u Nebu.A sve to nam je došlo po Kristovu "čovještvu"(a to je Njegovo svećništvo!). Ideo Christus,in quantum homo,non solum fuit sacerdos,sed etiam hostia perfecta,simul existens hostia pro peccato (naknada za grijehe),et hostia pacifica (pomirna žrtva = jer Bog umilostivljen tada dava milost čovjeku,koja ga čini Njego - vim sinom i prijateljem) et holocaustum (u st.Zavjetu potpuno uništena žrtva"quasi totum incensum",sve je išlo u miris i kad, dim, Bogu, priznavajući savršeno vrhovno Božje gospodstvo nad svime: odatle savršeno klanjanje,zahvala i prošnja milosti).III q.22,a.2.

Žrtvom je dakle,Krist izvršio savršeno svoj životni zadatak,svoju životnu i bitnu ulogu svećenika,posrednika : Bogu je prinio najsavršenije Klanjanje (adoratio) - Zahvalu (gratiarum actio) - Prosnu molitvu za nove milosti(impetratio) - a jer je čovjek bio grijehom uvrijedio Boga i time od Njega odalečen,prinio je i u isto vrijeme i Naknadu savršenu (satisfactio,reparatio) i time izmirio čovjeka s Bogom,koji čovjeku (radi Kristovih zasluga) ponovno daje od "Svoga života" po posvetnoj milosti i nadnaravnim krepostima.

Drugo - osim ove žrtve - čovjeku,za njegovo posvećenje i vječno blaženstvo (združiti svoj duh s Bogom na zemlji i u vječnoj slavi), apsolutno govoreći,nije trebalo.

Ali vrlo prikladno i zato vrlo korisno za čovječju narav,a odatle i veća slava Bogu jest: Obnavljanje ove Kristove Žrtve.Obnavljanje ne na onaj prvotni i krvni način,

već na nekrvni i otajstveni, sakramentalni način, eda ova obnovljena Žrtva trajno primjenjuje sve plodove i učinke one Krvne Kristove Žrtve. Poslije Krvne i Nekrvne Kristove Žrtve zbilja nije "trebalo" više ničega za čovjekovo posvećivanje. Združujući se odgovarajućim raspoloženjima duše (vjerom, nadom, raskajanošću i ljubavlju) s Nekrvnom Žrtvom, koja je supstancijalno jedno s Krvnom Žrtvom, svaki čovjek je mogao postizavati i oproštenje grijeha i milost i povećanje milosti.

Ali Kristova dobrota i samilosna ljubav prema slabosti ljudske naravi ustanovila je i sakramente. Da budu kao nekakvi "opipljivi vodovi" milosti; nekakva "opipljiva - konkretizirana - osjetna ukopčavanja" u Kristovu Žrtvu, u Kristovo svećeničko (posredničko - posvetničko) Srce.

Eto, zašto je Kristova Žrtva (Krvna i Nekrvna) najviši, najuzvišeniji i najpotrebitiji čin Kristova svećeništva: Njegova osobnoga i onoga u Njegovim, od Njega posvećenim, odabranicima (u svećenicima).

Teologijski i naučno (dakako u svijetlu vjere) govoreći, svećenički biljeg je nekakva djelatna moć, djelatna sposobnost (potentia activa), koja je od istoga Krista Vrhovnog Svećenika, po Njegovu zamjeniku (biskupu) postavljena u odabranikovu dušu (u moć praktičnog razuma). Vrlo je važno i dirljivo lijepo: ta nadnaravna moć jest trajna! Što se tiče snage te otajstvene moći, svećenik može, kada god hoće, trajno djelovati u snazi Krista - Svećenika. Svakog časa obnoviti najuzvišeniji čin Kristova Svećeništva: Kristovu Žrtvu. Isto tako - što se tiče te moći - može svakog časa učiniti, da po jednom između onih sedam otajstvenih "vodova milosti" (sakramenata) prostruji kroza nj, iz Kristova Srca, milost u svakoj pripravljenoj duši.

Znači: Moja svećenička duša je u trajnom spoju s Kristovim svećeničkim Srcem, Moje svećeničko ređenje jest moja otajstvena "Incarnatio". Krist je - vidjesmo to - otsjstvom svoga Utjelovljenja Svećenik! Tim otajstvom nije ni samo Bog ni samo čovjek, nego i Bog i čovjek: kao takav, najsavršenije je ujedinjen i s Bogom i s ljudima, pa zato i najsavršeniji "posrednik - most" između Boga i ljudi: najsavršenoji svećenik! Utjelovljenjem je "trajni svećenik", zauvijek

svećenik.Utjelovljenjem je u Kristu nastala"gratia substantialis unionis" - (dar bitnog,osobnog ujedinjenja)Boga(Druge Bož.Osobe) i Kristove čovječje naravi.

Mojim svećeničkim ređenjem,mojom"Inkarnacijom"nastala je u meni"gratia accidentalis unionis" - "dar nebitnog ujedinjenja": ne sa samim Bogom i s nekakvom pojedinačnom čovječjom naravi (kao u Kristu),nego s Kristom,koji je Bog i čovjek.

Iz onog bitnog ujedinjenja u Kristu: istekla je najviša,puna posveta Kristove čovječje naravi najvišim stupnjem posvetne milosti i svih ostalih milosti i darova Duha Svetoga,eda Njegovo čovještvo (čovječja narav)može kao prirodno (connaturaliter) djelovati i odgovarati pokretajima Božanske Osobe.

Iz onog mog nebitnog ujedinjenja s Kristom Vrhovnim Svećenikom (ex"gratia accidentalis unionis cum Christo Supremo Sacerdote",iz"dara nebitnog ujedinjenja s Kristom Vrhovnim Svećenikom")isteklo je moje osobno posvećenje"posebnom sakramentalnom svećeničkom milošću"(gratia sacramentalis sacerdotalis,caritas sacerdotalis),eda i ja u čitavom svom životu,a osobito u času sakramentalnog djelovanja, a nadasve u najuzvišenijem činu Kristovu i momu,naime u izvršenju Svete Žrtve,mogu kao prirodno (connaturaliter) sveto suživjeti i sudjelovati s Kristom,s mislima,s krepostima i s osjećajima Njegova svećeničkog Srca.(Fac me,Domine Jesu sanctissimi Cordis Tui virtutibus indui et affectibus inflammari.....).

To je,dakle,formale constitutivum sacerdotii Christi in sacerdotibus Eius:neponištivo i trajno ujedinjenje svećenikove duše s Kristom kao Vrhovnim Svećenikom.Ovo ujedinjenje čini svećenika trajno sposobnim,da u Kristovoj snazi i pod Njegovim intimnim djelovanjem,može svakog časa,po sakramentima,proizvesti Božju milost u dolično pripravljenim dušama,te obnoviti najvažnije i najuzvišenije životno Djelo Krista Svećenika: Kristovu Žrtvu Križa na nekrvni i otajstveni (sakramentalni) način u pravoj Žrtvi sv.Mise.

Ovo neponištivo i neprekidno svećeničko ujedinjenje svećenikove duše s Kristom - Svećenikom ostvareno je sveće

ničkim svetim Redom(ređenjem,rukopoloženjem) izvršenim po Kristovu namjesniku - biskupu; a trajno se produžuje,trajno ostaje,u snazi onog neizbrisivog svećeničkog biljega, zapečačenja (indelebilis character sacerdotalis),što mu ga je u dušu zauvijek utisnulo sveto svećeničko ređenje.

Krist je postao svećenik u času svoga Utjelovljenja - Svećenikovo ređenje je,dakle,po analogiji,mysteriosa sed realis (nekakva tajnovita ali stvarna)"Incarnatio"Krista u svećeniku i svećenika u Kristu. U Kristovoj Inkarnaciji nastao je bitni i trajni i neuništivi spoj,ujedinjenje Boga i jedne Čovječje naravi.

Po svećeničkoj"Inkarnaciji"nastao je nebitni(non substantialis),ali stvarni i također trajni i neponištivi spoj,ujedinjenje između svećenikove duše i Krista Svećenika. Ovo ujedinjenje moženo nazvati: Ujedinjenje u moći (sposobnosti) otkupiteljskog i posvetiteljskog djelovanja u dušama (unio in potentia seu facultate actionis redemptricis et sanctificatricis in animabus).Sve,naime,što je Krist činio i čini kao Svećenik(Otkupljenje Žrtvom; posvećivanje duša milošću) svojom vlastitom snagom,to može i Njegov svećenik u snazi one trajne moći,kojom ga je Krist obdario.Krist kao glavni uzrok (causa principalis),a svećenik kao sredstveni i podložni uzrok (causa instrumentalis et subordinata).

Iz Kristova bitnog ujedinjenja po Otajstvu Utjelovljenja: nastalo je u Njemu kao čovjeku (u Njegovoj čovječjoj naravi) i beskrajno stvoreno posvećenje (gratia sanctificans indefinita - vidi str 23 - 24.).

Iz svećeničkog ređenja,iz te svećeničke"Inkarnacije" nastalo je u svećenikovoj duši posebno posvećenje:primio je zaređenik posebnu svećeničku sakramentalnu posvetnu milost (gratiam, caritatem sacerdotalem; gratiam sacramentalem ordinis sacerdotii),eda, sveto vršeći svete tajne posvećivanja duša kao i Krist,i sam sebe posvećuje rastući u milosti, zaslugama i svetosti.

---

§ 2.

ZAŠTO KRIST DARIVA OD SVOGA SVEĆENIŠTVA SVOJIM SVEĆENICIMA ?

(Zašto Krist čini svećenike ?)

U ovom paragrafu ovog drugog dijela protumačeno je jasnim i određenim bogoslovskim načelima,u čemu se sastoji"Kristovo svećeništvo u ljudima - svećenicima"(participatio sacerdotii Christi).U svijetlu tih načela moramo shvatiti sva kasnija razlaganja,eventualno asketsko - mistična razmatranja i"dijaloge".Ako bi u njima možda moglo nešto izgledati "smionim",ono izloženo u prvom paragrafu osvijetlit će ispravnim svijetlom stvarno značenje i upozorit će,da eventualna"smionost"riječi ne znači pretjerivanje veličine otajstva svećeništva u Kristovim odabranicima nego siromaštvo i slabost ljudskog rječnika,da adekvatno,točno,izrazi veličinu otajstva svećeništva,svećeničke milosti te ljubavi Kristova svećeničkog i prijateljskog Srca,iz kojega sve ovo izvire.Ova eventualna"smionost"može - barem djelomično - izvirati iz nejakog,neobilnog nadnaravnog svjetla,što ga posjedujemo.A upravo od ovoga nadnaravnog svjetla(kreposti vjere i darova Duha Svetoga) i njegova stupnja ovisi shvaćanje i stupanj (dubina) shvaćanja svih Božjih otajstava,pa stoga i otajstava ovdje spomenutih (svećeništva,svećeničke milosti i ljubavi Kristova Srca).

Navest ću odmah jedan primjer jedne takove"smionosti". Radi se o jednom kratkom izvatku iz djela (spisa) redovnice, koja je umrla na glasu svetosti,sestre Marguerite Claret de la Touche./ (R.15.III.1868,a umrle 14.V.1915,u 3 s.poslije podne,u dobi od 47 godina; postala redovnica "Pohođenja" - de la Visitation de Romans dana 20.XI.1890,gdje je dobila ime Louise - Marguerite). Njezina je životna zadaća bila, da pokaže Srce Isusovo svećenicima,kao što Ga je sv.Margarita - Marija Alacoque pokazala svijetu (običnim vjernicima)."Marguerite - Marie a montre mon Coeur au Monde,toi,montre - le a mes pretres, attire - les tous a mon Coeur," (Au Service de Jésus-Pretre,vol.I.p.47.,Turin-Rome 1929.).Njezinom inicijativom nastalo je "Opće svećeničko udruženje prijatelja

presvetog Srca". - Alliance sacerdotale Universelle des Amis du Sacré-Coeur). Njezini spisi (dnevnik) dobili su pohvalu od mnogih biskupa,nadbiskupa i kardinala; a još prije tiska nja čitao ih je sveti Pijo X./.

Evo tog izvatka sa"smionim"izrazima o svećeništvu i svećeniku: "10.veljače 1904. - Nemam vremena da pišem,a ipak bih htjela istaknuti ono,što mi je bilo dano jučer za vrijeme sv.Pričesti.Naš Gospodin dao mi je da vidim skrajno zadovolj stvo ljubavi (l'extreme complaisance d'amour),što tri božanske Osobe Presvetoga Trojstva nalaze u srcu žarkog,požrtvovnog,čistog i poniznog svećenika.

Bog-Otac vidi u njemu(u takovu svećeniku!) najsavršeni ju sliku Utjelovljenje Riječi; jednog drugog Isusa,koji je tako sličan Prvomu,da bi se (Otac!)mogao skoro prevariti (uzeti ga za onog pravog Isusa!).U njemu vidi Otac jedno vrlo svijetlo ogledalo,u kom se odrazuju kreposti Njegova ljub ljenoga Sina.On čuje Isusov glas u glasu svećenika." "Sin Božji vidi u svećeniku brata,prijatelja,djelo,tvorevinu svo ga Srca (une production de son Coeur),drugog Sebe,po kom On (Sin Božji) nastavlja sva svoja djela,i u komu je Njegov ljudski život,Njegov život svećenika i Žrtve kao produžen kroz vjekove." - "Duh Sveti prepoznaje u svećeniku Svoje posebno svetište; spremište (le reservoir),u koje može najobilnije (avec le plus d'abondance) izlijevati Svoje darove; zgodno,vlastito sredstvo Svoga djelovanja na duše;te tvar, predmet,koji je potpuno pripremljen za Njegove plamene ljubavi.

"Naš Gospodin (Isus) pokazujući ovo,dao mi je neku vrst sudjelovanja u onom prekomjernom zadovoljstvu (partici pation a l'excessive complaisance) u onom veoma slatkom uži tku (a la très suave jouissance) Presvetoga Trojstva (u sve ćeniku). O,kako je od Boga ljubljen svećenik svet,svećenik čist; kad bi on to shvatio,mislim,da ne bi mogao podnijeti tu slatkoću!" (Djelo citirano gore u zagradi:Vol.II.p.121 - 122).

Ove "smione" riječi jedne duše,koju je presveto Srce Isusovo odabralo,da po njoj svojim svećenicima na poseban način objavi Sebe,bogatstvo i ljepotu svoje ljubavi i darova

što ih u njih izlijeva,razotkrivaju nam svu uzvišenu ljepotu svećeništva ("svećeničkog biljega") i svećeničke milosti (gratia,caritas sacerdotalis ordinis),što Kristovo svećeničko i posebno prijateljsko Srce postavlja u dušu svoga svećeničkog odabranika u najsvečanijem času njegova života,u času njegova svećeničkog ređenja,u času njegova posvećenja za"drugoga Krista".Gore navedeni izvadak,ako o njemu razmatramo u tihoj molitvenoj atmosferi,ima u sebi snage da- uz milost Srca Krista Svećenika - zahvati svetim, snažnim i usrećujućim zanosom idealnu dušu i vatreno srce,mladog Kristova odabranika,koji iskonskim porivom svoje prirode i snažnom inspiracijom milosti teži za punim životom i bistro-opojnom srećom. Duboki stvarni smisao ovih riječi kadar je,da ga osnaži za rado i spremno prinošenje pune - katkada i herojske - žrtve na oltar tako velikog,upravo božanskog ideala,koji njegovoj duši ima donijeti tako biranu,elitnu,sreću,od koje nema veće, punije,svestranije,dublje,nigdje osim u Nebu.Ta,to je pravo "su"-dioništvo u onoj punini života,"su"-uživanje u istoj sreći Kristova Svećeničkog Srca !

Spomenute riječi morao bi mladi odabranik Kristova Srca češće razmatrati.One su sažeti sadržaj i ljepota intimnog svećeničkog života i smjernice svećeničkog življenja.One su i jaki poticaj za što svetiju pripravu za onaj najsvečaniji i najsretniji čas u njegovu životu,za čas posvećenja za "drugog Krista".

Ove iste riječi trebale bi biti predmetom životnog razmatranja za svakog svećenika.Da mu ljepota božanskog ideala svećeništva bude uvijek svježa; svagdano postaje jasnija; dublje proživljavana. One mu trebaju biti "ogledalo",u kojem će se svagdano ogledati,da vidi, da li je stvarnost - u onim riječima ocrtana - u njemu svagdano veća,svestranija,dublja, punija,savršenija. Jer o tom ostvarivanju i stupnju tog ostvarivanja ovisi i njegova istinska,dubinska,osobna sreća,pravi plod njegova svećeničkog rada,njegove zasluge i prema svemu tomu i njegova vječna nagrada od Krista Svećenika i Nagraditelja. Prema njegovoj "blizini" Isusovu Srcu na zemlji,bit će njegova "blizina" Isusovu Srcu u nebu. O sreći,što je ovdje "su"-uživa u Isusovu svećeničkom Srcu i o stupnju,intenzitetu te sreće ovisi i veličina njegove vječne sreće u Kristu

Nagraditelju !

Ovo što je do sada(str.75 - 78) rečeno,bilo bi kao nekakav uvod ili kao nekakva poveća "zagrada". Sada na samo pitanje ovoga paragrafa: Zašto Krist dariva od Svoga Svećeništva?

Jasno je,da glavni cilj svećeništva u Kristovim odabranicima jest onaj isti koji je i u Njegovu svećeništvu: da se kult,štovanje Nebeskog Oca (po onim četirima temeljnim nakanama!) može savršeno odvijati uvijek i na nebrojenim žrtvenicima cijele zemlje."Od istoka sunca do njegova zapada veliko će biti moje Ime među narodima,i posvuda će se žrtvovati Imenu mojemu i prinosit će se čisti prinos. Jer će veliko biti moje Ime među narodima,veli Gospod nad vojskama"(Malahija, 1, 11). - U uskoj povezanosti s ovim ciljem još i zato,da ljudske duše uzmognu svugdje naći apostola,koji će ih osvjetljivati Kristovom naukom i posvećivati Njegovim milostima po sakramentima i Svetoj Žrtvi.

D i j a l o g između Krista i Njegova odabranika.

Odabranik . Ti ciljevi su razlog,zašto si,Kriste,općenito htio ustanoviti svećeništvo i da ono traje do kraja vjekova. Ali ja(tako svaki svećenik i svaki mladi Kristov odabranik , koji već u sebi osjeća,kako "Krist stoji pred vratima njegova srca i kuca....) idem dalje i postavljam jedno delikatnije i intimnije pitanje Tvom svećeničkom Srcu:Zašto si - između bezbroja ljudi - baš mene odabralo, o predobro Kristovo Srce?

O,to vrlo dobro znadem,ne sigurno stoga,što bi Ti u meni bilo našlo sveto i podesno tlo za tako delikatnu službu i božanske dare.Ako Te je"nešto s moje strane",nešto u meni,potaklo,da me odabereš za svoga Svećenika,to je sigurno bila moja posebna nedostojnost,moje višekratno neodgovaranje Tvojoj ljubavi,moji nerijetki "lomovi",prekidi s Tobom! Htio si u meni jasno pokazati,da samo Ti činiš duše dostojnima;da Tvoje prve milosti ne dolaze nipošto od nas.Htio si očito svojim postupkom prema meni opetovati ono,što si svojim apostolima negda jasnim riječima rekao:"Non vos Me elegistis... Nisi ti Mene zapravo odabrao,nego Ja odabrah Tebe"(Iv.15,16).

Krist : Da, jedini razlog, zašto sam baš tebe odabrao za svoga svećenika, jest moja posebna prijateljska ljubav prema tebi. Kod ljudi, može se dogoditi i događa se, da odabiru za postig nuće svojih ciljeva najzgodnija sredstva, najsposobnije ljude, a da ih niti ljube niti očekuju od njih ljubav. Nije tako kod mene. Kad odabirem nekoga, da surađuje sa mnom u nastavljanju u produživanju moga životnoga zadatka: proslave moga Nebesko ga Oca te posvećivanja i spasavanja duša, odabire ga ljubav moga Srca. Ja nigda ne postupam sa svojim odabranicima kao sa tvarnim, suhim sredstvima u postizavanju toga cilja. Takovim sredstvom može napraviti od samoga sebe sam odabranik, ako grijehom prekine ono trajno strujanje ljubavi iz Moga Srca. Nigda to neće učiniti Moja Srce!

Ljubav, posebna prijateljska ljubav, ona je pokretač svih mojih postupaka prema mojem svećeničkom odabraniku, prema te bi. Od vječnosti se zaustavio na tebi moj pogled, pun posebne ljubavi prema tebi. I onaj moj pogled, strujanje ljubavi i mno gostrukih milosti iz moga Srca u tvoju dušu neće sa strane moga Srca nigda prestati. Samo pazi, da ti sam ovim izlijevi ma milosti moga Srca ne postaviš branu. Darovi moga Srca da vani su bez žaljenja i bez kajanja. Juravit Dominus, et non poenitebit eum: Tu es sacerdos in aeternum"! Dobro shvati i uoči darežljivost moga Srca !

Odabranik : Hvala Ti, o predobro Isusovo Srce, na ovoj objavi o Tvojoj darežljivoj ljubavi prema meni. Da, vidim, kako ljudi odabiru ljude, koji im se čine sposobnima, da preko njih posti gnu svoje ciljeve u politici, diplomaciji, ekonomiji i na ostalim poljima, a da ih često niti ljube niti mare da budu ljubljeni. Ali Ti, o Vrhovni Svećeniče, Ti najprije ljubiš mene odabranika svoga Srca, te iz same te čiste ljubavi poklanjaš mi svoje svete, božanske dare. I Ti također od mene očekuješ i hoćeš da budeš ljubljen prema mjeri Svoje ljubavi, Svojih darova; Svoga odlikovanja, kojim me uzvisuješ, kad mi daješ "dio svećeničke svetosti i vlasti" Svoga Srca, a time mi povje ravaš i duše i čast Svoga Oca, da budu i moja životna briga i moja životna radost, kao što su to i Tvoga svećeničkog Srca!

Povjeravanje službe, darovi milosti i svetosti, to su stvari, koje kod Tvoga Srca uvijek zajedno idu i znak su samo

jedne božanski uzvišene i nadljudski dirljive stvarnosti: sasvim posebnog prijateljstva Tvoga predobroga Srca, koje ni najsavršeniji anđeoski duhovi ne bi mogli prirodno priželjkivati.

Vidim,o dobro Isusovo Srce,već sami dar Tvoga svećeništva mojoj duši,već samo to,što si me Svojim svećenikom posvetio,jasan mi je dokaz,da me Tvoja ljubav,ljubav posebnog i osobitog prijateljstva svega ovija.

Kad bi to bilo moguće,morao bih Ti uzvratiti jednakom ljubavlju.Ta,to je intimni zakon same ljubavi! Ali,dobro Isusovo Srce,Tebi je to bolje poznato nego meni,to je nemoguće. Ograničeni stvor nije sposoban beskrajne ljubavi. Morat ću stoga,uzdizati svoju ljubav,svu svoju ljubav,čitavo svoje srce sve više,sve intimnije,sve potpunije prema Tebi. Zar mi je to nemoguće? Zar ljubav nije sama od sebe privlačiva? A zar po svom svećeništvu ne moram svakog dana uzdizati se prema Tvom Srcu,ulaziti duboko u samo Tvoje Srce,kada u najintimnijem jedinstvu s Tobom obnavljam tvoju Žrtvu,u kojoj su sažeta sva otajstva Tvoje presvete Duše i Srca,čitavi Tvoj život od Utjelovljenja do Križa,do Uskrsnuća,do Uzlaska na nebesa,do iste Slave ? Zar ovo uronjavanje u Tvoje Srce,u Tvoja otajstva,koja su sva samo svijetlo i oganj,neće svagdano sve bujnije osvjetljavati moj duh, sve intimnije zahvatati moje srce,povećavati i zagrijavati moju ljubav? Da,bez sumnje,ako to vršim,kako Ti želiš.Zato Te molim,najusrdnije molim,da Ti,o predobro Srce Isusovo (koje si me na dan moje otajstvene "Inkarnacije",na dan moga svećeničkog posvećenja k Sebi ujedinilo svojom svećeničkom moći i milosti) nastaviš - ne obaziruć se na moje ljudske slabosti i grešnost - Svojim prosvjetljivanjem i Svojim milosnim grijanjem,da u sebi intimno proživljavam ona Tvoja otajstva,koja u Svetoj Žrtvi s Tobom obnavljam.Tako ću isplaćivati svoj dug posebnoj ljubavi Tvoga Srca - tako ću smiriti glad i žeđu svoga čovječjega i svećeničkog srca!

Krist : Da,dar moga svećeništva tvojoj duši nije samo "Znak" posebne ljubavi Moga svećeničkog i prijateljskog Srca prema tebi.Nije taj dar samo izišao "iz"one moje ljubavi prema tebi.On je bio popraćen tom ljubavlju.Kao ovijen i uronjen u tu ljubav,koja se je na poseban način prelila

u tvoju dušu onog istog časa,kada je tvoja duša bila zauvijek ujedinjena s mojim svećeničkim Srcem neizbrisivim pečatom Moga svećeništva.Kada sam te uzvisio neizrecivom čašću i vlašću Moga svećeništva,onda sam vanredno ukrasio tvoju dušu posebnom ljepotom Svoje svetosti,a u tvoje srce postavio birani plamen ljubavi,kojim izgara moje svećeničko, a prema tebi na zaseban način prijateljsko,Srce.Ovio sam te gratia et caritate sacerdotali,koju sam,koliko je do Mene, nerazdruživo povezao uz sveto svećeničko posvećenje,uz otajstvo sv.svećeničkog Reda.A uz ovu posebnu svećeničku milosnu posvetu povezan je jedan niz nebrojenih mojih milosnih pomoći,nadahnuća i snažnih podržaka,na koje ona svećenička posveta nosi u sebi pravo za sve detalje tvog svećeničkog života.U snazi ove posebne svećeničke posvete tvoje duše i onog niza milosnih pomoći,koje su uvijek u pripremi,da jačaju tvoju prirođenu slabost: moći ćeš uvijek odgovarati ljubavi i željama Moga svećeničkog i prijateljskog Srca.Uvijek sve bolje, Sve savršenije, Moje će Srce,na taj način,naći u tebi svoje zadovoljstvo;a tvoje srce naći će tako zasićenje one svoje čežnje da raste u ljubavi sve intimnijeg prijateljstva s mojim Srcem Svećenika i Prijatelja. To će biti i najbiranija sreća tvoga svećeničkog i čovječjeg srca.

Odabranik : Hvala Ti,o dobro Isusovo Srce,na ovom novom svijetlu o tvojoj posebnoj ljubavi prema meni i o ovim naročitim i bogatim milosnim pomoćima,koje mi,baš u snazi sakramentalne posvete,stoje uvijek na raspolaganju,uvijek spremne,da mogu uvijek savršeno odgovarati tvojoj ljubavi,željama u svom životu tvoga svećenika i tvoga prijatelja! Sada mi je jasno,da dar tvoga svećeništva nije samo "znak" posebne ljubavi tvoga Srca,nego da je uz taj dar intimno povezan stvarni izliv posebne milosne svetosti i posebne ljubavi. U snazi te posebne svećeničke sakramentalne milosti i ljubavi "božanski život" u meni je dobio neko novo obilježje.Posvetna milost,kreposti i darovi Duha Svetoga imaju sada neki novi izgled,novu nijansu,novu odliku,novu i jaču usmjerenost prema sudjelovanju u životu svih triju Božanskih Osoba, a osobito u životu tvoga svećeničkog i posebno prijateljskog Srca.To je neka nova nijansa pobožanstvenjenja moje duše.Neka obnova,preinaka prijateljstva naših srdaca u jedan finiji

delikatniji,intimniji način odvijanja prijateljskoga života u izmjenama misli i osjećaja i djelovanja.Meni izgleda,da si ovom posebnom "svećeničkom milošću i ljubavlju"(gratia et caritate sacerdotali) htio uspostaviti nekakvu"prirodnost" (connaturalitatem) između moga svećeničkog srca i Srca Tebe, Vrhovnog Svećenika. Da lakše,kao nekakvom natprirodno -prirodnom intuicijom (pretpostavivši sve ove Kristove darove, postaje quodammodo "connaturalis"!)mogu gledati misli,razumijevati (koliko je to moguće) sveta otajstva,koja su se odvijala i odvijaju u Tvom svećeničkom Srcu; suosjećati s njima i suuživjeti se u njih; gustirati ih proživljavanjem i ostvarivanjem u mojem životu.To je najsavršenije,najidealnije,najdelikatnije,najintimnije i najstvarnije prijateljstvo s Tvojim svećeničkim Srcem,o Kriste. To si htio ostvariti onim posebnim posvećenjem moje duše u istom času,kad si mi dao udio u Svojem svećeništvu.To hoćeš da podržavaš onim posebnim milosnim pomoćima,koje mi trajno pružaš; koje su mi uvijek spravne; na koje si mi dao pravo,kad si mi dao onu svoju posebnu svećeničku milost: Gratiam et caritatem sacramentalem ordinis sacerdotalis,quae est quaedam specialis forma et vigor gratiae sanctificantis cum iure ad actuales gratias tempore opportuno recipiendas ad vitam sacerdotalem rite sancteque ducendam.

Kako me podiže i sokoli ova Tvoja prebogata darežljivost prema meni,o predobro Srce Krista Svećenika i Prijatelja.Sada mi je jasno,da mogu onako dostojno,kako to Ti želiš odgovarati tvojim željama: Dostojno (dakako,koliko to stvarno očekuješ od mene!) obnavljati Tvoju svetu Žrtvu;dostojno primati i davati ostalim dušama Tebe u sv.Pričesti; dostojno izvoditi milost u dušama vršeći svete tajne (sakramente). Konačno,što je najdirljivije u svemu tomu: biti dostojan tvoga posebnoga prijsteljstva s Tvojim svećeničkim Srcem! Ta,iz takova prijateljstva tvoga Srca istekli su svi darovi i sve milosti. A sve se to natrag u to isto Tvoje Srce vraća,vraćajući i noseći mene istoga onamo,odakle sam i ja sam potekao,o komu trajno ovisim,u komu trebam da i stalno prebivam. Znam,o predobro Srce Krista Svećenika,Ti hoćeš, da vršim razne svete službe i čine na slavu Tvoga Nebeskoga Oca i moga i na spas i posvećenje duša: ali Ti hoćeš,da sve

te svete službe,kao i čitav moj osobni život,bude jedna sama životna stvarnost: životno odvijanje najintimnijeg i najstvarnijeg prijateljstva između Tebe i mene. O predobro Kristovo Srce nemoj dopustiti,da ovo odvijanje života igda prestane strujati! I ne mislim samo na onaj puni "lom"!Dopusti i nabaci na mene sve što hoćeš,samo neka me Tvoja svemoćna milost od toga sačuva: A Te nunquam separari permittas! To je ona najusrdnija molba,što mi je Ti sam tako snažno nadahnjuješ u najsvečanijem času,dok Te,u svojim rukama - par časaka prije blagovanja Tebe - držim. Nego ne dopusti ni to, da prođu satovi,a možda i dani,da zaboravim na razvijanje ovog prijateljstva s Tobom. Ta,to bi bilo u tako živoj opreci s onim svetim svećeničkim žigom u mojoj duši,koji me po svojoj naravi usmjeruje k Tebi. To bi bilo tako bolno oprečno s onom svećeničkom milosnom posvetom i ljubavlju,koja je sudio u svetosti i ljubavi Tvoga Srca; koja me,dakle,milom nuždom (koliko je do nje) vuče k Tebi. To bi,dakle,bilo tako teško u opreci s tvojim posebnim nakanama i željama prema meni.To bi,u jednu riječ,bilo tako živo protivno onoj tako darežljivoj,nježnoj i snažnoj ljubavi Tvoga presvetoga Srca Svećenika i Prijatelja.A to bi s moje strane bilo tako neljepo,nezahvalno,nimalo plemenito,ne svećeničko,ne ljudsko . Za moje srce to bi značilo manjak života,radosti,poleta,smirenja i sreće. Ne,ni jednog dana,ni jednog časa,ni u kom obliku: A Te nunquam separari permittas!Ako bi moja slabost ili moja nezahvalnost igda prijetila,da i samo oslabi ono snažno strujanje života dubokih prijateljskih odnosa između naših svećeničkih srdaca: između Tvoga Srca i moga: tada samo jedno molim: Ne budi obziran,ne budi ni fin ni delikatan prema - u lošem smislu - slobodi moje volje,već budi milo i snažno "nasilan" prema meni:Zgrabi svojom milošću moju volju i drži je trajno uza Sebe i u Sebi.To je molitva,koju si me Ti,po svojoj Crkvi za vrijeme obnove Svoje Žrtve,naučio:"Oblationibus nostris, quaesumus Domine,placare susceptis,et ad Te nostras ETIAM REBELLES compelle propitius VOLUNTATES"(Dom.4^{a}.p.Pent. Secreta).

To"nasilje" bit će najviša dobrota i blagost.Ta pobjeda milosti bit će moja najplemenitija sloboda.Učini,dakle,o predobro Kristovo Srce,da se onaj"lanac milosnih pomoći", koji

se je počeo odvijati u času mog svećeničkog ređenja i posvećenja, nigda ne prekine; neka se trajno odvija, da me štiti, čuva i očuva od moje slabosti i zlobe; neka me uvijek uza Te "privezana" drži. Tada ne ću zaboraviti, da sva Tvoja bogata darivanja: dar Tvoga svećeništva, neizbrisivi svećenički pečat, svećeničko milosno posvećenje moje duše, Tvoja svećenička ljubav mojemu srcu, milosne pomoći čitavome mojem biću - da sva ta darivanja u svojoj dubinskoj srži jesu darivanje samog Tebe meni. Da u svima njima jest tvoja sveta Osoba, koja se dariva. Jest moj Otkupitelj, koga primam. Jest isto Tvoje predobro i presveto Srce Svećenika, Prijatelja, koje se u onim svećeničkim i prijateljskim darovima skriva i dariva.

Hvala Ti, o predobro Isusovo Srce, na svim ovim darovima, napose na svijetlu o onom nedoglednom "lancu" tvojih milosnih pomoći ("gratiae actuales"), na koje si mi - u času moje svećeničke posvete - udijelio pravo za svaku prigodu mog svećeničkog života. One me u osjećaju moje duboke slabosti i nestalnosti tješe, sokole i podižu blagu i čvrstu nadu u svagdano sve dublje i svestranije ostvarivanje one slatke vizije, kojom si nekoć obdario onu svetu i povlaštenu dušu, sestre Luize Margarite Claret de la Touche, o dobrom i svetom svećeniku. Pouzdano se nadam, da će Tvoja slatka i snažna milost učiniti, da ćeš "Ti u meni - Svom svećeniku - vidjeti Svoga brata, prijatelja, djelo Svoga Srca, drugog Sebe, po kome ćeš nastavljati sva svoja djela, i u kome je Tvoj ljudski život, Tvoj život Svećenika i Žrtve produžen kroz čitav moj život" (vidi str. 76).

§ 3.

DAROM SVOG SVEĆENISTVA KRIST NAJPRIJE POVJERAVA SVOM ODABRANIKU ŽIVOTNO SVOJE DJELO - SVETU ŽRTVU.

Odabranik govori Kristu.

"U Svom svećeniku, koji živi po Tvom Srcu, o Vrhovni Svećeniče Kriste, Ti gledaš Svoga brata, prijatelja, djelo svoga Srca, drugog Sebe, po kome nastavljaš sva svoja djela, i u kome je produžen Tvoj život Svećenika i Žrtve..."

To je najviši vrhunac, do kojeg me podiže dar Tvoga svećeništva mojoj duši; snaga, koja iz Tvoga svećeničkog Srca

struji u moju dušu po onom svećeničkom biljegu,kad god to zaželim: Prinijeti Tvoju Svetu Žrtvu - obnoviti,ponovno izvršiti Tvoje Djelo Otkupljenja na otajstven ali stvaran način.To znači,da mi se Ti,o dobro Kristovo Srce,daruješ na jedan vrlo dirljiv i uzvišen način.Jer što je Sveta Žrtva u svojoj dubinskoj srži,ako ne Ti Sam u žrtvovnom obliku? Nije tu samo "nešto"Tvoga,nego Ti isti u Svojoj Božanskoj Osobi i čovječjoj naravi.

Prinijeti Svetu Žrtvu,za mene znači i tako je u stvarnosti: Stvarno,najstvarnije i neizrecivo najintimnije sastati se i združiti se s Tobom osobno,o predobro Srce Krista Svećenika i posebnoga Prijatelja moga! - O kako i koliko Tvoje Srce,o Kriste,teži za ovim sastankom,za ovim združenjem sa mnom svećenikom za ostvarenje jedne nove,ponovne žrtve! Mi,mi svi,i obični vjernici i svećenici, svi smo mi beskrajno daleko od toga,da bismo mogli shvatiti ovu želju Tvoga Srca,da se obnovi Tvoja Žrtva u jednoj svetoj Misi: na slavu Tvoga Nebeskoga Oca i našega,na posvećenje duša na zemlji,za očišćenje i olakšanje duša u čistilištu,na radost Neba.Mi ne možemo ni slutiti,koliko Tvo je presveto Srce veseli Žrtva sv.Mise,to jest jedno novo darivanje Tebe po žrtvi Tvom Ocu i čitavoj Crkvi!

Nek Ti je,predobro Kristovo Srce,najdublja moja hvala za ovako neizrecivi dar i beskrajno prijateljsko povjerenje,što ga u mene postavljaš.Svakog dana,samo ako hoću, čak (koliko se tiče vlasti i moći,što mi je Ti svojim svećeništvom daješ) svakog časa mogu se tako intimno s Tobom sastajati u sv.Misi,da u tom djelu samo jedno s Tobom činim! "Jedno",daleko intimnije,nego li su to bili Tvoji apostoli na zadnjoj večeri:jer oni su tu samo prisustvovali Euharistijskoj Tvojoj Žrtvi,a nisu bili "intimni saradnici"u Žrtvi,jer si ih posvetio za svećenike poslije nego si Ti dovršio svoju Euharistijsku Žrtvu.Bolje - u smislu prinošenja Žrtve - nego li isti ljubimac Tvoga Srca sv. Ivan pod križem.Jer,iako je on najdubljim duhom,pijetetom i ljubavlju bio do tvog križa na Golgoti,bio je ipak samo svjedok.Doduše,svjedok sav protkan najdubljom kontemplacijom i suosjećanjem Tvoga najvećeg Otajstva - ali ipak samo svjedok,koji nije suprinosio s Tobom Žrtvu Tebe.

U sv.Misi ja sam stvarni suprinositelj s Tobom ove Svete Žrtve,cooperator,cumsacrificator incruenti,veri tamen Sacrificii Tui! Ti,Kriste,hoćeš,da ja Tvoj svećenik i Tvoj posebni prijatelj,s Tobom sudjelujem u ponavljanju Tvoje Žrtve,ne samo da primim na vrlo poseban način od plodova Svete Žrtve,nego da Je i ja stvarno suprinosim s Tobom i da i ja,prema svojim željama i nakanama,primjenjujem te plodove.

1°. Krist povjerava,priopćuje (communicat) Svom svećeniku Svoju Žrtvu tako,da je on (u jedinstvu s Kristom) stvarno izvrši.

U to malo riječi sadržane su i odveć velike stvari,od kojih valjda mnogo ni sam ne zapažam.Ne samo u sveukupnom sadržaju svega vidljivoga i nevidljivoga,što je god stvoreno ili uopće može biti stvoreno u najsavršenijem stupnju prirodnog reda,nego čak i u onom otajstvenom"svijetu",što se naziva Krist Isus,u kome je sve sveto i veliko,nema ništa većega i svetijega od Njegove Žrtve i Svećeništva,koje tu Žrtvu izvršuje.Baš u taj"božanski svijet",u taj božanski ambijenat uveden je svećenik po onom najdirljivijem daru svećeničkog bilježega i posebnog svećeničkog milosnog posvećenja!

No zašto ovaj najuzvišeniji dar božanske moći jednom tako ogromnom mnoštvu svećenika? Zar možda zato,što bi Kristova žrtva na križu bila u sebi nedovoljna,pa bi trebala biti usavršavana i popunjavana drugim žrtvama?

Sasvim oprečno tome:zato jer je beskrajno bogata u svojim zaslugama i plodovima.Zato će se ta žrtva ponavljati na bezbroj mjesta zemaljske kugle sve do konca vjekova po onoj svećeničkoj moći,što je Vrhovni Svećenik Krist daje svojim svećeničkim odabranicima.Beskrajno savršenome nije moguće ništa nadodati.Kristova krvna žrtva na križu je u strogom smislu beskrajne vrijednosti u zaslugama milosti svih vrsta (klanjanje Bogu - zahvale - prošnje - naknade).Stoga se njoj ne može nadodati nikakva nova vrijednost.Beskrajne zasluge te krvne žrtve mogu se samo trajno primjenjivati(aplicirati) pojedinim dušama u cijeloj ljudskoj zajednici,a da ona ništa ne izgubi od svoga bogatstva(jer se od"beskrajnoga može

oduzimati",crpsti,koliko se hoće,a ono ipak uvijek ostaje "beskrajno")!A ovo primjenjivanje zasluga,plodova Kristove krvne žrtve vršit će se jednom"drugom"žrtvom,koja je isto tako uzvišena i dragocjena kao i ona krvna:a to je žrtva sv.Mise. Žrtva sv.Mise ne vrijedi manje nego žrtva na križu.Bila bi očita vjerska zabluda(hereza)nijekati,da je sv. Misa prava žrtva u vlastitom smislu te riječi.("Si quis dixerit in Missa non offerri Deo verum et proprium sacrificium,aut quod offerri non sit aliud quam nobis Christum ad manducandum dari,anathema sit".- Denzinger: Enchiridion Symbolorum,n.948; - Trid.Sess.22,can.1.de Sacrificio Missae).Bogoslovi tumače na razne načine ovu dogmu,odnosno u čemu je narav,bit žrtve u sv.Misi,ali vjerska istina je jasna:Sv.Misa je prava žrtva u vlastitom (a ne prenesenom ili simboličnom) smislu te riječi.Isus Krist - kao i na križu - tako je i u Misnoj Žrtvi i"žrtvovani predmet"(Victima - Hostia) i Vrhovni,Glavni Svećenik (Žrtvovatelj).On uvijek prinosi žrtvu kao Glavni Uzrok u svakoj Misi, koja je individualno (numerice) različita od krvne žrtve i od svake druge sv.Mise.No - u snazi Prvog i Vrhovnog Svećenika Krista - Njegov odabranik svećenik jest također stvarni i neposredni prinositelj žrtve,žrtvovatelj:realis et immediatus sacrificator!

Dakle: Žrtva sv.Mise prinesena je,vrši se"u dvoje", ali potpuno jedinstveno.Krist tako ljubi svoga odabranika svećenika,da ga sa Sobom udružuje kao"drugog Sebe",da zajedno s Njime izvrši ono najveće i najugodnije Djelo Nebeskom Ocu,a najplodonosnije za duše.

Dijalog između Krista i Njegova odabranika - svećenika.

Odabranik: O kako je beskrajno velika i delikatna Tvoja ljubav,o predobro Isusovo Svećeničko i Prijateljsko Srce! Uvjeren sam,da bih bio istodobno i zaprepašten i zanesen,kad bih duboko shvatio,što zajedno s Tobom vršim u sv.Misi!Nema ničega drugog,što bi se ni iz daleka moglo približiti Tvojoj veličini.Kad bih ja osobno bio i najsvetiji i mogao žrtvovati sve,što je stvoreno i može biti stvoreno: sve bi to beskrajno bilo manje vrijedno i neizmjerno bi manje djelovalo na Presveto Trojstvo,pa zato i beskrajno manje

plodonosno za duše,nego li ova Tvoja žrtva u sv.Misi,što je ja s Tobom i Ti po meni vršiš!U najdubljoj ovisnosti o Tebi i u najintimnijem jedinstvu s Tvojim Svećeničkim Srcem ja svojim svetkovanjem (prinošenjem)ove Svete Tajne stvaram ovu zemlju"najvažnijim središtem"čitavoga svemira.Središtem Klanjanja(adoratio) - Hvale i zahvale(actio gratiarum et laudis) - Prosne molitve(oratio petitionis) - Naknade(satisfactio,reparatio pro peccatis). Tvoj Nebeski Otac ne može tražiti ništa savršenije od ovoga,što Mu je u sv.Misi prinešeno.

Žrtva sv.Mise sada je na zemlji najviši čin Tvoje"prijateljske ljubavi"spram Oca.Ta,Ti sam si rekao:"Nitko nema veće ljubavi od ove,da tko položi život svoj za svoje prijatelje"(Iv.15.13.).To je bilo istinato na Golgoti,to se svakog časa obistinjuje na Tvojim oltarima.

Ali,što je neizrecivo dirljivo za mene,o beskrajno dobro Kristovo Srce,jest,da je Žrtva sv.Mise također vrhovni čin Tvoga prijateljstva prema meni! Tu Ti"daješ svoj život" - žrtvuješ se na osobit način za mene.Meni se na poseban način daješ u onom žrtvovnom stanju(in statu immolationis;in statu victimae sacrificatae).

Po meni,i najprije za mene,koji Tebe s Tobom žrtvujem,Ti u sv.Misi adoriraš žrtvovan - zahvaljuješ žrtvovan - prinosiš naknadu za grijehe žrtvovan - upravljaš prosnu molitvu za nove darove žrtvovan.Vrlo sam daleko od toga da shvatim moć,snagu svoje svećeničke molitve po ovoj žrtvi(jer što je Tvoje i moje je u sv.Misi),kojom i ja upravljam,primjenjujući je svojim nakanama u posebne svrhe,za pojedine duše:snagu molitve uzdavanja hvale i slave Bogu kao i molitve, kojom se u Boga moli novih milosti.Ako je velika snaga molitve kakvé nepoznate duše,koja moli uz nužne molitvene uvjete i vlastitosti,može li se onda uopće zamisliti snaga molitve onoga Tvoga odabranika,koji postavlja u molitveno i žrtvovno stanje Tebe,svoga Božanskog Prijatelja i Vrhovnog Svećenika?

Kakva li živa vjera,koliko li pouzdanje,da,beskrajno pouzdanje i najživlja ljubav ne bi morala oživljavati moje srce,čitavo moje žiće u tom najsvečanijem,najintimnijem,od svih najvažnijem času,i kada god se toga sjećam u danu!

Krist : Da, moja žrtva u sv.Misi sada je na zemlji vrhovni čin moje ljubavi spram moga Nebeskoga Oca. Ona je također dokaz moje darežljive ljubavi prema dušama, jer je ona nei scrpivi izvor svih milosti za njih. Ali žrtva sv.Mise je na poseban način najviši dokaz i čin posebnog prijateljstva moga Srca prema tebi, mom odabranom prijatelju i svećeniku. Doista, kad bi imao i anđeosku nevinost i svetost moga preteče Ivana, ipak ne bi se smio smatrati dostojnim - niti bi zapravo bio dostojan - da vršiš tako uzvišeno i pravo božansko - čovječje djelo kao što je djelo i čin prinošenja moje Žrtve zajednom sa Mnom. Ali ja sam tebi dao ono , što ni anđelima na nebu nije dano. Dao sam tebi radi posebne ljubavi moga prijateljskoga Srca spram tebe. Ukrasio sam najviše u tu svrhu, tvoju dušu Svojom posebnom milosnom svetošću i ljubavlju sakramenta svećeničkog reda, da sveto i, punom ljubavi sa Mnom suprinosiš Svetu Žrtvu Mene i sebe. Darovanom ti milošću možeš se služiti svakog časa. Nju proživljavaj, od nje živi osobito u času našeg najdubljeg svećeničkog jedinstva u Svetoj Žrtvi. Po njoj (po toj milosti) moći ćeš se lakše združiti s onim nakanama moga Svećeničkog Srca, tako da one živom stvarnošću budu i tvoje. Po tom jedinstvu sa Mnom moći ćeš i ti primjenjivati Klanjanje - Zahvalu - Naknadu, koja se na poseban način odvija u mom Svećeničkom Srcu. Isto tako svim zaslugama i prosnom molitvom moga Srca moći ćeš upravljati i ti, primjenjujući ih dušama prema tvojoj želji, a nadasve samome sebi: jer to je želja i nakana moga posebnog prijateljskog Srca prema tebi. Zato te odabrah. Zato te posebnom milošću i ljubavlju posvetih. Tvoja svećenička molitva hvale i slave Moga Srca i molitve, prošnje novih nebeskih dara i milosti u vidu spasa i posvećenja duša u času naše zajedničke žrtve u sv. Misi djelovat će neodoljivom snagom na darežljivu dobrotu Nebeskog Oca: Jer u času žrtve sv.Mise "jedno" smo Ja i moj svećenik, koji je ukrašen mojom milosnom svetošću i ujedinjen duhom i srcem svojim sa Mnom. Zato "kad svećenik prinosi Moju žrtvu, Boga hvali, anđele razveseljuje, naziđuje Crkvu, pomaže žive, mrtvima pribavlja pokoj i sebe čini učesnikom sviju dobara" (Naslj.Kr. - knj.4.gl.5).

2° Krist povjerava,priopćuje(communicat)Svom svećeniku Svoju Žrtvu eda primjenjuje(ut applicet) njezine zasluge i plodove.

Jasno je,da Isus Krist glasvno upravlja plodovima sv. Mise kao što je On upravljao i plodovima Svoje krvne žrtve na Križu.Ta,na Križu On je bio jedini Svećenik(prinositelj) Žrtve istoga Sebe,a u Žrtvi sv.Mise On je glavni prinositelj. No ipak je sigurno,da On daje Svojoj Crkvi jedno bogato i široko sudjelovanje u upravljanju,primjenjivanju ovih plodova i zasluga.

Krist hoće,i to On voli,da se Crkva - to otajstveno Njegovo Tijelo - ne samo svojim duhom i srcem združi s Njegovim Klanjanjem - Zahvalom - Naknadom - Prosnom molitvom,što On u žrtvi sv.Mise prinosi Nebeskom Ocu te ih svojima učini, nego On hoće,da ona **također** punim rukama crpi u samo bogatstvo beskrajnih zasluga osobito naknade te ih upravi bilo svim ljudima ili vjernicima uopće,bilo pojedinim dušama na zemlji ili u čistilištu.

Na Golgoti,pod Križem,Isusova je Majka bila moćna sudjelovateljica sa Svojim Sinom u upravljanju plodovima Njegove Krvne Žrtve.Nešto slično biva i sada: Kristova Crkva(to Njegovo "Tijelo"!),ujedinjena i s Kristovom Majkom i samim Kristom,nastavlja upravljanjem,primjenjivanjem plodova Nekrvne Kristove Žrtve na našim oltarima.

No Crkva vrši ovo primjenjivanje plodova Kristove Žrtve nadasve po svojim svećenicima.Svećenik je onaj,koji osobno govori:"Offerimus tibi,Domine,Calicem salutaris,tuam deprecantes clementiam: ut in conspectu divinae Majestatis tuae,pro nostra et totius mundi salute,cum odore suavitatis ascendat" (Molitva za prikazanje kaleža).Ovu molitvu sam uzeo samo kao primjer.Inače mnogo je toj molitvi sličnih i u "Stalnim" i u "Promjenjivim"djelovima sv.Mise,gdje se jasno vidi,da je Kristova Crkva,Kristovo Otajstveno Tijelo,koja (koje) sudjeluje u žrtvi sv.Mise - ali osoba svećenika je njen povlašteni(privilegirani)eksponent,a od Krista posebno"ovlašteni Član"toga Tijela,da njegova osoba bude s Njime neposredni i najintimniji suprinositelj žrtve u sv.Misi.

Ali osim ovog"općenitog primjenjivanja"plodova sv.Mise

što ga Crkva vrši po svojim svećenicima(vidi razne Molitve Mise,osobito početak misnog Kanona:,...offerimus pro Ecclesia tua...una cum famulo tuo Papa...et omnibus orthodoxis, atque catholicae et apostolicae fidei cultores...i t.d. i t.d.) - svećenik je od Krista ovlašten,da - kao što osobno s Njime stvarno suprinosi žrtvu sv.Mise - tako može on osobno i primjenjivati plodove sv.Mise: upraviti osobito Kristovu naknadu i prosnu molitvu k toj i toj duši - za tu određenu dušu prema svojoj želji,bila ta duša na zemlji ili u čistilištu.I tada se zasluge Kristove Žrtve i Krvne i Nekrvne(one su bitno istovjetne!)primjenjuju toj duši! Doduše,ovo svećenikovo primjenjivanje nema uvijek istih učinaka,istih posljedica.Traži se za"primanje" ovog primjenjivanja plodova nekakva priprava,"otvorena vrata"duše.Ali ni u kom slučaju ova primjena zasluga sv.Mise nije potpuno bez uspjeha.O tomu ćemo posebno govoriti kasnije.Ovdje sada razmatramo samo onu božanski dirljivu moć i veličinu svećeništva što se nalazi u svećenikovoj duši: Moć ne samo s Kristom suprinositi Njegovu svetu Žrtvu,nego imati i vlast primjeniti,dijeliti,upraviti zasluge i plodove ove svete žrtve onim posebnim dušama,onoj posebnoj duši,koju ili koje posebno volim u Kristu; za koju ili za koje vodim posebnu brigu; koja ili koje su meni povjerene; koja ili koje trebaju posebnih milosnih pomoći,posebne zaštite dobroga Kristova Srca - u kratko: raspolagati s Kristovim zaslugama primjenjivajući ih dušama prema mojoj osobnoj želji.

Odabranik govori Kristu: O predobro i beskrajno darežljivo Kristovo Srce! Ako se u promatranju svih tvojih otajstava moj um ugodno osjeća,da je milo svladan veličinom božanskog svjetla,kojim su ona satkana - u ovom otajstvu moj um potpuno zaostaje,a moje srce,koje nikako ne bi željelo,da nosi na sebi ni sjenku nezahvalnosti prema Tebi,ne zna,što bi Ti drugo za uzvrat,za tako beskrajne dare,moglo pokloniti nego upravo onu Tvoju istu molitvu Zahvale,koja je beskrajne vrijednosti i koju Ti sa mnom,i ja s Tobom,u žrtvi sv.Mise prinosiš. Quid retribuam? Što da uzvratim Tebi,o predobro Srce Krista Svećenika i Prijatelja moga,za sve,što si mi dalo,nadasve za sve zasluge i plodove Svoje presvete

Žrtve,koje mi trajno u moje ruke postavljaš,da ih sebi prisvajam i drugima po svojoj želji dijelim? Uzet ću Nebeski Kruh i Kalež spasenja - Tvoje presveto Tijelo i Krv na oltaru žrtvovano - i to Tebi"Najmilije"i Tebe"Najdostojnije"primijet ću kao vlastiti dar (zar"sve Tvoje" nije i moje?)svoga zahvalnoga srca Tvome beskrajno darežljivom i dobrom Srcu.

O dobro Kristovo Srce,ako si već u Svojoj beskrajnoj mudrosti i dobroti htjelo,da se tvoja Krvna Žrtva trajno ponavlja na nekrvni i otajstveni način(sakramentalno) na našim oltarima,eda ne samo suho vjerujemo već nekako i živo osjećamo prisutnst i plodove Tvoje Svete Žrtve gledajući i svojim tjelesnim očima i dirajući svojim rukama i blagujući svojim usnama barem nešto"vidljivo",barem svete prilike, za koje čvrstoćom božanske snage svete vjere znamo,da stvarno skrivaju i sadržavaju Tebe Svećenika i Žrtvu: onda barem donekle naslućujem i naslućujem,da si moralo odabrati i ponekoje vidljive ljude za svoje svećenike,da po njima i oni s Tobom ponavljaju žrtvu Tebe.Ali,da si čak i plodove Svoje Žrtve htjelo postaviti u ruke Svojih svećenika - to je ono za mene najneshvatljivije !

O,do skrajnosti,i još preko toga,dobro i prijateljsko Kristovo Srce,kako je upravo beskrajno zapanjujuća,beskrajno dirljiva i beskrajno usrećujuća ova Tvoja božanska"rasipnost"zasluga i plodova Tvoje Žrtve prema meni,Tvom svećeniku! O,nemoj se srditi,Kriste,što rabim ovu riječ"rasipnost" za Tvoju darežljivost.Ali meni se čini,da je malo za onu Tvoju velikodušnost u darovima upotrijebiti"darežljivost", jer nam je ona postala i odveć običnom,da bi nas ona mogla jače dirnuti.Naprotiv riječ"rasipnost"jače dira i naša osjetila i naš razum.Kad toj riječi oduzmem onu lošu vlastitost ("bezrazložnost"),što je ima kod ljudi - tada mi se čini,da je"rasipnost"najzgodniji izraz za ono,što mislim i osjećam o Tvome svećeničkom i prijateljskom Srcu u vezi s ovim Tvojim punim predanjem meni,ali reći ne umijem !

No,o dobri Kriste,kako je upravo neshvatljiva ljubav i pažnja Tvoga prijateljsko-svećeničkog Srca prema meni,Tvom odabraniku! Tvom prijateljskom Srcu nije bila dovoljna ni ona"božanska rasipnost",kojom sve zasluge i plodove Svoje

Žrtve stavljaš u moje ruke.Tvoja me posebna ljubav i dobrota tako slatko sili,da ja sam moram najobilnije brati od ovih plodova.Ti mi se tako milo"nameće"sa plodovima Svoje Žrtve,da ih se ne mogu nikako odreći! Onaj"najposebniji plod" ("fructus specialissimus")sv.Mise,kako se to nazivlje u nauci Tvoje Crkve,jasno mi govori,da Ti hoćeš,svakako hoćeš,da se moja duša najviše nahrani plodovima sv.Žrtve,koju ja s Tobom stvarno prinosim.I to svim plodovima.Plodovima Tvoje beskrajne Naknade(o koliko je trebam!);plodovima Tvoga Klanjanja,adoracije Tvoga Nebeskoga Oca i moga(o kako oni zgodno ispunjaju onu prazninu moje adoracije,mojih tako mlakih i nesabranih molitava);plodovima zahvaljivanja(o keko oni bogato isplaćuju i prelaze dug moje nezahvalnosti:jer koliko ima primljenih darova i milosti,kojih možda nisam nigda svijestan,a i za one darove,koji su mi poznati,koliko sam se i kako slabo zahvaljivao,to Ti najbolje znadeš!);konačno plodovima Tvoje Prosne molitve,tvoje zagovorne ljubavi za nove darove i milosti!A koliko novih milosti trebam! I to Ti jedino pravo znadeš. Kad ne bih trebao uvijek novih milosti ni za što drugo nego samo za ostvarenje one molbe,što mi je Ti sam svakog jutra /par časaka prije nego li ću,zajedno s Tobom dovršiti(consummare) Tvoju Žrtvu pohranjujući Te svetim pričešćenjem u dubinu svoga bića/ stavljaš u moja usta a još većma u samu moju dušu:"Fac me tuis semper inhaerere mandatis et a TE NUNQUAM SEPARARI PERMITTIS",koliko bi moja slaba narav i prevrtljiva volja trebala milosnih pomoći!

A gdje je još ono ispunjenje želja Tvoga Srca i moga u vidu ostvarenja u meni one pune svećeničke svetosti,onoga divnoga živoga lika svetog svećenika,što si ga Ti sam ocrta o onoj povlaštenoj duši Svoga Srca sestri Luizi Margareti de la Touche?(Vidi str.76). Koliko za taj uzvišeni i privlačivi ideal trebam Tvojih pomoći! Tko će mi ih drugi isprositi,zaslužiti,ako ne baš Ti,o dobri Kriste,koji mi ih imaš i udijeliti? Tvoje zasluge i Tvoja prosna molitva,koje - po meni i najviše za mene - u žrtvi sv.Mise ponavljaš,jesu jedini oslonac mojih i odviše slabih molitava,jedina nada za puno ostvarenje onog idealnoga živog svećeničkog lika.u meni! Tom ostvarenju,o dobri Kriste, ja se čvrsto nadam.Jer

što bi moglo biti na putu tom ostvarenju, što ga i Ti i ja želimo? Moji dugovi? A što bi onda značile beskrajne zasluge Tvoje Naknade, koje obojica primjenjujemo meni? Zar nisu one beskrajno veće nego svi moju dugovi? - Moja slaba pobožnost? A što bi onda značila ona Tvoja Adoracija beskrajno savršena i beskrajno vrijedna? - Moja nezahvalnost, nedovoljna cijena tolikih primljenih milosti? A čemu onda ona Tvoja Zahvala, koja opet ne samo ispunja prazninu moje nedovoljne zahvale i nezahvalnosti nego je opet beskrajno nadilazi? - Moje tako hladne i nesabrane molitve? A zar Ti isti u sv. Misi ne prinosiš svoju prosnu molitvu, koja je spojena sa Žrtvom Samoga Sebe? Možda ona moja općenita nedostojnost i slaba ljubav? A šta bi onda značio onaj čin Tvoje najsavršenije i beskrajno vrijedne ljubavi, kojom si Sebe prikazao na Križu i sada, - sjedinjujući se sa mnom - obnavljaš u Žrtvi sv. Mise? Oprosti mi, o dobri Kriste (ali u djetinjoj povjerljivosti ja mislim, da Ti mogu "sve" reći): što bi onda značilo ono posebno prijateljstvo, što si ga Ti sam podigao između naših srdaca? Zar nije vlastitost, narav prijateljstva, da ono prijatelje ili već nađe "jednake" ili ih "jednakima" učini? Doduše, jednakost u strogom smislu ne da se ni zamisliti između nas. Ali jednakost u smislu što savršenije sličnosti u ljubavi prijateljskih srdaca, to je ne samo moguće, već to je moja najviša želja; to je - što je daleko važnije - želja i Tvoga beskrajno dobroga i beskrajno svemoćnoga Srca. A što bolje odgovara bezdanu beskrajne dobrote i svetosti Tvoga prijateljskoga i svećeničkoga Srca nego da ispuni "bezdan" nedostojnosti moje duše, koju si ipak za Sebe odabrao; k Sebi od njezinih mladih dana privukao; koju si svojim najvećim darom, darom Svoga Svećeništva obdario i posebnom milosnom svetošću ukrasio. Abyssus abyssum invocat! Zar bezdan bijede najbolje ne odgovara bezdanu Tvoga milosrđa, Tvoje samilosne i čiste prijateljske ljubavi?

Da, o dobro Kristovo Srce, Svojim ostvarenjem onog divnog savršenog živog svećeničkog lika u meni još jednom ćeš najočitije pokazati i dokazati, da je svetost, napose svećenička svetost, djelo daleko više Tvoje dobrote i Tvoje svemoći nego bijednih ljudskih napora. Bit će tada sa svakog gledišta jasno: "Non vos me elegistis, sed Ego elegi vos!" Da, Ti si me odabrao u početku. Ti uvijek odabireš, Ti uvijek prvi započinješ

svojim pozivima i svojim milostima. Samo mi daj, da uvijek slušam Tvoje pozive i slijedim Tvoje milosti: i Tvoj svećenički živi lik bit će ostvaren u meni !

Nek Ti je, dakle, o predobro Kristovo Srce, sva moja hvala za ovaj beskrajni dar Tvoga Svećeništva i Tvoje Žrtve! U sv. Misi vidim najviši dar, što se nalazi igdje u ovom stvorenom svijetu, jer on u sebi uključuje i onaj nestvoreni "Svijet": Tvoju presvetu Osobu! U dnu, u srži svih Tvojih darova, a osobito dara sv. Žrtve, vidim i osjećam, da se kriješ Sam Ti, Vrhovni Svećeniče Kriste, moj posebni Prijatelju i moj Bože, koji po meni, i najviše za mene, obnavljaš žrtvu Sebe.

Sada jasno vidim (meni se barem tako čini), da je žrtva sv. Mise najviši znak Tvoga prijateljstva sa mnom. Po njoj mi darivaš ono, što je "najdublje i najsvetije" u Tvom Srcu, kada u njemu sve ne bi bilo beskrajno sveto.

Kada uz ovo Tvoje "najdublje i najsvetije" povežem misao na onu Tvoju božansku "rasipnost" zasluga i plodova sv. Mise prema meni (jer sve to u moje ruke postavljaš): tada, u snazi Tvoga svijetla i milosti, vidim i osjećam: Žrtva sv. Mise, u kojoj Krist po meni i ja u Kristovoj svećeničkoj snazi obnavljamo životno Kristovo Djelo, Djelo Otkupljenja, Otajstvenu (sakramentalnu) ali pravu i stvarnu nekrvnu Žrtvu Kristova žića jest za mene - od svih događaja što se uopće mogu zbiti u svijetu - najveći, najvažniji, najsvečaniji, najintimniji i najljepši događaj svakog dana i zato cijeloga života moga!

(U školskim satovima od 23. svibnja - subota 16. V. bila je vigilija Duhova - do 20. lipnja tumačio sam učinke i plodove sv. Mise prema svojim "nacrtima propovjedi" o sv. Misi, tiskanim u "Vjesniku đakovačke biskupije" g. 1957, br. 1, 2, 3.)

§ 4.

Završni dijalog između Kristova Svećeničkog Srca i Njegova Odabranika.

Krist: Što sam ti mogao dati, a nijesam ti dao? Dao sam ti ono najsvetije i najintimnije Svom Srcu: Dar svoga svećeništva, kojim sam te nerazdruživo i najintimnije za uvijek pripojio Svom svećeničkom Srcu, eda zajedno sa Mnom obnavljaš moje

životno Djelo - Žrtvu samoga Mene. Da raspolažeš s plodovima Moje Žrtve i da ti sam najobilnije primaš od beskrajnog bogatstva tih plodova.

Tebi sam povjerio i Euharistiju kao trajni sakramenat: sakramenat moje trajne i stvarne čovječje i božanske osobne prisutnosti u Svetohraništu: Da tu budem vašim trajnim prijateljem i Hranom vaših duša, a u prvom redu za tebe, mog posebnog svećeničkog prijatelja i saradnika u posvećivanju duša.

Tebi sam, na različite načine povjerio i sve ostale sakramente, koji su svi, na svoj način, usmjereni prema Euharistiji; koji su kao "otajstveni sateliti" oko "Sunca Euharistije". Tebi sam povjerio svu svoju nauku: svijetlo dogmatskih istina i toplinu moralnih nauka i milosti, da najprije osvjetljuju i ogrijavaju tvoj duh i tvoje srce, da budeš odsjev moga živog svjetla i životno spremište svetosti, kreposti i osjećaja Moga Srca, čime ćeš ti dalje osvjetljavati ostale duše i oživljavati ih milosnim životom.

Tebi, o odabraniče moga Srca, darovah i svoju molitvu: U prvom redu onu svoju žrtvenu molitvu, koja se posebnom stvarnošću odvija u času misne Pretvorbe, u času moje obnovljene Žrtve; a isto tako i molitvu moga žrtvovnog stanja pod svetim prilikama, dokle god one traju.

A sveta otajstva, napose i osobito moja otajstva, koja su život moga Srca - nije li to snažna želja moga Srca, da ih ti proživljavaš u svojoj duši, srcu i životu? Da budu život tvoga života i onog intimnog i onog izvanjskog, eda i ostali vjernici dođu do tog života?

U tvoje sam prijateljske i svećeničke ruke postavio i svoj vlastiti sakramentalni život, svoju prisutnost u Euharistiji; tvojoj svećeničkoj moći i ljubavi povjerih isti onaj intimni božanski život u dušama, da mu u jedinstvu sa Mnom - ti budeš izvor, čuvar i uzgojitelj. Da sve ove darove, što ih napomenuh, kao i sve ostale tebi znane i neznane, uklopim u jedno, sjećam te na onaj najviši moj dar, iz koga sve izvire i ka kojemu se konačno sve navraća.

Da, najviši moj dar, jer ni u svojoj svemoći ni u svojoj beskrajnoj ljubavi nisam mogao naći bogatijeg, ljepšeg ni svestranijeg dara: Tebi, odabraniče moga svećeničkog Srca, na

najosobitiji način povjerih i poklonih to isto svoje Srce!

Odabranik: O predobro Kristovo Srce! Bezbrojne su milosti, kojima si ukrasio moju dušu;velike su moći,kojima si me obdario,kad si me najintimnijim i nerazrešivim vezama Svoga Svećeništva sa Sobom ujedinio.Neka Ti je za sve to,o predarežljivi moj Kriste,vječna hvala i slava,što je Ti sam,služeći se mojom svećeničkom saradnjom,u sv.Žrtvi prinosiš! Jer što bih Ti ja za sve ovo mogao prikazati? Ali što da rečem o beskrajnom daru Tvoga Presvetoga Srca? Tu ne znam, što bih,osim,da se u dubokoj i zahvalnoj šutnji osjećam slatko"skršen" beskrajnošću Dara.....

Jer,koliko god svi ostali Tvoji darovi milosti i svećeničke vlasti bili neizrecivo veliki i duboko dirljivi - ipak dar Tvoga Srca jest dar,koji ih sve nadvisuje,kao što uzrok nadvisuje i najsjajnije svoje učinke.

Kad bih i mogao shvatiti sve tvoje uzvišene dare,ali kad bih ih shvatio kao nešto osamljeno,odjeljeno od Tvoga božansko-ljudskoga svećeničkoga i posebno prijateljskoga Srca,ne bih shvatio nego polovinu tvoga božanski"rasipnoga" plana nada mnom!

Da,iznad onog uzvišenog dara tvoga svećeništva i svega što je s njime povezano,moram gledati na ono tvoje sasvim posebno prijateljstvo prema meni; moram dubokom adoracijom uroniti u tvoje presveto i predobro Srce,koje je kucalo i još kuca posebnom ljubavlju prema meni.

Sigurno tvoje dobro Srce ne isključuje ni jedne duše od svoje ljubavi,jer si za sve učinio i pretrpio,što god si učinio i pretrpio.Ali je ne manje sigurno,da u tvom presvetom Srcu ima posebno mjesto za mene,tvog svećeničkog odabranika,iz kojega izvire posebna ljubav i zato posebni darovi i milosti.I što poslije toga očekuješ? Ništa osim uzvrata slične ljubavi moga srca prema Tvome tako spram mene posebno ljubeznom i ljubećem Srcu.Čini mi se,da i ja slušam blago prodorni Tvoj glas,koji u dubinskim ponorima moje duše bolno - slatko romoni:

Krist : "Barem ti,moj svećeniče, ti,između bezbroja posebni odabraniče moga Srca,barem ti odgovori,ti trajno odgovaraj ovoj posebnoj ljubavi moga Srca!Znaj dobro:kao što tebi ne bi koristili svi moji posebni svećenički darovi bez dara

moje ljubavi,bez dara moga Srca - tako se i Meni ne bi svidje li svi tvoji darovi bez dara pune tvoje ljubavi,čitava tvoga srca.Kad bi žrtvovao i sve svoje tijelo u najvećoj pokori i krvi;kad bi Mi darovao sve svoje znanje propovjedajući dušama od kraja do kraja zemlje;kad bi se istrošio u kreposti i po - božnosti a ne bi Mi darovao svoje srce,čitavo srce,svoju oso- bu,svega sebe;sve bi Me to ostavilo ravnodušnim,jer ne tražim tvojih darova.Tražim i očekivam od tebe jedino tvoje srce,samo srce,čitavo srce,čitava tebe!Samo će se tomu radovat moje Sr- ce.Jedino u tomu jest tajna,izvor tvoje sreće,pune sreće".

Odabranik :Hvala,doista beskrajna nek Ti je hvala na ovom no- vom svjetlu,o dobro Srce Krista Svećenika i Prijatelja moga ! Kako je to časno i slatko:izmjenično se potpuno darivati,koli ko god je to samo moguće! Ti,o predobro Kristovo Srce,tako silno želiš,da tvoja presveta Osoba i tvoje Srce bude s mojom bijednom osobom i mojim siromašnim srcem ujedinjena jednim sa svim posebnim jedinstvom.O,kako bih bio dubinski sretan i bla žen,kad bih ovoj tvojoj i svojoj želji uvijek spremno i potpu no odgovarao!Ti želiš(o,daj,da jedino u tomu tražim i nalazim smisao svoga života!),da mi - Ti,o dobri Kriste,i ja - prino- simo zajedno u dvoje svetu Žrtvu;da u dvoje zajedno darivamo dušama otajstva Euharistije i ostalih sakramenata;da u dvoje zajedno naučavamo tvoju nauku;da zajedno u dvoje molimo,zaje dno se u dvoje radujemo i trpimo;da zajedno u dvoje uvijek ži vimo;da u Tebi jednom umrem.

O predobro i predarežljivo Srce moga Krista,Boga i Prija telja moga:molim Te i zaklinjem tvojim presvetim Tijelom i predragocjenjenom tvojom Krvi,što je svagdano s Tobom žrtvu - jem,zatim i blagujem;zaklinjem Te i molim ovom Tvojom poseb - nom ljubavlju tvoga Srca,istim tvojim Srcem:Budi u ovoj stvari "božanski rasipno"tvojim milostima i pomoćima(jer ja sam -Ti to od mene bolje znadeš - i odviše slab i prevrtljiv),eda NA OVAJ NAČIN uvijek s Tobom živim!Da uzmognem mnogim i mnogim dušama pomoći,da i one na isti način shvate svoj život,smrt i vječnost.Da svi,ja i one duše,jednog dana budemo zajedno u ne bu s Tobom zaneseni:mi(ja i po meni spasene duše,taj"vjenac" moga svećeničkog čela)zaneseni tvojom slavom,pobjedom tvoje milosti i ljubavi,a Ti,o dobro i predobro Kristovo Srce,našom ljubavlju i našom srećom.To će biti tvoj najveći trijumf; to isto - najdublja i vječna razdraganost čitava žića našega ! - Amen !

Dodatak

SVETA MISA

Nekoje refleksije za svećenike

Iz promatranja darežljive ljubavi Božje prema nama: stvaranje - trajno uzdržavanje"continua creatio" - providnost - otkupljenje i slično,mora se u čovjeku pobuditi duboka zahvalnost,priznanje,da je doista sve od njega;da je On gospodar i vrhovni djelitelj svega.Ovo priznanje i zahvalnosz ne može se zaustaviti u samoj nutrini čovjekovoj.Čovjek će to pokazati i na neki izvanjski način.Na to ga naginje njegova duhovno-tjelesna narav.Čovjek je takav,da želi vani dati oduška svojim unutarnjim osjećajima i raspoloženjima.Zato vidimo,da već prvi ljudi uzimlju prvine plodova zemlje ili životinja i prikazuju ih Bogu na taj način,da ih spale ili drukčije unište njemu u slavu i tako jasno priznaju,da je sve njegovo,da je on vrhovni gospodar svega.Ako li je čovjeka tištio grijeh na duši,on bi se duboko kajao,postavljao bi svoje ruke na tu žrtvu,kao da bi htio,da njegov grijeh prođe na neki način na žrtvu.Nju bi tada spalio ili poništio te bi tim i svojim kajanjem osjetio neko olakšanje svoje savjesti,kao da je i sam grijeh s poništenom žrtvom poništen.

Žrtva je dakle potrebna de jure naturae u tom smislu što se temelji na prirodnoj istini,da je sve Božje,da Bogu stoga treba zahvaljivati,njemu za grijehe zadovoljštinu prinositi,te još i na ljudskoj naravi,koja prirodno traži ispoljavanje svojega uvjerenja,a još većma svojih osjećaja.I sam Bog je potvrdio taj čovjekov postupak.U starom zavjetu naredio je Bog toliko vrsta žrtava,koje su se njemu u različite svrhe morale prinositi.I te žrtve imale su doduše svoju vrijednost,ali ne baš od sebe,nego jer su bile slika žrtve budućega Mesije. "Nemoguće je - veli sv.Pavao - da krv junaca i bikova opere grijehe"(Žid.10,4)ljudskih duša.Ove su žrtve proizvodile svoj učinak po tomu,što su bile popraćene vjerom u onoga,koji je imao doći i žrtvovati sebe za otkupljenje svijeta.

Upravo zato,jer su ove žrtve same od sebe nedovoljne i nesposobne,da operu ljudske grijehe,sišao je Sin Božji na zemlju u čovječjem obliku,da u ljudskoj naravi bude žrtva,jer

to u čisto božanskoj nije mogao biti."Zato ulazeći u svijet go ori:Žrtava i darova nećeš,ali si mi tijelo pripravio.Paljenice i žrtve za grijeh nisu ti ugodne(same od sebe!).Tada rekoh:"Evo dolazim,da učinim tvoju volju,Bože"(Žid.10,5-7).I"po toj volji bili smo posvećeni prinosom tijela Isusa Krista jedanput zauvijek"(Žid.10,10).Uopće čitava poslanica Židovima razvija tu glavnu misao:Nesposobnost starozavjetnih žrtava i zato potreba Kristova svećeništva i Žrtve.I Krist je došao i prikazao sebe kao žrtvu.Njegovom je žrtvom bila Bogu prikazana:čast neizmjerna,koliko traži njegovo veličanstvo;zahvala za sva dobročinstva,koliko traži njegovo vrhovno gospodstvo;primjerena zadovoljština,koliko traži njegova uvrijedjena pravednost;savršena prošnja,koliko god to traži naše siromaštvo i njegovo bogatstvo i savršenstvo.

A ipak - govori Tridentski sabor - koliko god je Kristova žrtva na križu preobilna i predovoljna,htio je Isus Krist,na našu utjehu i korist,da ustanovi trajnu žrtvu,ali ne neku novu,da ne bi ona na križu izgledala nesavršenom, već u biti onu istu na različiti izvanjski način prikazivanja ponavljanu(sola offerendi ratione diversa).Nama je dobro poznato,kako se to zbiva:Na Zadnjoj večeri,još prije nego na križu,prikazao je Krist napose svoje Tijelo pod prilikama kruha i napose svoju Krv pod prilikama vina:tako je,sakramentalno rastavio svoje Tijelo od Krvi;živo je predočio svoju buduću smrt na križu i - što je glavno - taj je svoj sakramentalni,otajstveni čin popratio onom svojom žrtvovnom ljubavi,koja je započela u prvom času njegova čovječjeg opstanka(u utrobi njegove presvete Majke;vidi malo prije navedene citate iz Žid.10,4),trajala za cijelog života,a na osobit način zaplamsala u ovom najintimnijem času te kulminirala na križu.U istom času zaredio je prisutne apostole i dao im vlast,da i oni druge rede i da nastave isti taj čin,koji je on učinio:"Ovo činite na moju uspomenu".

Tako u Isusovoj smrti na križu,u njegovom osobnom prikazivanju svoga Tijela i Krvi na Zadnjoj večeri,na našim oltarima u svetoj Misi imamo istu žrtvu.Izvanjski način prikazivanja(oblationis,offerendi)doduše je različit,ali isti je žrtvovani Predmet(sam Krist);isti je,glavni Svećenik(opet

isti Krist);isti onaj unutarnji čin savršene žrtvovne ljubavi duše Isusa Krista osobno združene s drugom božanskom Osobom i zato čin ljubavi neizmjerne moralne vrijednosti . I upravo taj isti čin ljubavi Isusove duše jest duša žrtve svete Mise,kao što je bio duša Kristove žrtve na križu i na Zadnjoj večeri.

Koliko li duboko veselje,intimno povezano sa svetim strahopočitanjem,pomješano s uzbudljivim udivljenjem,ne bi imalo da nas obuzme pri ovoj pomisli:Krist se služi sa mnom, da sve ovo izvrši,da obnovi žrtvu sama sebe,da obnovi onaj neshvatljivi čin žrtvovne ljubavi u svojoj duši:Unde hoc mihi?

Kad se hoće da opiše svećeničko dostojanstvo,medju ostalim,običava se reći,da svećenik"zapovijeda"istom Kristu, koji sluša njegove riječi pretvorbe i silazi na oltar. Ne mislim obarati tu tvrdnju,jer je pjesnička,govornička karaktera.Ali u stvarnosti to ne stoji.Više je to pia fallacia. Teološki je sigurno ispravnija,a mislim i našem svećeničkom srcu milije reći:Ne fizički ni osobno,ali baš u toj svećeničkoj službi,a na osobit način u svećeničkom činu per excellentiam,u času vršenja čina pretvorbe u svetoj Misi,mi smo potpuno apsorbirani od Krista Svećenika,mi tu potpuno iščezavamo.Nama tu nema ni imena ni spomena.Ne zapovijedamo ni u kojem obliku Kristu:ne govorimo niti"ja pretvaram ovaj kruh u Tijelo Kristovo u ime Kristovo"(kao što se nešto slično govori u nekojim drugim sakramentima:"Ja te krstim...Ja te odrešujem...iako"u ime Oca itd."),pa niti"Ja velim,da je ovo odsada Tijelo Kristovo"ili slično.Mi u tom času potpuno iščezavamo odjeveni u Krista,u njegovu službu kao Vrhovnog Svećenika.Mi smo tu njegova,doduše živa,razumna i slobodna sredstva (instrumenta ministri)u njegovim rukama,u njegovom otkupiteljskom svemogućstvu,i obnavljamo njegovo"Djelo"per excellentiam - djelo otkupljenja:opus redemptionis renovamus,ili točnije: On ga po nama obnavlja.Radi toga i govorimo:Ovo je tijelo moje.Jasno,dakle,da to sam Krist govori i djeluje po nama,a ne mi u njegovo ime.Mi smo,dakle,sredstva Kristova živa i razumna,samo kamo svete sreće,da smo uvijek i sredstva živo svijesna! Ovo otajstveno naše apsorbiranje od Krista nije"pia falla

cia"nego velika i duboka istina i stvarnost,vere magnum mysterium !

Poslije razmatranja o istoj žrtvi,koja se u svetoj Misi zbiva,ovo naše apsorbiranje od Krista,naše sakramentalno poistovjetovanje s Kristom,jest za nas svećenike najuzvišeniji i najmiliji predmet najintimnijeg i nigda neiscrpljivog razmatranja.Iz ovoga razmatranja imale bi uvijek teći u našu dušu struje najdublje sabranosti s Kristom,struje žive svijesti neshvatljivog našeg svećeničkog dostojanstva,svetog vladanja,ne samo dok smo na oltaru,nego i u čitavom svakodnevnom našem životu,struje biranih milosti,koje bi iz svetišta Kristova svećeničkog posvećujućeg srca trajno strujale u naše srce.Za nas,ovdje više nego igdje,vrijedi ona Spasiteljeva: O, si scires donum Dei:quis es et quis utitur tecum! Koje li sve struje svetosti iz svemoćne Kristove otkupiteljske ljubavi i snage prolaze kroz nas! A Krist bi htio,da se uvijek,barem dio njih,zaustavi u nama! Trebala bi s naše strane samo sabrana volja.

Krist se u svetoj Misi po nama žrtvuje.Ali ne samo on osobno,On prikazuje i čitavo svoje otajstveno tijelo,a nas napose.One kapljice vode,koje se u kalež ulijevaju,u vinu se potpuno izgube,a vino se - osim prilika - potpuno izgubi u Krvi Kristovoj,u Krv njegovu se pretvori:per concomitantiam tu je čitavi Krist,a per circuminsessionem sadrži čitavo presv.Trojstvo.Te kapljice simbol su vjernika,Kristova otajstvenog Tijela,a nas napose.Ove istine u ovom času moramo biti što dublje svijesni,da s Kristom stvarno prikažemo sebe : sve naše energije duševne i tjelesne,da samo za njega budu istrošene u životu;srce i volja samo njemu izravno da pripadaju,a jedino preko njega da se protegnu na sve,što je vrijedno ljubavi i pažnje.

Ovakovim svijesnim prikazivanjem,žrtvovanjem nas samih s Kristom,lakše ćemo postati s njim i u Misi i u životu hostia pura,hostia sancta,hostia immaculata(Canon).Samljeveni mlinom kušnja,napasti,borba,integralnog vršenja svećeničkih dužnosti;zalijeveni vodom milosti;ugrijani toplinom žarke ljubavi Kristove:postat ćemo skoro neosjetljivo - kako govoraše sveti Ignacije biskup i mučenik o svojem budućem mučeništvu - kruh Kristu ugodan,panis vitae aeternae(Canon).On će taj

kruh za sebe uzeti,da se u njemu nasladjuje u vremenu i vječ nosti;a naše srce pretvoriti će se u calix salutis perpetuae (Canon)za nas i za duše,koje k nama dolaze.Ovaj kalež će nas dovesti,da jednom u domu Oca našega,koji je na nebesima,sjed nemo s Kristom za istim stolom radosti vječne:ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo.

Koju li,čistoću savjesti ne bismo nastojali donijeti sa sobom na oltar,a još veću ponijeti sa sobom sa oltara? Već se je opominjalo svećenika staroga Zavjeta:Mundamini qui fer tis vasa Domini!(Iz.52,11).A oni su bili tek blijeda slika nas svećenika Kristovih! Zar ćemo se onda čuditi da su se mnogi sveti svećenici ispovijedali uvijek prije nego li bi imali prinijeti svetu Žrtvu? Radije ćemo ih nastojati naslje dovati barem vjernim opsluživanjem one nama propisane ispovi jedi u duhu žive raskajanosti srca;dapače i prije toga propi sanog vremena:netom zapazimo,da je u našu dušu ušlo nešto vi še prašine nego li obično;uoči većih blagdana ili spomendana velikih milosti primljenih od Gospodina,kao što su na pr.dan redjenja,profesije ili slično.Svećenik osamljen na udaljenoj kojoj župi obavit će u ovim slučajevima svoju"ispovijed"pred svojim sobnim Raspelom ili na podnožju onoga svetoga Šatora, u kojemu osobno stanuje Onaj,koji oduzima grijehe svijeta.Tko zna,ne će li se možda njemu,radi žrtve osamljena života,reva nširati Krist jednom većom milosti?.... Dominus autem intue-tur cor (I Kor.16,7).

Nakana u celebriranju

Ona nakana,koju moramo imati ex debito justitiae i koja je titulus sustentationis,bit će,jasno je,i naša nakanu u ko liko time moramo zadovoljiti debito justitiae kako treba. To pretpostavivši,ona će ipak,kao takova,za našu pobožnost i za nas posebno biti od sporedne važnosti.Mi ćemo na osobit način nastojati oživjeti u sebi one velike i općenite nakane Kris-tove,koje je on imao u Zadnjoj večeri,na križu,i koje sada i ma u svetim Misama,i na nebu.Četiri su,znamo mi to dobro,ve-like i općenite nakane Kristove: Klanjanje u ime svih ljudi; Naknada za grijehe svih ljudi svih vjekova(a mi ćemo to uči-niti posebno za doba,u kome mi živimo);Zahvala za sva dobra i milosti udijeljene svim ljudima; Prošnja novih milosti za

sve ljude:za usavršavanje i ustrajnost svih dobrih(nas u prvom redu);za umiruće,za obraćenje Bogu svih,koji su daleko od njega(poganstvo,grijehom....);za umnoženjem svetošću i brojem svećenika,laičkih apostola,misionara....;uopće za da našnje potrebe Crkve;za Red,provinciju,biskupiju,domovinu i za koje posebne vlastite nakane;za duše u čistilištu.Tu će nam zgodno pomoći "Nasljeduj Krista"(Knj.4;gl.5,6,8,9).

Na ovaj će nam način biti jasno,da cijeli svijet živih i mrtvih drži uprte oči na nas u tom svečanom času i od nas očekuje pomoć;kao da cijeli taj svijet na sebi hosimo.Izgledat ćemo tako i sebi graves kao što i jesmo graves u očima Krista Isusa.

Jedno ćemo ipak posebno imati na pameti:Sveta Misa,koju mi celebriramo,morala bi nama najviše koristiti.U njoj ima fructus specialissimus,koji je nama odredjen.Ne dozvolimo,da skorô izgubljen prodje.Iz ispita savjesti znamo,što nam najviše smeta našem najmilijem jedinstvu s Kristom,a što bi(koja krepost)tom jedinstvu najviše doprinijela.Za sve naše slabosti,a najviše za onu glavnu zapreku(manu)ponesimo na oltar najdublju moguću raskajanost srca.Za ono, što bi nas najuspješnije dovelo do željenog jedinstva s Kristom,upravimo najtopliju molbu.Za oboje prikažimo onaj fructus specialissimus i onu tzv.drugotnu nakanu("secunda, secundaria intentio Missae;prima je ona ex debito justitiae!).Lijepo je u svoj povjerljivosti moliti Krista,da nam on sam,u snazi ove Žrtve,udijeli potrebite milosti,da i u svetosti budemo"alter Christus",To on najbolje znade,što nam za to treba !

Ne propustimo nikad ovu lijepu i korisnu nakanu:posebno se sjetiti onih duša,koje već dolaze ili će igda k nama doći,da od nas traže"riječ života":da im znamo živo,uvjerljivo reći ono,što i kako baš treba njima reći.Da one osjete, da su kod nas bile shvaćene;da su našle baš što su tražile. Da osjete,da smo vicarius amoris et sanctitatis Christi,a ne samo ruke sakramentalne moći njegove.Da odlazeći od nas i nesvijsno u sebi reknu:numquam sic locutus est homo,sicut hic homo(Iv.7,46);On je govorio doista quasi potestatem habens(Mk.1,22)."Naše" duše i mi morali bismo,u molitvi i sv.

Misi,biti samo jedna i nerazdruživa cjelina!Ako u tome budemo vjerni,uvjeren sam,da ćemo znati tim dušama dati odgovarajuću riječ života.I sami ćemo se možda čuditi kako smo im rekli ono,što nigda čitali nismo,na što prije nigda mislili nismo.Isprošena gratia status !

Još jedna posebna i važna nakana:Ne zaboravimo,da svagdano prikažemo sv.Žrtvu pro gratia nostrae perseverantiae finalis:za smrt u Božjoj milosti,za našu svetu smrt.Ovu milost ne možemo ničim zaslužiti - članak je to naše vjere,ali je možemo isprositi(impetrare,non mereri)ustrajnom molitvom. Ima svećenika koji svagdano za ovu nakanu mole jedan dio ružarija(osobito žalosna otajstva)ili križni put ili slično. Zar je to previše,kad znamo,da ni najsvetijim životom ne možemo ovu najveću milost zaslužiti...? A molitva ružarija veoma je dobro u skladu s istinom,da je Gospa posrednica svih milosti,pa zato upravo i ove najviše.Ali uz to i prije toga zar sv.Misa nije najuspješnija molitva?Dok držimo u rukama svetu Hostiju,u kojoj je osobno onaj,koji drži ključeve života i smrti tjelesne i duhovne,vremenite i vječne.Zar nije to najzgodnije i najuspješnije vrijeme za ovu milost?Pogotovo kad u to vrijeme molimo u Kanonu dvije dirljive i snažne molitve,koje nas na ovu milost upućuju:Haec commixtio....., Ovo združenje...fiat nobis accipientibus in vitam aeternam. (U dominikanskom obredu ova molitva dolazi do još jasnijeg izražaja.Svećenik je ubacio dijelak Hostije u kalež,i tri njene četvrtine drži i dalje u lijevoj ruci nad kaležem,a sam kalež drži desnom pa moli:Haec sacrosancta commixtio Corporis et Sanguis D.N.J.Christi fiat mihi et omnibus sumentibus salus mentis et corporis et ad vitam aeternam promerendam atque capessendam praeparatio salutaris.Per eundem C.D.N.Amen.A zatim svećenik cjeliva gornji rub kaleža,kao predokus,početak onoga cjelova u vječnosti).Slijedi molitva: Domine Jesu Christe Fili Dei vivi...libera me per hoc...(eto svetog zaklinjanja Boga i još čime....Žrtvom Tijela i Krvi Kristove!)Oslobodi me od svih zloća i svih pogibelji(koje meni i nisu poznate):et fac me tuis semper inhaerere mandatis (ne samo u strogom smislu,nego i nadahnućima,i one su za onoga,koji ljubi,mandatum!),a pogotovo što slijedi:et a te numquam separari permittas...Nije li to sjajna i žarka molitva

za milost svete i konačne ustrajnosti i to u najsvečanijem času? Govorila mi je jedna sveta i patnička duša u svijetu da ona često preko dana izgovara te riječi"a te numquam separari permittas",a osobito za vrijeme Pričesti.Još mi reče:"Ja pjevam u svome srcu čitav dan sv.Misu.Velečasni,ja sam beskrajno sretna."(A po"vanjštini"skoro i ne može biti nesretnija!).A šta onda ne bismo morali mi? Cum isti et istae,cur non et tu?(Sv.Augustin sam sebi).

Poslije ove dvije usredne molitve dolazi kruna svega: "Corpus Domini...Sanguis Domini custodiat animam meam in vitam aeternam.Amen",te stvarno primanje u našu dušu Tijela i Krvi Kristove,kojima smo malo prije sveto i usrdno zaklinjali Boga da ne dozvoli,da se igda od njega rastavimo.Ovo stvarno primanje Krista u našu dušu imalo bi biti kao zalog, da će naša molitva biti uslišana.

Zar ne bi trebalo,da se češće preko dana navratimo za koji časak na ove najsvečanije časove? Misao:Jutros sam bio na otajstvenoj Golgoti,sutra ću opet uzići na sveti žrtvenik s Kristom,zar ne bi imala postati kao neka zdrava i sveta fiksna ideja?Ona bi nas podržavala visoko u časovima kušnja, zavodljivosti,razočaranja,malodušja,neuspjeha,a opet uzdržala u svetoj skromnosti u časovima prirodnog veselog raspoloženja, uspjeha i slično.

Na prvi pogled moglo bi izgledati,da je u ovim nakanama mnogo stvari preporučeno koje bi mogle napraviti neku zbrku i odugovlačiti"memento".No to samo izgleda.Ako na ovo mislimo u pripravi za misu,ako se uznastojimo priviknuti na ove misli i van sv.Mise,u nama će se stvoriti neka duševna atmosfera,u kojoj ćemo se lako i brzo sjetiti svih onih misli.One četiri glavne i općenite Kristove nakane i za nas će biti glavne,one sve konačno sadrže u sebi i barem je lako njih se sjetiti.

Da se s Kristovim mislima,osjećajima i nakanama lakše familijariziramo i u sv.Misi i u našem životu,u tom će nam snažno pomagalo biti nerijetko celebrirati koju izmedju onih "zavjetnih"sv.Misa:Presv.Srca Isusova,Krista-Svećenika,Euharistije,Muke,Duha Svetoga(koji je"prst Božje desnice",koji ima da izradi u nama živi lik Kristov)ili Bl.Djevice,koja je posrednica milosti i koja će nas lakše dovesti do Kristova Srca.

Izbor izmedju ovih misa odlučit će naša duhovna privlačivost, naklonost ili duhovna potreba.Zgodno je,kad celebriramo koju zavjetnu misu,namjeniti onu"drugotnu"nakanu mise zato,da se u nama razviju misli i pobožnost sadržane u samoj misi.Čitati mrtvačku misu,kad god je samo dozvoljeno ili one česte jednolične zajedničke mise,to lako može stvoriti rutinu,uobičaje - nost u celebriranju,dok kod zavjetnih,makar to bila skoro uvijek ista zavjetna,držim,da nema te opasnosti,jer nju sami biramo iz pobožnosti ili iz uvjerenja,da nam je potrebno do te pobožnosti doći.

Iz svega ovoga nameće se samo od sebe,da se pomno opslužuju svi propisani obredi,i to dostojanstveno.Jer i oni najmanji spadaju u sklop"Dvorskog ceremonijala Kralja kraljeva";svi su zapovjedjeni,a ne samo savjetovani,od Crkve.Tu dolazi napose u obzir dostojanstveno širenje i sklapanje ruku i znakovi križanja.Sve to zajedno nas pomaže u sabranosti,a prisutne potiče na pobožnost.

Trajanje celebriranja mora se držati zlatne sredine. Ne kraće od 20 minuta,ne duže od 30.Sveti Alfonz veli,da onaj, koji bi svršio kroz 15 minuta,ne bi se mogao opravdati od teškoga grijeha,osim u kojem iznimnom slučaju.U trajanju valja voditi računa i o prisutnima.To osobito vrijedi u gradovima,u dane,kad su dužni slušati sv.Misu.Treba naročitu pažnju posvetiti i točnosti započinjanja i vremenu trajanja.Dijenjenje sv. Pričesti treba tako udesiti,da ona nikako ne upliva na red sv. Mise(na pr.dijeliti samo i prije i poslije,ali tako da sama Misa započne točno u odredjeno vrijeme,jer slušanje svete Mise je jača dužnost nego mišljenje i nastojanje - u sebi dobro - nekih liturgista,da se Pričest dijeli preko Mise).U gradovima se mnogima opravdano žuri.Mišljenja sam,ako nam homilija ispane slučajno nešto duže nego li je običaj ili nego li je razborito,da bi trebalo nešto pospješiti u celebriranju,ali tako, da se ne primjeti užurbanost u našim kretnjama i obredima. Na selu,gdje je župna misa,da tako reknem,sve,tu je manje potreban ovaj obzir.Ali točnost i razboritost i tu mora vladati,jer ni tu nemaju svi strpljivosti,da predugo stoje u crkvi.Neredom ili nerazboritim odugovlačenjem dajemo vjernicima povoda,da - iako možda neopravdano - ispuste dio sv.Mise,a ako smo

nerazboriti i mi snosimo odgovornost za njihove propuste,koji su teži baš zato jer nisu opravdani.

Priprava i zahvala. Sv.Ivan Eudes govorio je:trebalo bi tri vječnosti za sv.Misu:jedna za pripravu,druga za celebriranje,treća za zahvalu; a kad vječnost nije moguća,da se mjesto nje uzme po pola sata.Sv.Toma Akvinac običavao je u zahvalu prisustvovati jednoj misi.Sv.Alfonz veli,da bi se mlaki i polovični morali odlučiti barem na četvrt sata zahvale.Uglavnom se duhovni pisci slažu,da recitiranje brevijara ne može služiti,redovito,kao zahvala;zahvala mora biti nešto osobno,a tako i priprava.Svakako je sigurno,da o pripravi i zahvali ovisi pobožnost i plod sv.Mise za nas.Ako radi dušobrižničke službe nije uvijek moguća odgovarajuća priprava i zahvala,to je nešto sasvim drugo.Ipak vjernicima moramo dati razumjeti,da nam je stalo do priprave i zahvale,te da nam nije ugodno,ako nije apsolutna potreba,da k nama u to vrijeme dolaze.Ako to na taktičan način učinimo,oni će se samo edificirati.Dani navale ispovjedanja jesu izvanredni i iznimni dani, kada mogu i druge,teže dužnosti otpasti,pa o njima ovdje nije riječ.Ali smatrajmo uvijek,da nam je sveta dužnost dolična priprava i dolična zahvala,ako želimo,da sv.Misa postane i ostane središnja točka našega života,predmet našeg iščekivanja, izvor našeg veselja i naše snage.Još jedan razlog:kod vjernika se širi i već je mnogo rašireno zaraza nezahvaljivanja poslije sv.Pričesti.Koji je tomu uzrok?Je li možda,kojim dijelom, ono,što govori sv.Alfonz:"Paucissimi sunt directores animarum qui sedulo gratiarum actionem fidelibus suadent,quia paucissimi sunt qui post Missae sacrificium cum Jesu Christo in gratiarum actione ipsimet remanent.Pudet illos aliis insinuare quod ipsi non faciunt"?(Praxis Confessarii,n.155).

Svetim svetkovanjem najuzvišenije Tajne naše vjere(Mysterium fidei - Canon,consecratio)uz odgovarajuću pripravu i zahvalu,oživljavanu molitvenim duhom u radu našem,i oazama posebne sabranosti u dijelovima brevijara i u pohodu Sveto - hraništu: time ćemo biti živa propovijed vjernicima i nevjernicima,a sebi ćemo u tome naći izvor ostvarivanja Kristovih Riječi:"Sicut misit me vivens Pater et ego vivo propter Patrem,et qui manducat me et ipse vivet propter me".(Iv.6,57).

K A Z A L O

Uvod..... str. 1 - 8

Glava 1. O Kristovu Svećeništvu (De Sacerdotio Christi)... 8

§ 1. Pavlova nauka o Kristovu Svećeništvu..... 8

§ 2. Kristovo Svećeništvo je najsavršenije, što se god može zamisliti..... 10

A) Oznake savršenog svećeništva..... 10

B) Primjena "Oznaka savršenog svećeništva" na Kristovo svećeništvo..... 12

I. Oznaka: Krist je najsavršenije, što se god može zamisliti, sjedinjen s Bogom..... 12

II. Oznaka: Krist je najsavršenije...ujedinjen sa Žrtvom..... 15

III. Oznaka: Krist je najsavršenije.....ujedinjen s ljudima i ljudi s Njime..... 19

§ 3. U čemu se formalmo sastoji Kristovo Svećeništvo.. 22
(De formali constitutivo Sacerdotii Christi)

Glava 2. O Kristovom Svećeništvu u nama svećenicima..... 24
(O Kristovim svećenicima)

Odjel 1. "Okvir" Kristova Svećeništva u nama..... 24

§ 1. Bit ovoga "Okvira": Posebna prijateljska ljubav Kristova Srca prema svom Odabraniku..... 25

§ 2. Jedna vrlo lijepa vlastitost ove Kristove ljubavi: Ustrajnost ljubavi..... 29

§ 3. Posljedice -zaključci iz § 1. i 2.: U svemu i uvijek: Isus i Ja - Moj duhovni život jest skup najljepših odnosa i "susretaja" izmedju Krista i mene.....35

1° Prva vrst "susretaja": Božje Zapovijedi - Božji Zakon 36

2° Druga vrst "susretaja": Božji Savjeti-Sveti Zavjeti 37

A) Savjet - Zavjet siromaštva..... 37

B) Savjet - Zavjet Andjeoske Kreposti..... 39

"Vizija" Kristova Srca 42

"Dijalog" izmedju Krista i njegova Odabranika.... 45

C) Savjet - Zavjet Posluha 48

"Dijalog" izmedju Kristova Sveć. Srca i Njegova Odabranika 50

§ 4. Čitavi "Okvir" svećeništva u jednom samom Razmatranju: "Životna pobožnost prema Srcu Isusovu i Duhovni život Njegova odabranika"..... 57

Odjel 2: O samom Kristovu Svećeništvu u Njegovim Odabranicima.....65-99

§ 1. U čemu se sastoji ovo Kristovo Svećeništvo..... 65
(De formali constitutivo sacerdotii Christi in sacerdotibus)

§ 2. Zašto Krist dariva od svoga Svećeništva svojim odabranicima..... 75

Dijalog izmedju Krista i Njegova Odabranika..... 78

§ 3. Darom svoga Svećeništva Krist najprije povjerava svom Odabraniku životno svoje djelo - Svetu Žrtvu..... 84

1° Krist povjerava svećeniku Žrtvu, da je on stvarno izvrši..... 86

Dijalog izmedju Krista i njegova Odabranika..... 87

2° Krist povjerava svećeniku Žrtvu, eda on primjenjuje njezine zasluge i plodove..... 90

Odabranik govori Kristu..... 91

§ 4. Završni dijalog izmedju Kristova Svećeničkog Srca i Njegova Odabranika..... 95

Sveta Misa (dodatak) 99

Odobreno od Redovničke i Crkvene vlasti
Dubrovački Biskupski Ordinarijat br.136/61
24. I. 1961 g.

Umnoženo na ciklostilu dominikanskog provincijalata u Dubrovniku za uporabu klera.

Za sve odgovara pisac ovog djela.

Naručuje se : O.Augustin Pavlović - Vrata Ploča 1.DUBROVNIK